

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	7
3. Uproszczona diagnoza Gminy Waganiec	14
4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	19
4.1. Metodologia opracowania analizy	19
4.2. Obszar zdegradowany	37
4.3. Obszar rewitalizacji	39
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	44
5.1. Podobszar Waganiec (Waganiec I oraz Waganiec II)	44
5.2. Podobszar Sierzchowo	48
5.3. Podobszar Wólne	52
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	56
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	60
8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	64
8.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	64
8.2. Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	90
9. Mechanizmy zapewniania komplementarności	95
9.1. Komplementarność przestrzenna	95
9.2. Komplementarność problemowa	97
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	106
9.4. Komplementarność międzyokresowa	106
10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	108
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	111
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	118

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	123
14. Niezbędne zmiany w uchwałach i dokumentach strategicznych Gminy Waganiec	129
14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	129
14.2. Zmiany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy	129
14.3. Zmiany w uchwale dotyczącej lokali komunalnych	129
14.4. Zmiany w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji	129
15. Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji	130
16. Analiza oddziaływania na środowisko	133
17. Załącznik 1 Dane bezwzględne wykorzystane w delimitacji.....	134
18. Załącznik 2 Mapa - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	136
19. Załącznik 3 Mapa - Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	137
20. Załącznik 4 Raporty z konsultacji społecznych.....	138
20.1. Konsultacje społeczne na etapie przygotowania dokumentu	138
Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Waganiec na podstawie badań własnych- badanie ankietowe.....	146
Konsultacje społeczne z mieszkańcami	159
20.2. Konsultacje społeczne na etapie modyfikacji dokumentu	164
Raport z konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	164
Raport z konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.....	168
Raport z konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.....	171
Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	175

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	176
21. Spis rysunków i tabel.....	178

1. Wstęp

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec stanowi wieloletni program działań w sferach:

Działania te zmierzają do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Program jest narzędziem planowania, koordynowania i integrowania różnych aktywności w ramach rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne mają postać kompleksową i zunifikowaną, a w proces tworzenia opracowania włączyli są członkowie społeczności lokalnej. Ramy prawne dla rewitalizacji wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Zgodnie z art. 8 Ustawy o rewitalizacji, Program Rewitalizacji został sporządzony na podstawie Uchwały Rady Gminy Waganiec:

- Uchwała Nr XXXI/260/2017 Rady Gminy Waganiec z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Waganiec;
- Uchwała Nr XXXI/261/2017 Rady Gminy Waganiec z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.

Poniżej zaprezentowano definicje podstawowych pojęć związanych z procesem rewitalizacji:

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w takich sferach jak: społeczna, gospodarcza, techniczna, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa. Celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Projekt rewitalizacyjny to zaplanowany oraz ukierunkowany plan na osiągnięcie celów programu.

Rewitalizacja to *kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych). Jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)¹.*

¹ Ministerstwo Rozwoju, *Czym jest rewitalizacja?*, dostępne na: <https://www.mr.gov.pl/strony/zadania/polityka-rozwoju-kraju/rewitalizacja/krajowe-centrum-wiedzy-o-rewitalizacji/czym-jest-rewitalizacja/> [dostęp: 04.01.2018r.]

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 składa się z dwóch zasadniczych części. W pierwszej z nich zaprezentowano powiązanie Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, uproszczoną diagnozę Gminy Waganiec, a także delimitację obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Na drugą, strategiczną część dokumentu, składają się przede wszystkim pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, opisy wizji obszaru rewitalizacji, celów strategicznych i kierunków działań, listy planowanych przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających) wraz z mechanizmami zapewniania komplementarności procesu rewitalizacji oraz szacunkowym kosztem, potencjalnym źródłem finansowania i planowanym czasem realizacji poszczególnych projektów.

2. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Niniejszy dokument pn. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 jest spójny z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Poniżej zaprezentowano opisy o powiązań:

Tabela 1 Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Celem Strategii jest zasadnicza poprawa sytuacji w wybranych dziedzinach poprzez przełamanie dotychczasowych barier oraz przygotowanie społeczeństwa i przestrzeni województwa do nowych wyzwań rozwojowych, które zaistnieją w III dekadzie XXI wieku. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety Strategii:</p> <p>Modernizacja przestrzeni wsi i miast – Priorytet ten na celu ma dążenie do istotnego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich przy jednoczesnej postępującej aktywizacji w sferach społecznej i gospodarczej miast. Dążeniem priorytetu jest uwzględnienie pozycji miast w sieci osadniczej wpływając na potencjał w ten sposób, aby dostosować go do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego².</p> <p>Nowoczesne społeczeństwo – Bariery rozwojowe w sferze społecznej warunkowane są niskim poziomem aspiracji, niską zaradnością na rynku pracy, małą aktywnością i zaangażowaniem na rzecz poprawy warunków życia, niskim poziomem dbałości o własne zdrowie, jak również brakiem innowacyjności³. Niezbędna jest zarówno zmiana mentalności społeczeństwa, rozumianego jako obywatele, ale także podmioty, tj. jednostki publiczne, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe oraz wyrobienie właściwych postaw, w tym otwartość na zmianę przyzwyczajzeń w działaniach i sposobach funkcjonowania podmiotów, jak też rozwój infrastruktury służącej rozwojowi społecznemu (przede wszystkim umożliwiającą realizację zadań edukacyjnych, rozbudzanie aktywności oraz ochronę zdrowia na właściwym poziomie).</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020</p>	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego to najistotniejszy z punktu widzenia rozwoju powiatu dokument. Określa priorytety i cele polityki rozwoju prowadzonej na</p>

² Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, str. 17

³ Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, str. 21

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<p>terenie powiatu. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety Strategii:</p> <p>Priorytet I: Gospodarka lokalna i infrastruktura techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel I: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki lokalnej- Jakość lokalnej gospodarki oraz jakość życia determinują konkurencyjność gospodarki, na którą wpływają w szczególności potencjał lokalnych firm i dostępność zasobów⁴. Działania podejmowane przez Gminę Waganiec wpisują się w dążenia do wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na swoim terenie oraz usprawniania cech przedsiębiorczych pośród mieszkańców. • Cel III: Rozwój obszarów wiejskich i przedsiębiorczości rolniczej- Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego celu strategicznego zmierzają do łagodzenia niepożądanych skutków dla obszarów wiejskich, które są wywoływane przez trudną sytuację gospodarczą rolnictwa w Polsce. Kompetencje samorządów w tym zakresie są stosunkowo nikłe jednak przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz środków unijnych, należy niwelować niekorzystne tendencje w rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich⁵. Środkiem do tego są działania w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. <p>Priorytet II: Kapitał ludzki i usługi publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel I: Zwiększenie elastyczności lokalnego rynku pracy- Wobec wysokiego poziomu bezrobocia ważne staje się podejmowanie i kontynuowanie kompleksowych działań aktywizujących osoby bezrobotne, zwłaszcza te, które chcą zaistnieć na rynku pracy. Ważnym i trudnym zadaniem jest aktywizacja pracodawców, zmierzająca do „otworzenia” ich na osoby bezrobotne oraz wspierająca proces powstawania nowych miejsc pracy. Sprawdzonym narzędziem jest krzewienie postaw przedsiębiorczych, które często tkwią w ludziach, ale nie są wykorzystywane, czyli wsparcie procesu samozatrudnienia oraz wsparcie osób zakładających własną działalność gospodarczą.

⁴ Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, str. 25

⁵ Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, str. 37

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<p>Dodatkowo winny być rozszerzane działania szkoleniowe i doradcze, skierowane do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracujących⁶.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel II: Podnoszenie poziomu świadczonych usług publicznych- Permanentne podwyższanie poziomu świadczonych usług publicznych i jego ewolucja na przestrzeni lat wynikają z postępu cywilizacyjnego- zadaniem każdej jednostki samorządowej jest dążenie do utrzymania społecznego zadowolenia i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca, odpowiadając na potrzeby wynikające z oczekiwań względem wysokiej jakości życia⁷. <p>Priorytet III: Ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel I: Zachowanie walorów naturalnych i poprawa stanu środowiska przyrodniczego- Kierunek działań nakierowany jest na zachowanie walorów i poprawę stanu środowiska naturalnego oraz na utrzymanie potencjału dziedzictwa kulturowego. Ma to służyć kształtowaniu wizerunku jednostki uwzględniającego ekologiczne aspekty rozwoju lokalnego, kształtującego odpowiedzialność za środowisko oraz świadomość kulturowej specyfiki Powiatu wśród mieszkańców jak i odwiedzających turystów⁸.
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2008-2018</p>	<p>Strategia jest dokumentem określającym zadania i potrzebne instrumenty w minimalizowaniu i zwalczaniu problemów społecznych na terenie powiatu aleksandrowskiego. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne określone w Strategii:</p> <p>Cel strategiczny nr 1: Zintegrowany system wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży; 1.1.5 Wspieranie rozwoju i dostępności placówek edukacyjnych, kulturalnych, obiektów sportowo-rekreacyjnych dzieciom i młodzieży;</p>

⁶ Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, str. 45

⁷ Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, str. 51

⁸ Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, str. 66

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<p>Cel strategiczny nr 2: Życiowe usamodzielnienie i integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; 2.1 Rozwój systemu wsparcia osobom bezrobotnym od promocji zatrudnienia poprzez poradnictwo specjalistyczne do zatrudnienia;</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Partnerstwo podmiotów lokalnych w realizacji zadań statutowych w zakresie pomocy społecznej; 4.1.1 Promocja aktywności i współpracy podmiotów lokalnych, w tym gospodarczych na rzecz rozwoju społecznego powiatu.</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Aleksandrowskiego</p>	<p style="text-align: center;">Strategia ta stanowi zbiór zadań i celów, które tworzą koncepcję rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Aleksandrowskiego. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Strategii:</p> <p>Cel strategiczny 1: Konkurencyjna gospodarka lokalna; 1.1 Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej; 1.2 Tworzenie nowych miejsc pracy; 1.3 Dynamiczny rozwój przedsiębiorstw;</p> <p>Cel strategiczny 2: Zdrowe i zintegrowane społeczeństwo. 2.2 Realizacja programów profilaktycznych i działań edukacyjnych w obszarze zdrowia;</p> <p>Cel strategiczny 3: Wysoka jakość kształcenia, dostosowana do wymogów rynku pracy. 3.1 Rozwój staży i praktyk zawodowych; 3.2 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego;</p>
<p style="text-align: center;">Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p style="text-align: center;">Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące działania określone w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020:</p> <p>1 Oś Priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;</p> <p>2.A.1 Oś Priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego i walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją Cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<p>2.A.1 Oś Priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”</p>	<p>Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej” stanowi dokument integrujący działania poszczególnych jednostek gminnych wchodzących w jej skład. Zgodnie z poniższym celem głównym, założeniem powstania dokumentu jest rozwój społeczno – gospodarczy regionu.</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 Poprawa sytuacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zwiększenie aktywności społecznej lub społeczno-zawodowej. We wszystkich gminach tworzących obszar objęty LSR nastąpił wyraźny wzrost liczby osób pozostających bez pracy w stosunku do roku 2008. Jednym z głównych problemów rozwojowych obszaru objętego działaniem LGD jest zła sytuacja społeczna. Mieszkańców powiatu, jak również całego województwa cechuje jeden z najwyższych w kraju odsetek osób wykluczonych oraz niski poziom kapitału społecznego. Przyczyny te są w dużej mierze generowane przez złą sytuację na regionalnym rynku pracy, o której świadczy stopa bezrobocia rejestrowanego⁹. Działania podejmowane przez Gminę Waganiec obejmują aktywną integrację społeczną lub społeczno-zawodową.</p> <p>Cel szczegółowy nr 2 Wspieranie podejmowania i rozwoju działalności gospodarczej. Największym problemem rozwojowym obszaru w sferze gospodarczej jest niska przedsiębiorczość lokalna. Większość podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorstwa, w dużej mierze firmy rodzinne. Ogółem w stosunku do roku 2008 liczba podmiotów gospodarczych uległa zmniejszeniu. Odpowiednimi działaniami są wspieranie tworzenia i rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw jak również wspieranie rozwoju gospodarczego¹⁰.</p> <p>Cel szczegółowy nr 3 Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa poprzez intensyfikację działań służących poprawie infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej.</p>

⁹ Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”, str. 76

¹⁰ Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”, str. 76

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	Zalecane przedsięwzięcia, z którymi w pełni korespondują cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Waganiec na lata 2016-2025 są wspieranie inwestycji w zakresie budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych, poprawa infrastruktury kulturalnej, turystycznej oraz rekreacyjnej, jak również wspieranie inwestycji w zakresie rewitalizacji obszaru ¹¹ .

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyżej wymienionych dokumentów.

Tabela 2 Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju Gminy Waganiec do roku 2025	Strategia określa długookresowe cele i wytyczne niezbędne dla rozwoju Gminy Waganiec oraz sposoby ich wdrażania. Wizją Gminy Waganiec jest <i>dobrze funkcjonujący, sprawnie zarządzany obszar, w którym rozwój społeczny i gospodarczy jest efektem otwartego dialogu społecznego, zaangażowania władz samorządowych i mieszkańców</i> ¹² . Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Strategii: Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia; Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna; Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Waganiec	Studium określa politykę przestrzenną gminy, której urzeczywistnianie opiera się na realizacji celów gospodarki przestrzennej. Zakłada się, że ich efektem będzie uporządkowanie istniejącej struktury urbanistycznej oraz wzbogacenie jej o nowe wartości. Obszar rewitalizacji posiada dużą liczbę elektrowni wiatrowych, których strefy oddziaływania na środowisko rzutują na możliwość rozwoju zabudowy mieszkaniowej, stąd kwestia ta jest uwzględniona w planie zagospodarowania. Ważnym elementem polityki przestrzennej gminy jest tworzenie możliwości indywidualnego rozwoju lokalnej społeczności w zależności od jej aspiracji, wykształcenia czy aktywności tak, by mieszkańcy nie byli zmuszeni do migracji poza granice jednostki. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w założenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Waganiec. Ponadto, uznając zasadność wskazanych celów rozwoju województwa, gmina na swoim obszarze uwzględnia je wykorzystując walory własne środowiska.

¹¹ Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”, str. 77

¹² Strategia rozwoju Gminy Waganiec do roku 2025, str. 91.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	Należy zaznaczyć, iż trwają prace nad wdrożeniem zmiany Studium, z którego wynika zbieżność oceny stanu wytypowanych obszarów zdegradowanych. Nowe Studium wskazuje także potrzebę sporządzenia miejscowego planu obszaru Waganiec I i II.
Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Waganiec na lata 2008-2018	<p>Strategia jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki działań mające na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości życia. Wyznaczone cele strategiczne wynikają z identyfikacji najistotniejszych problemów mieszkańców gminy, takich jak bezrobocie, uzależnienia, niepełnosprawność i starość¹³. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujący cel określony w Strategii:</p> <p>Główny cel strategiczny 2: Objęcie pomocą osób i rodzin narażonych na wykluczenie społeczne w celu ograniczenia marginalizacji oraz prawidłowego funkcjonowania w środowisku lokalnym.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyżej wymienionych dokumentów.

¹³ Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Waganiec na lata 2008-2018, str. 25-26.

3. Uproszczona diagnoza Gminy Waganiec

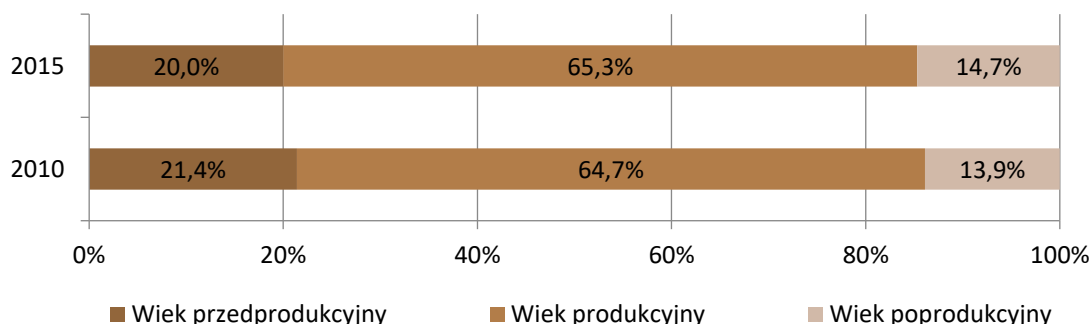
Gmina wiejska Waganiec położona jest bezpośrednio nad rzeką Wisłą w środkowo-północnej Polsce, w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, na terenie powiatu aleksandrowskiego. Jej powierzchnia wynosi 5451,39 ha. Siedzibą gminy jest sołectwo Waganiec, a w jej skład wchodzi 23 sołectwa: Bertowo, Brudnowo, Józefowo, Kaźmierzyn, Kolonia Święte, Konstantynowo, Michalin, Niszczewy, Nowy Zbrachlin, Plebanka, Przypust, Sierzchowo, Siutkowo, Stary Zbrachlin, Szpitalka, Śliwkowo, Waganiec I, Waganiec II, Wiktoryn, Włoszyca, Wójtówka, Wólne, Zbrachlin.

Gmina Waganiec graniczy z 6 innymi jednostkami samorządowymi: od północy z gminą Raciążek (8 sołectw) i miastem Nieszawa, od wschodu z gminą Bobrowniki (9 sołectw), od południa z gminą Lubanie (19 sołectw) i gminą Bądkowo (24 sołectwa), od zachodu z gminą Koneck (19 sołectw). Gmina należy do Związku Gmin Ziemi Kujawskiej z siedzibą w Aleksandrowie Kujawskim.

Sfera społeczna

Gminę Waganiec w 2015 roku zamieszkiwało 4 626 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba mieszkańców nie ulegała znaczącym wahaniom. Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wieku przedstawia się następująco: 1/5 wszystkich mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (20,0%), większość to osoby w wieku produkcyjnym (65,3%), a pozostały odsetek przypada na osoby w wieku poprodukcyjnym (14,7%). Od roku 2010 rośnie udział ludności w wieku poprodukcyjnym, a maleje odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym. Tendencja demograficzna jest zatem niekorzystna.

Wykres 1 Mieszkańcy Gminy Waganiec według ekonomicznych grup wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Wagańcu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

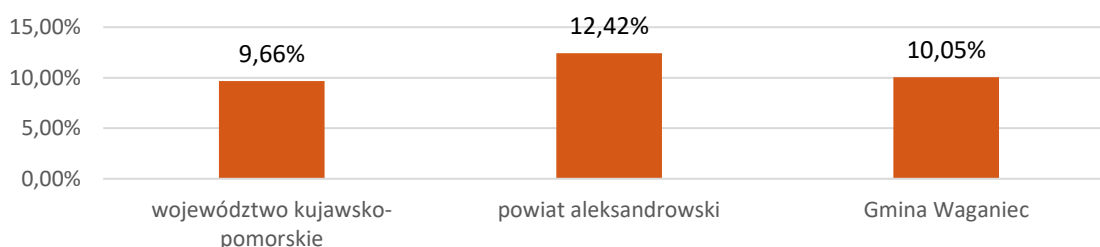
Pomoc społeczna i edukacja

Pomoc społeczną na terenie gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu, który realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy Waganiec, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej:

- analizę, ocenę i prognozę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawami;
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz przeciwdziałanie patologiom;
- pracę socjalną ukierunkowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie ku temu warunków;
- tworzenie warunków do funkcjonowania systemu pomocy społecznej;
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie Gminy Waganiec w 2015 roku wyniósł 10,05%. W tym samym roku odsetek ten dla całego województwa kujawsko-pomorskiego wyniósł 9,66%, a dla powiatu aleksandrowskiego 12,42%.

Wykres 2 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej – gmina, powiat, województwo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Gminy Waganiec.

Gmina należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia. Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z Gminy Waganiec za ostatnie 3 lata (48,18%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%). Ponadto, na terenie Gminy Waganiec zaobserwowano niższy niż na terenie województwa

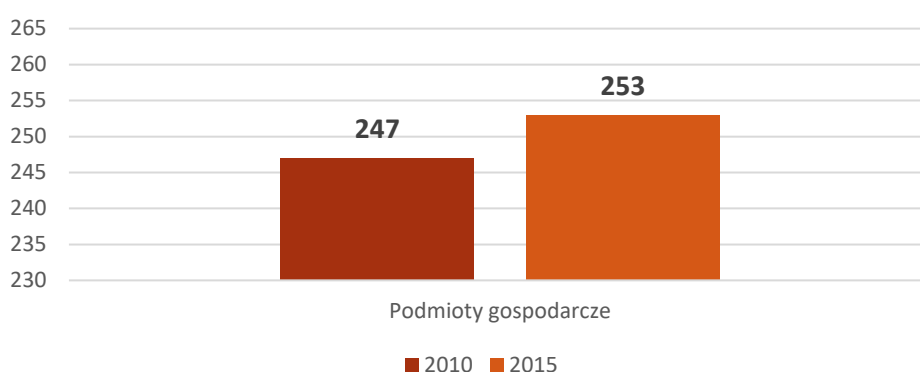
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

kujawsko-pomorskiego (77,60%) i powiatu aleksandrowskiego (76,40%) odsetek dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym (51,48%).

Sfera gospodarcza¹⁴

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Waganiec zmieniła się na przestrzeni lat 2010-2015. W porównaniu do roku 2010 (247 podmiotów wpisanych do rejestru REGON) w 2015 roku liczba przedsiębiorstw wzrosła o 6 (wzrost o **2,43%**). Wzrost ten był bardziej korzystny niż wzrost na terenie całego powiatu aleksandrowskiego (**0,31%**), ale mniej korzystny niż wzrost dla województwa kujawsko-pomorskiego (**4,01%**).

Wykres 3 Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Najliczniejszą grupę stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż dziesięciu pracowników (w 2015 roku było ich na terenie Gminy Waganiec 238, stanowiły więc 94,07% ogółu przedsiębiorstw).

Gmina Waganiec jest gminą o charakterze rolniczym – największy obszar gminy zajmują użytki rolne (4838 ha, co stanowi 88,74% powierzchni całej Gminy Waganiec).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie Gminy Waganiec, w 2015 roku na 100 mieszkańców przypadało 26,62 mieszkań, co jest wynikiem gorszym niż średnia dla powiatu aleksandrowskiego (35,10 mieszkań przypadających na 100 mieszkańców). W 2015 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy wynosiła 110,2 km i zwiększyła o 2,3% względem roku 2010, dzięki czemu mogło z niej korzystać 95,4% mieszkańców. Od roku 2010 zwiększyła się także długość sieci

¹⁴ Dane dla sfery gospodarczej w tym rozdziale pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

kanalizacyjnej. W 2015 roku liczyła 21 km, czyli o 60% więcej niż pięć lat wcześniej, obsługując 36,5% budynków. Ścieki komunalne z terenu Gminy Waganiec odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w sołectwie Wójtówka. Gminna oczyszczalnia Ścieków obsługuje mieszkańców omawianej jednostki administracyjnej podłączonych do sieci kanalizacyjnej oraz przyjmuje ścieki dowożone w punkcie zlewnym zlokalizowanym na jej terenie. Przepustowość oczyszczalni zgodnie z założeniami projektowymi wynosi 528 m³ na dobę, co zabezpiecza obecne zapotrzebowanie oraz ewentualne zwiększone wynikające z nowych przyłączy do kanalizacji na terenie skanalizowanym. Jednostką zarządzającą sieci jest Urząd Gminy w Wagańcu¹⁵. Należy jednak podkreślić, że duża część gospodarstw domowych na obszarze wiejskim (63,5%) wciąż nie jest podłączona do sieci kanalizacyjnej, co może negatywnie wpływać na stan środowiska naturalnego.

Do sieci ciepłowniczej podłączone jest jedynie 11 gospodarstw, które znajdują się w sołectwie Waganiec I.

Sfera środowiskowa

Za Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 należy podkreślić, że: „Gmina Waganiec znajduje się w kujawsko-pomorskiej strefie badania oceny jakości powietrza atmosferycznego. Badania jakości powietrza, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza WIOŚ w Bydgoszczy. (...) Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefa kujawsko-pomorska znalazła się w klasie C. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza albo w przypadku, gdy takie programy już wcześniej uchwalono, a standardy jakości powietrza nadal są przekraczane - aktualizacji programów ochrony powietrza¹⁶”. Największym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Waganiec są gospodarstwa domowe korzystające z tradycyjnych źródeł energii. Wpływ na stan powietrza ma również emisja ze źródeł mobilnych oraz działające na terenie gminy podmioty gospodarcze¹⁷.

Podsumowanie

¹⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Tamże.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Poniżej zaprezentowano wnioski płynące z uproszczonej diagnozy Gminy Waganiec:

Tabela 3 Wnioski płynące z uproszczonej diagnozy Gminy Waganiec

Problem	Konsekwencja
Wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym	Starzenie się społeczeństwa, konieczność dostosowania infrastruktury i działań aktywizacyjnych do grupy osób starszych.
Wysoki udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Wykluczenie społeczne mieszkańców oraz życiowa bezradność, która dziedziczona jest przez kolejne pokolenia. Wzrost natężenia problemów społecznych, poprzez wzajemne powiązanie (bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm itd.).
Poziom kształcenia w lokalnych szkołach niższy niż średnia dla województwa	Wzrost nierówności w poziomie kształcenia, co może powodować nierówne szanse w aplikowaniu do szkół ponadgimnazjalnych.
Niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Brak możliwości podjęcia pracy przez rodziców (szczególnie matki), niższy status ekonomiczny, długie przerwy w zatrudnieniu skutkujące dewaluacją kompetencji.
Dominacja mikroprzedsiębiorstw	Niewystarczające środki finansowe na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań zwiększających atrakcyjność gospodarczą gminy.
Mały odsetek budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej i ciepłowniczej	Korzystanie z szamb, które stwarzają zagrożenie dla środowiska. Korzystanie z gazu do ogrzewania domu, co stwarza zagrożenie nieszczelności instalacji i wybuchu gazu.
Korzystanie z tradycyjnych źródeł energii	Zanieczyszczenie powietrza, negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz zdrowie mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne.

4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

4.1. Metodologia opracowania analizy

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
2. Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszary, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
4. Technicznych – w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Na podstawie kryteriów programu rewitalizacji, niezbędne dane zostały pozyskane od instytucji prowadzących sprawozdawczość jak Urząd Gminy Waganiec i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu.

Wypracowane wskaźniki wyznaczające obszary kryzysowe w gminie zostały przygotowane zgodnie z regulacjami obowiązującymi w dokumencie *Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 - 2020*.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszary gminy analizowano w podziale na sołectwa, tj. Waganiec I, Waganiec II, Bertowo, Brudnowo, Józefowo, Kaźmierzyn, Kolonia Święte, Konstantynowo, Michalin, Niszczewy, Nowy Zbrachlin, Plebanka, Przypust, Sierzchowo, Siutkowo, Stary Zbrachlin, Szpitalka, Śliwkowo, Wiktoryn, Włoszyca, Wójtówka, Wólne i Zbrachlin.

Poniższa tabela przedstawia sołectwo pod względem liczby ludności i powierzchni.

Tabela 4. Liczba ludności i powierzchnia w podziale na sołectwa – Gmina Waganiec

Lp.	Sołectwo	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).
		Liczba mieszkańców	Powierzchnia [ha]
1.	Waganiec II	417	234,17
2.	Bertowo	102	98,3
3.	Brudnowo	248	343,78
4.	Józefowo	181	364,89
5.	Kaźmierzyn	399	190,40
6.	Kolonia Święte	111	321,7
7.	Konstantynowo	134	238,43
8.	Michalin	144	253,28
9.	Niszczewy	237	302,62
10.	Nowy Zbrachlin	321	230,42
11.	Plebanka	307	116,29
12.	Przypust	76	352,37
13.	Sierzchowo	295	482,32
14.	Siutkowo	151	248,54
15.	Stary Zbrachlin	59	231,4
16.	Szpitalka	71	108,16
17.	Śliwkowo	163	262,22
18.	Waganiec I	437	8,45
19.	Wiktoryn	149	198,58
20.	Włoszyca	156	240,2
21.	Wójtówka	71	81,01
22.	Wólne	113	260,07
23.	Zbrachlin	284	283,79
GMINA WAGANIEC		4626	5451,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Waganiec.

W poniższym zestawieniu przedstawione zostały wartości bazowe dla obszaru gminy, źródła pozyskania danych wraz z ich datą dla sfery społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 5. Wartości bazowe dla sfery społecznej - Gmina Waganiec

WARTOŚCI BAZOWE DLA SFERY SPOŁECZNEJ							
	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Zespół Szkół w Zbrachlinie; Zespół Szkół w Brudnowie; Szkoła Podstawowa w Niszczewach (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu (stan na 31.12.2015 r.).	Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu (stan na 31.12.2015 r.).
	Wiek przedprodukcyjny [os.]	Wiek produkcyjny [os.]	Wiek poprodukcyjny [os.]	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	Liczba osób korzystających w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasłitek rodzinny
GINNA WAGANIEC	926	3020	680	169	87	465	314

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Na terenie gminy działalność edukacyjną prowadzą dwa zespoły szkół, w ramach których funkcjonują klasy gimnazjalne w szkołach w Brudnowie i Zbrachlinie. Położenie poszczególnych miejscowości w rejonach ich obsługi, regulują: Uchwała nr XVIII/102/08 z dnia 11 lipca 2008 r. w sprawie ustalenia planu sieci oraz granic obwodów publicznych gimnazjów prowadzonych przez gminę Waganiec.

Wynik średni egzaminu gimnazjalnego został obliczony na podstawie danych udostępnianych przez OKE w Gdańsku dla lat 2013-2015 poprzez porównanie danych dla szkół funkcjonujących w gminie ze średnią wartością wojewódzką.

Dla 3 lat obliczono średnią dla egzaminu, a następnie obliczono średnią dla szkoły z 6 lub 7 wskaźników cząstkowych egzaminu (w roku 2015 w Zespole Szkół w Brudnowie uczniowie przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym – w tym przypadku uwzględniono 7 wskaźników). Taką samą metodologię wyliczenia wskaźnika przyjęto dla obliczenia średnich dla województwa. Następnie z wskaźników cząstkowych dla danego roku wyciągnięto wartość średnią, a średnią dla okresu 3 lat uzyskano uśredniając wyniki dla każdego z analizowanych lat.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 6. Wyniki egzaminu gimnazjalnego z ostatnich 3 lat 2013-2015

		Zespół Szkół w Zbrachlinie			Zespół Szkół w Brudnowie			Województwo			Przeciętny wynik – Zespół Szkół w	Przeciętny wynik – Zespół Szkół w	Przeciętny wynik – województwo
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Część humanistyczna	język polski	62,30 %	66,00 %	51,00 %	56,50 %	61,50 %	52,00 %	61,00 %	65,00 %	60,00 %	59,77 %	56,67 %	62,00 %
	Historia i WOS	56,60 %	57,80 %	50,10 %	53,80 %	56,50 %	59,10 %	56,00 %	58,00 %	62,00 %	54,83 %	56,47 %	58,67 %
Część matematyczna	Matematyka	43,50 %	50,90 %	32,10 %	41,40 %	43,40 %	38,20 %	46,00 %	45,00 %	48,00 %	42,17 %	41,00 %	46,33 %
	Przedmioty przyrodnicze	55,30 %	47,10 %	40,20 %	57,20 %	49,40 %	45,00 %	57,00 %	50,00 %	47,00 %	47,53 %	50,53 %	51,33 %
Języki obce	J. angielski - podstawowe	50,20 %	61,70 %	47,70 %	46,30 %	57,90 %	58,80 %	60,00 %	64,00 %	63,00 %	53,20 %	54,33 %	62,33 %
	J. angielski - rozszerzone	23,40 %	34,00 %	24,90 %	32,20 %	29,60 %	35,20 %	43,00 %	42,00 %	53,00 %	27,43 %	32,33 %	46,00 %
	J. niemiecki - podstawowy	-	-	-	-	-	50,70 %	-	-	53,00 %	-	50,70 %	-
Przeciętny wynik z 3 lat											47,49 %	48,86 %	54,44 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono również wartości bazowe dla obszaru gminy, źródła pozyskania danych wraz z ich datą dla sfery pozaspółecznej.

Tabela 7. Wartości bazowe dla sfery pozaspółecznej - Gmina Waganiec

WARTOŚCI BAZOWE DLA SFERY POZASPOŁECZNEJ				
	Źródło danych: Urząd Gminy Waganiec (stan na 31.12.2015 r.).			
	Sfera środowiskowa		Sfera techniczna	
	Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piecze na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	Liczba gospodarstw domowych [szt.]	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	Liczba budynków [szt.]
GMINA WAGANIEC	771	1128	334	914

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Ze względu na zróżnicowanie w przestrzeni społeczno-gospodarczej dla sołectw wybrane zostały różne wskaźniki wymierne, ujmujące stan cechy w wyznaczonym obszarze. Analiza sfery społecznej została przeprowadzona za pomocą wskaźników z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich w załączniku 3 (tabela 5)¹⁸:

- *Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;*

¹⁸ „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

- *Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze;*
- *Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym;*
- *Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia;*
- *Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze.*

Ponadto wykorzystano wskaźniki:

- *Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru;*
- *Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru;*
- *Występowanie przestrzeni zdegradowanej.*

Waganiec II

Tabela 8. Wartości bazowe dla sołectwa Waganiec II

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	417
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	73
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	84
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	99
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 9. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Waganiec II

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Waganiec II	17,51%	TAK*	84,85%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	-	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

* Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z jednostki podziału Waganiec II za ostatnie 3 lata (47,49%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%).

Bertowo

Tabela 10. Wartości bazowe dla sołectwa Bertowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	102
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	13
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	4
Liczba dzieci do lat 17 na tym obszarze [os.]	13
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	25
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	25
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 11. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Bertowo

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Bertowo	12,75%	30,77%	100,00%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	33,91%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Brudnowo

Tabela 12. Wartości bazowe dla sołectwa Brudnowo

	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	248
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	38
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	42
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	36
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	55
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 13. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Brudnowo

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Brudnowo	15,32%	16,94%	65,45%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Józefowo

Tabela 14. Wartości bazowe dla sołectwa Józefowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	181
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	15
Liczba dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3 -5 lat [os.]	5
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym [os.]	3
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	36
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	44
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 15. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Józefowo

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Józefowo	8,29%	60,00%	81,82%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	51,48%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Kaźmierzyn

Tabela 16. Wartości bazowe dla sołectwa Kaźmierzyn

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	399
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	51
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	29
Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	63
Liczba budynków [szt.]	74
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 17. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kaźmierzyn

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Kaźmierzyn	12,78%	7,27%	85,14%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	36,54%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Kolonia Święte

Tabela 18. Wartości bazowe dla sołectwa Kolonia Święte

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	111
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	13
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	11
Liczba dzieci do lat 17 na tym obszarze [os.]	19
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	13

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Liczba gospodarstw domowych [szt.]	21
Przeźren zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 19. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kolonia Święte

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przeźren zdegradowana
Kolonia Święte	11,71%	57,89%	61,90%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	33,91%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Konstantynowo

Tabela 20. Wartości bazowe dla sołectwa Konstantynowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	134
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	36
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	7
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	5
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	27
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	33
Przeźren zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 21. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Konstantynowo

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przeźren zdegradowana
Konstantynowo	26,87%	71,43%	81,82%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	51,48%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Michalin

Tabela 22. Wartości bazowe dla sołectwa Michalin

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	144
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	16
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	9
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	27
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	32
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 23. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Michalin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Michalin	11,11%	6,25%	84,38%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Niszczewy

Tabela 24. Wartości bazowe dla sołectwa Niszczewy

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	237
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	7
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	13
Liczba dzieci do lat 17 na tym obszarze [os.]	45
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	53
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	63
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 25. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Niszczewy

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Niszczewy	2,95%	28,89%	84,13%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	33,91%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Nowy Zbrachlin

Tabela 26. Wartości bazowe dla sołectwa Nowy Zbrachlin

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	321
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	40
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	19
Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	64
Liczba budynków [szt.]	77
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 27. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Nowy Zbrachlin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Nowy Zbrachlin	12,46%	5,92%	83,12%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	36,54%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Plebanka

Tabela 28. Wartości bazowe dla sołectwa Plebanka

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	307
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	35
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	17

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Liczba dzieci do lat 17 na tym obszarze [os].	59
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	44
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	82
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 29. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Plebanka

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Plebanka	11,40%	28,81%	53,66%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	33,91%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Przypust

Tabela 30. Wartości bazowe dla sołectwa Przypust

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	76
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	12
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	2
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	17
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	20
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 31. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Przypust

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Przypust	15,79%	2,63%	85,00%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Sierzchowo

Tabela 32. Wartości bazowe dla sołectwa Sierschowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	13
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	1
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	53
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	64
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 33. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Sierschowo

Sołectwo	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Sierzchowo	7,69%	TAK*	82,81%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	51,48%	-	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

* Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z jednostki podziału Niszczewy I za ostatnie 3 lata (48,86%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%).

Siutkowo

Tabela 34. Wartości bazowe dla sołectwa Siutkowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	151
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	7
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	5
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	5
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	23
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	31
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 35. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Siutkowo

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Siutkowo	3,31%	71,43%	74,19%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	51,48%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Stary Zbrachlin

Tabela 36. Wartości bazowe dla sołectwa Stary Zbrachlin

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	59
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	8
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	9
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	13
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	15
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 37. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Stary Zbrachlin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Stary Zbrachlin	13,56%	15,25%	86,67%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Szpitalka

Tabela 38. Wartości bazowe dla sołectwa Szpitalka

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	71
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	1
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	1

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	7
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	17
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	21
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 39. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szpitalka

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Szpitalka	9,86%	100,00%	80,95%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	51,48%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Śliwkowo

Tabela 40. Wartości bazowe dla sołectwa Śliwkowo

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	163
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	8
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	1
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	16
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	34
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	35
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 41. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Śliwkowo

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Śliwkowo	9,82%	12,50%	97,14%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	51,48%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Waganiec I

Tabela 42. Wartości bazowe dla sołectwa Waganiec I

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	437
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	49
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	16
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	139
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 43. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Waganiec I

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Waganiec I	11,21%	TAK*	11,51%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	-	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

*Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z jednostki podziału Waganiec I za ostatnie 3 lata (47,49%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%).

Wiktorzyn

Tabela 44. Wartości bazowe dla sołectwa Wiktorzyn

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	149
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	5
Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym [os.]	5
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	16
Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	0
Liczba budynków [szt.]	27
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 45. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wiktoryn

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru	Przeźródzeń zdegradowana
Wiktoryn	10,74%	100,00%	0,00%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	51,48%	36,54%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Włoszyca

Tabela 46. Wartości bazowe dla sołectwa Włoszyca

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	156
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	29
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	7
Liczba dzieci do lat 17 na danym obszarze [os.]	27
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	31
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	39
Przeźródzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 47. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Włoszyca

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przeźródzeń zdegradowana
Włoszyca	18,59%	25,93%	79,49%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	33,91%	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Wójtówka

Tabela 48. Wartości bazowe dla sołectwa Wójtówka

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	71
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	3
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	12
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	15
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 49. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wójtówka

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Wójtówka	4,23%	TAK*	80,00%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	-	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

*Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z jednostki podziału Wójtówka za ostatnie 3 lata (47,49%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%).

Wólne

Tabela 50. Wartości bazowe dla sołectwa Wólne

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	113
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	14
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK
Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych [szt.]	28
Liczba gospodarstw domowych [szt.]	31
Przestrzeń zdegradowana	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 51. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wólne

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Wólne	12,39%	TAK*	90,32%	WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	10,05%	-	68,35%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

*Wynik egzaminu gimnazjalnego młodzieży z jednostki podziału Wólne za ostatnie 3 lata (47,49%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (54,44%).

Zbrachlin

Tabela 52. Wartości bazowe dla sołectwa Zbrachlin

Rodzaj danych	Wartość bazowa / opis
Liczba mieszkańców [os.]	284
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym [os.]	47
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	45
Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	46
Liczba budynków ogółem [szt.]	58
Przestrzeń zdegradowana	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Tabela 53. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Zbrachlin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru	Przestrzeń zdegradowana
Zbrachlin	16,55%	15,85%	79,31%	NIE WYSTĘPUJE
Średnia dla gminy	14,70%	10,05%	36,54%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

4.2. Obszar zdegradowany

Kryterium wyboru obszaru zdegradowanego w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 były:

- **2 problemy społeczne** mierzone wskaźnikami z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich oraz:
  - kryterium reprezentujące przynajmniej jedną z pozostałych sfer, w której zdiagnozowano występowanie stanu kryzysowego lub
  - kryterium reprezentujące występowanie przestrzeni zdegradowanej, na terenie której zdiagnozowano występowanie stanu kryzysowego.

Poniższa tabela prezentuje liczbę zjawisk kryzysowych dla poszczególnych sołectw.

Tabela 54. Zestawienie zdiagnozowanych problemów – wybór obszaru zdegradowanego Gmina Waganiec

Lp.	Sołectwo	Wskaźnik dla sfery społecznej (stan kryzysowy/ brak)	Wskaźnik dla sfery społecznej (stan kryzysowy/ brak)	Wskaźnik dla sfery środowiskowej (stan kryzysowy/ brak)	Wskaźnik dla sfery technicznej (stan kryzysowy/ brak)	Obecność przestrzeni zdegradowanej (występuje/ nie występuje)	Obszar zdegradowany
1.	Waganiec II	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Występuje	TAK
2.	Bertowo	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
3.	Brudnowo	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
4.	Józefowo	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
5.	Kaźmierzyn	Brak	Brak	Nie dotyczy	Brak	Nie występuje	NIE
6.	Kolonia Święte	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
7.	Konstantynowo	Stan kryzysowy	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
8.	Michalin	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
9.	Niszczewy	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
10.	Nowy Zbrachlin	Brak	Brak	Nie dotyczy	Brak	Nie występuje	NIE
11.	Plebanka	Brak	Brak	Brak	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
12.	Przypust	Stan kryzysowy	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
13.	Sierzchowo	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Występuje	TAK
14.	Siutkowo	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
15.	Stary Zbrachlin	Brak	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
16.	Szpitalka	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
17.	Śliwkowo	Brak	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
18.	Waganiec I	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Nie dotyczy	Występuje	TAK
19.	Wiktoryn	Brak	Brak	Nie dotyczy	Stan kryzysowy	Nie występuje	NIE
20.	Włoszyca	Stan kryzysowy	Brak	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
21.	Wójtówka	Brak	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Nie występuje	NIE
22.	Wólne	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Występuje	TAK
23.	Zbrachlin	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Nie dotyczy	Brak	Nie występuje	NIE

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej analizy wskaźnikowej wynika, że do **obszarów zdegradowanych** na terenie Gminy Waganiec zaliczyć należy:

1. Sołectwo Waganiec I,
2. Sołectwo Waganiec II,
3. Sołectwo Sierzchowo,
4. Sołectwo Wólne.

Tabela 55. Obszar zdegradowany na terenie gminy

Obszar	Ludność [os.]	% ludności gminy	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
Waganiec II	417	9,07	234,17	4,30%
Waganiec I	437	9,45	8,45	0,16%
Sierzchowo	295	6,38	482,32	8,85%
Wólne	113	2,44	260,07	4,77%
Obszar zdegradowany	1262	27,28	985,01	18,07%

Źródło: opracowanie własne.

4.3. Obszar rewitalizacji

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy. Obszar zdegradowany Gminy Waganiec przyjmuje wartości mniejsze niż 30% ludności gminy i 20% powierzchni gminy, **zatem w całości może zostać zakwalifikowany jako obszar rewitalizacji.**

Tabela 56. Obszar rewitalizacji Gminy Waganiec

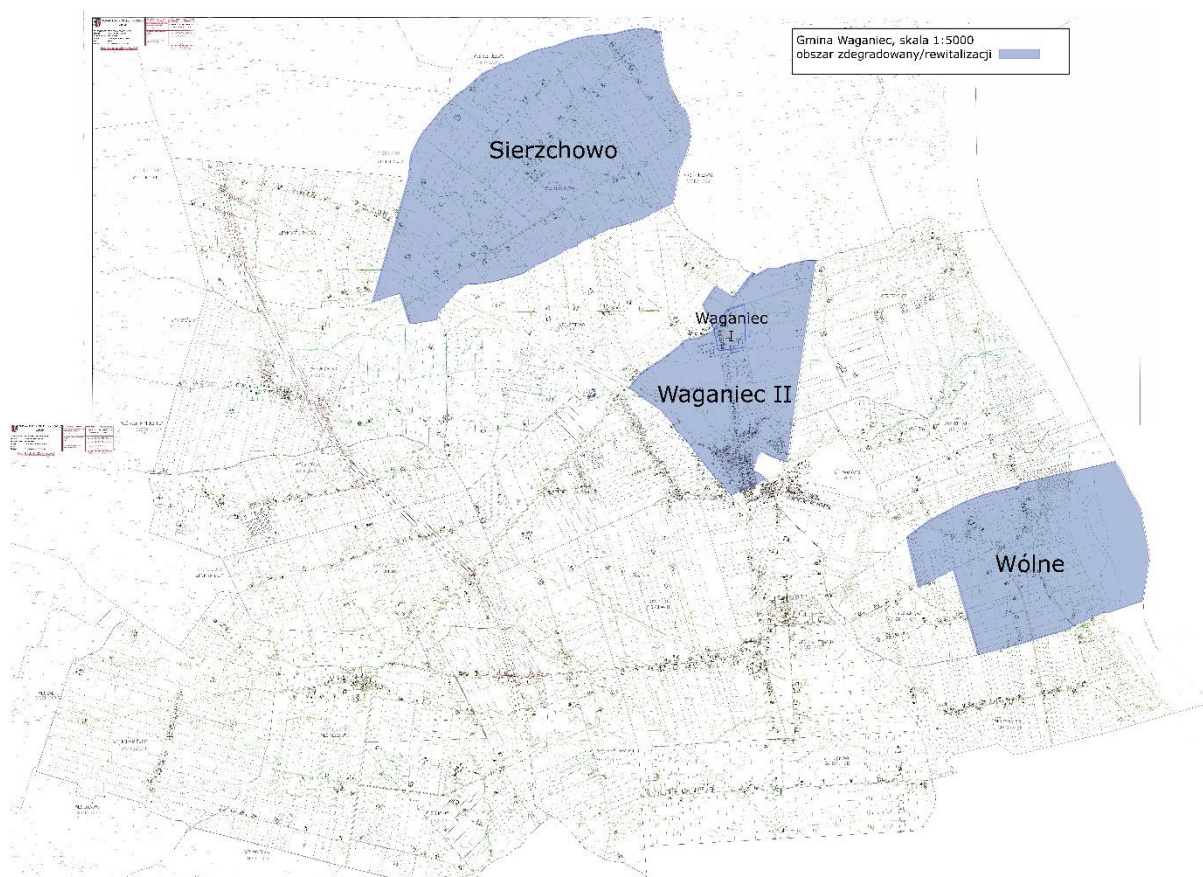
Sołectwo	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
Waganiec II	417	9,07%	234,17	4,30%
Waganiec I	437	9,45%	8,45	0,16%
Sierzchowo	295	6,38%	482,32	8,85%
Wólne	113	2,44%	260,07	4,77%
Obszar rewitalizacji	1262	27,28%	985,01	18,07%
GMINA WAGANIEC	4626	100%	5451,39	100%

Źródło: opracowanie własne.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 1. Mapa poglądowa – obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego Gminy Waganiec

Źródło: opracowanie własne (mapa w skali 1:5000 stanowi Załącznik 4 do niniejszego dokumentu).

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, kolejnym etapem wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest przyjęcie (na podstawie zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych) jednego z czterech kierunków działań rewitalizacyjnych. Dla Gminy Waganiec przyjęto następujący cel rewitalizacji:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wólne, Sierzchowo, Waganiec II i Waganiec I

Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

1. Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
2. Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że uzasadniona i planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury:
  - komplementarnej wobec już istniejącej lub
  - bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnienie warunków bezpieczeństwa.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Kryteria wyboru celu rewitalizacji

Waganiec II	
KRYTERIA	
Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana	1. Likwidacja Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska - placówek handlowych tj. sklepów odzieżowego, żelaznego, spożywczego, pawilonu usługowego. Teren obejmuje powierzchnię ok.3,1193 ha i jest położony na działkach nr 202/20, 202/29,202/30, 202/23, 202/21, 202/10, 202/11, 269/8, 202/13,

na cele aktywizacji
społecznej

202/25, 202/26, 202/27, 202/28, 202/35, 202/6, 202/31, 202/32, 202/18, 326, 269/6, 202/7, 202/9, 202/24. Obszar jest zlokalizowany przy ulicy Dworcowej. Znajdowały się w nim magazyny i sklepy. Obecnie na części terenu jest prowadzona działalność gospodarcza, pozostała część jest opuszczona i zdegradowana. Obszar negatywnie wpływa na krajobraz sołectwa, gdyż jest usytuowany w handlowym centrum wsi i gminy.

Waganiec I

1. Likwidacja Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych w Wagańcu - produkcja szklarniowa z kotłownią. Teren obejmuje powierzchnię ok. 8,5704 ha i jest położony na działkach nr 269/12, 269/13, 276/64, 276/60, 276/59, 276/51, 276/58, 276/57 276/56, 276/55. Obszar jest zlokalizowany przy ulicy Widok 3. Odbywała się tu produkcja szklarniowa (kwiaty, warzywa). W wyniku likwidacji Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych zarówno budynek, jak i teren wokół niego, uległy zdegradowaniu. Obecnie na części terenu prowadzona jest firma „Plantico – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki” Sp. z o.o., oddział: Zakład Hodowlano – Nasienny w Wagańcu, ul. Widok 3. Pozostała część terenu, m.in. staw, jest opuszczona i zdegradowana. Obszar wpływa negatywnie nie tylko na krajobraz sołectwa (gdź jest usytuowany w handlowym centrum wsi i gminy), ale także na bezpieczeństwo mieszkańców (na terenie tym znajduje się zaniedbany staw i teren wokół niego, który stał się miejscem zgromadzeń młodzieży spożywającej napoje alkoholowe).

Wólne

1. Likwidacja Szkoły Podstawowej, działka nr 51. Teren obejmuje powierzchnię 0,6117 ha. Obecnie nie jest prowadzona tam żadna działalność gospodarcza. Teren jest opuszczony i zdegradowany.

Sierzchowo

1. Likwidacja szkoły podstawowej (działka nr 145/5 o powierzchni 2,55 ha, na nieruchomości znajdują się zespół dworsko-parkowy w Sierzchowie stanowiący obiekt zabytkowy i budynek byłej szkoły

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

podstawowej). Obecnie na terenie szkoły prowadzone są działania modernizacyjne w celu rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Dostępność do
publicznej infrastruktury
aktywizacji społecznej

Na terenie sołectwa Waganiec II funkcjonują dwa ośrodki, które zapewniają dostęp do kultury – jest to Gminna Biblioteka Publiczna oraz świetlica wiejska przy ul. Dworcowej 9. Mieszkańcy Wagańca II mają dostęp do siłowni zewnętrznej. Na terenie sołectw Waganiec I, Waganiec II i Sierzchowo znajdują się place zabaw. Również przez te trzy sołectwa przebiega ścieżka rowerowa Toruń –Włocławek. Dodatkowo, na terenie Sierzchowa funkcjonuje świetlica wiejska, która oferuje zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży.

Źródło: opracowanie własne.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

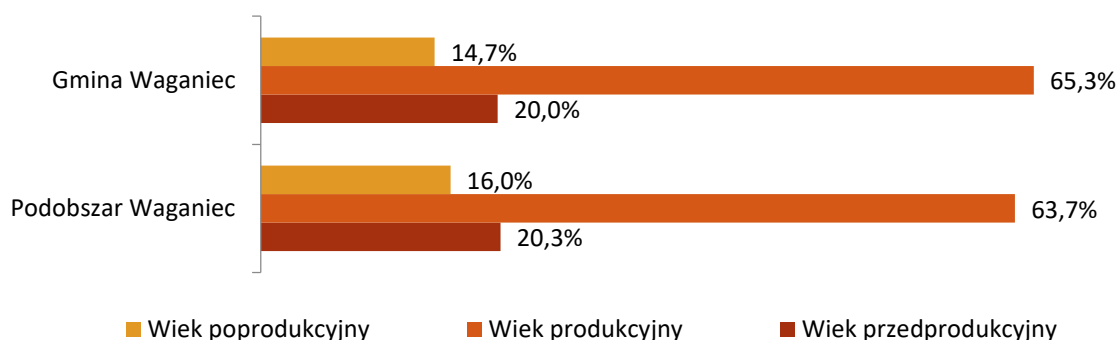
5.1. Podobszar Waganiec (Waganiec I oraz Waganiec II)

Podobszar Waganiec, składający się z połączonych obszarów Waganiec I i Waganiec II, zamieszkują 854 osoby, co stanowi 18,5% ludności gminy. Podobszar znajduje się w środkowej części gminy i zajmuje 242,62 ha, co stanowi 4,5% powierzchni gminy. Podobszar sąsiaduje z podobszarami Michalin, Zbrachlin, Przypust oraz Wojtówka.

Sfera społeczna

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,3% mieszkańców podobszaru, co stanowi średnią bardzo zbliżoną do średniej dla gminy (20,0%). Osoby w wieku produkcyjnym stanowią zdecydowanie największy odsetek mieszkańców podobszaru (63,7%), zaś osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią odsetek najmniejszy – 16,0%.

Wykres 4 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Waganiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

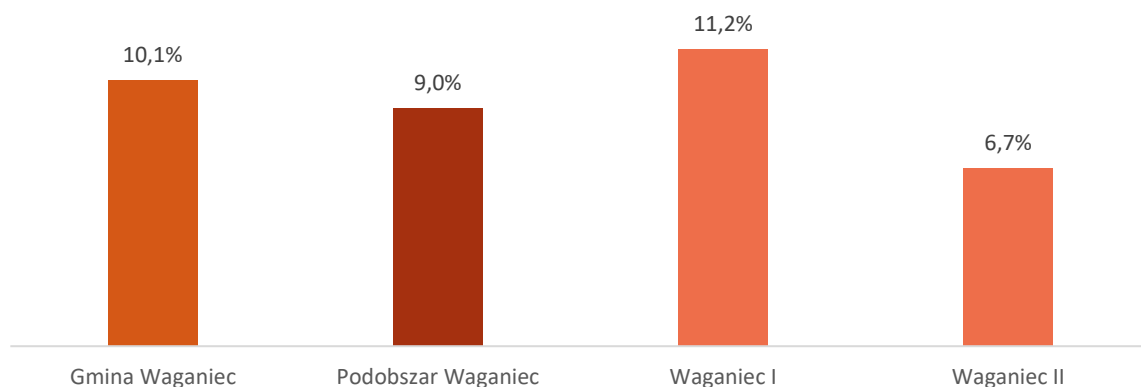
Zwiększająca się liczba osób starszych wymusza zapewnienie im miejsca, gdzie będą mogli spędzać czas wolny, ale także odbyć spotkanie z lekarzem, zajęcia rehabilitacyjne czy warsztaty rozwijające zarówno umysł, jak i ciało.

Na terenie podobszaru Waganiec, szczególnie zaś na terenie sołectwa Waganiec I, zdiagnozowano problem niezaradności życiowej, objawiający się dużym udziałem osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności podobszaru. Odsetek osób korzystających z takiej pomocy wyniósł na terenie Wagańca I 11,2% i jest wyższy od średniej wartości w gminie o 1,1 punktu procentowego (10,1% dla gminy Waganiec).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Powody korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej mogą być różnorodne – najczęstszymi są ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niepełnosprawność, wielodzietność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczej. Osoby wykluczone społecznie nie radzą sobie same, nie są aktywne i zaradne. Potrzebne jest miejsce, które zaktywizuje osoby korzystające z pomocy społecznej, pomoże im zdobyć potrzebne kwalifikacje i pokonać życiową bezradność. Część z nich uzależniona jest od pomocy i uzyskiwanych świadczeń, posiada problemy wychowawcze i nie chce poddać się działaniom aktywizacyjnym, dlatego ważne jest także ich wsparcie w zakresie organizacji czasu wolnego i stopniowej integracji i aktywizacji. Szczególnie ważne jest także otoczenie opieką dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie im miejsca, które będzie ich mobilizować i zachęcać do podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności, gdzie będą uczyć się poprawnych norm i wartości.

Wykres 5 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem podobszaru Waganiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Podobszar Waganiec należy do rejonu obsługi szkoły gimnazjalnej o niskim poziomie kształcenia – średnia wyników z egzaminu gimnazjalisty dla szkół w Zbrachlinie i Brudnowie wyniosła 48,2%, co stanowi wartość niższą, niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (54,4%). Niskie wyniki w nauce związane są z ogólnym rozwojem dzieci i młodzieży - dzieci obciążone problemami i wykluczone społecznie nie angażują się w życie towarzyskie i kulturalne, należy więc podjąć działania w celu ich aktywizacji i integracji, co korzystnie wpłynie także na wyniki egzaminów.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na terenie podobszaru Waganiec występuje przestrzeń zdegradowana. W sołectwie Waganiec I zlikwidowano Stację Hodowli Roślin Ogrodniczych, która stanowiła zakład pracy zajmujący

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

się produkcją szklarniową. Budynek pozostały po Stacji jest niewykorzystany, niszczeje, odstrasza potencjalnych inwestorów.

Na terenie sołectwa Waganiec II znajduje się opuszczony budynek po zlikwidowanej Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, w którym znajdowały się placówki handlowe – sklep odzieżowy, żelazny, spożywczy oraz pawilon usługowy.. Budynki po opuszczonych zakładach, podobnie jak na terenie Wagańca I, ulegają stopniowej degradacji i dewastacji, po odnowieniu mogłyby jednak stać się miejscem podejmowania działań społecznych i gospodarczych.

Na terenie Wagańca II znajduje się także zdewastowany budynek dworca kolejowego normalno-torowego, który obsługuje mieszkańców nie tylko podobszaru Waganiec, ale mieszkańców całej gminy. Budynek ten jest zabytkiem z roku 1880-1890. Dworzec jest zaniedbany, zniszczona jest zarówno elewacja, jak i wnętrze budynku.

Podobszar Waganiec stanowi siedzibę gminy i jej największe sołectwo, z tego też powodu jest głównym miejscem przesiadkowym. Niestety, na terenie tym brak centrum przesiadkowego, posiadającego zatokę autobusową, parking dla samochodów i rowerów czy punkt informacyjny.

Na terenie sołectwa, jak i na terenie całej gminy Waganiec, brakuje placówki, która dbałaby o życie kulturalne gminy i aktywizację jej mieszkańców. Aktywizacja i integracja to pierwszy krok do pokonania problemów społecznych, wyjścia z domu, wskazania nowych rozwiązań i możliwości.

Sfera techniczna

Do sieci ciepłowniczej podłączony jest niewielki odsetek budynków względem ogółu budynków podobszaru – jedynie 40,7% budynków sołectwa Waganiec I posiada dostęp do sieci ciepłowniczej, zaś na terenie sołectwa Waganiec II takiego dostępu nie ma żaden z budynków. Należy jednak dodać, iż na terenach wiejskich podłączenie wszystkich budynków do sieci ciepłowniczej jest bardzo trudne i kosztowne.

Problemem sfery technicznej jest także zły stan dróg i chodników oraz brak ścieżek rowerowych. Nierówna nawierzchnia oraz brak dróg rowerowych powoduje zmniejszenie bezpieczeństwa poruszania się.

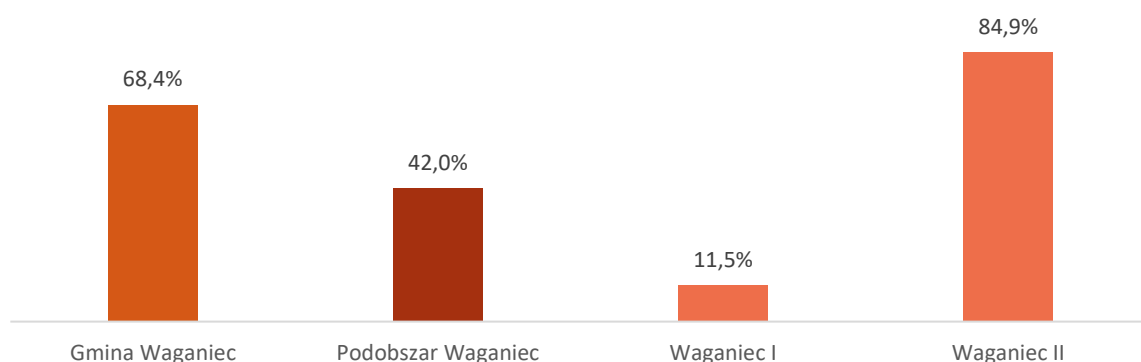
Sfera środowiskowa

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Na terenie gminy głównym źródłem niskiej emisji gazów spalinowych są tradycyjne piece na paliwa stałe. Takie piece mogą być opalane różnego rodzaju paliwem – m.in. węglem, ekogroszkiem, miałem węglowym oraz drewnem. W zależności od rodzaju paliwa, wytwarzana jest różna ilość popiołu, innych odpadów oraz gazów spalinowych. Dość częstym zjawiskiem jest także palenie w piecach śmieci, co powoduje nie tylko zwiększoną emisję gazów, ale także nieprzyjemny zapach.

Na terenie całego podobszaru Waganiec aż 42,0% gospodarstw domowych użytkuje piece tradycyjne na paliwa stałe, przy czym na obszarze sołectwa Waganiec II piece te posiada aż 84,9% gospodarstw. Średni odsetek gospodarstw domowych całej gminy posiadających piece tradycyjne wynosi 68,4%.

Wykres 6 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru Waganiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Lokalne potencjały

Sołectwo Waganiec stanowi centrum gminy, w której znajduje się siedziba administracyjna, tj. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pomagający najbardziej potrzebującym mieszkańcom oraz Gminna Biblioteka Publiczna, dbająca o potrzeby kulturalne. Z powodu nagromadzenia instytucji publicznych Waganiec jest najczęściej odwiedzanym sołectwem w gminie.

Mieszkańcy podobszaru Waganiec angażują się w życie społeczne gminy, m.in. poprzez uczestnictwo w stowarzyszeniach i grupach nieformalnych:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

- Gminnym Klubie Sportowym „Sadownik-Waganiec”, który trenuje zawodników różnych sekcji i w różnym wieku, dzięki czemu aktywizuje dużą liczbę mieszkańców
- Gminnej Radzie Koła Gospodyń Wiejskich, która angażuje się w życie społeczne mieszkańców Wagańca;
- Klubie Seniora „Mimoza”, który organizuje czas wolny osób starszych;
- Młodzieżowej Orkiestrze Dętej, działającej przy Zarządzie Gminnym OSP.

Warto dbać o aktywność mieszkańców, m.in. poprzez zapewnienie miejsca do działania lokalnych stowarzyszeń i grup nieformalnych.

Na terenie podobszaru znajduje się kilka zabytków wpisanych do Wojewódzkiego Kujawsko-Pomorskiego Konserwatora Zabytków:

- Zespół parkowo-dworski pochodzący z XIX wieku;
- Budynek młyna zbożowego z przełomu XIX i XX wieku;
- Budynek dworca kolejowego z lat 1880-1890.

Zdaniem mieszkańców biorących udział w konsultacjach społecznych, zabytkowe budynki stanowią potencjał kulturalny, społeczny i turystyczny. Ich odnowienie poprawi nie tylko walory estetyczne obszaru, ale stworzy także przestrzeń na aktywizację i integrację mieszkańców.

5.2. Podobszar Sierzchowo

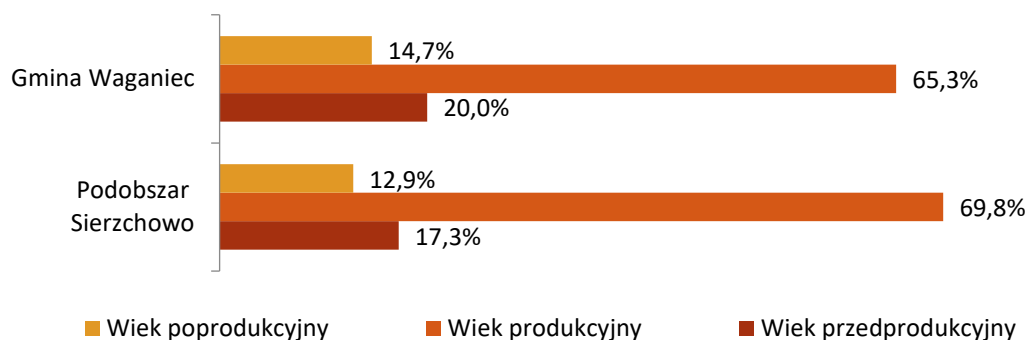
Podobszar Sierzchowo znajduje się w północnej części gminy, zajmuje powierzchnię 482,32 ha, co stanowi 8,8% powierzchni całej gminy. Sierzchowo zamieszkiwane jest przez 295 osób, co stanowi 6,4% ludności gminy. Podobszar sąsiaduje z sołectwem Konstantynowo.

Sfera społeczna

Na terenie podobszaru Sierzchowo osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 17,3% mieszkańców podobszaru, co stanowi średnią niższą niż średnia dla gminy (20,0%). Osoby w wieku produkcyjnym stanowią największy odsetek mieszkańców podobszaru (69,8%), zaś osoby w wieku poprodukcyjnym odsetek najmniejszy – 12,9%. Poniższy wykres wskazuje na dość stabilną strukturę wieku mieszkańców podobszaru.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 7 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Sierzchowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Na terenie podobszaru Sierzchowo zamieszkuje bardzo niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (7,7% dzieci), co stanowi znacząco niższą wartość względem średniej dla gminy (51,5% dzieci).

Tak niski odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym może mieć kilka powodów, m.in. brak miejsc w oddziałach przedszkolnych, duże oddalenie przedszkoli od miejsca zamieszkania, brak środków finansowych na opłacenie opieki przedszkolnej lub brak aktywności zawodowej rodziców (najczęściej matek), którzy zostają w domu z dziećmi. Należy zapewnić dzieciom z podobszaru Sierzchowo w wieku 3-5 lat możliwość uczęszczania do przedszkola, co pozytywnie wpływa na rozwój dziecka, jego aktywizację i wczesną integrację z rówieśnikami.

Wykres 8 Odsetek dzieci zamieszkujących podobszar Sierzchowo w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Podobszar Sierzchowo, podobnie jak podobszar Waganiec, należy do rejonu obsługi szkoły gimnazjalnej o niskim poziomie kształcenia – średnia wyników z egzaminu gimnazjalisty dla szkół w Zbrachlinie i Brudnowie wyniosła 48,2%, co stanowi wartość niższą, niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (54,4%). Jak wspomniano wcześniej, słabe wyniki w nauce często związane są z problemami występującymi w domu oraz z brakiem aktywizacji i

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

wykluczeniem społecznym. Należy więc podjąć działania w celu aktywizacji i integracji dzieci i młodzieży, co korzystnie wpłynie na ich rozwój, w tym także na wyniki w nauce.

Na terenie sołectwa brak miejsca, w którym mieszkańcy mogliby rozwijać swoją kondycję fizyczną, łącząc dbanie o zdrowie z integracją. Takie miejsce potrzebne jest szczególnie dzieciom i młodzieży, którzy w tej chwili nie mają miejsca, które skutecznie odciągałoby je od spędzania czasu przed komputerem.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na terenie podobszaru Sierzchowo znajduje się przestrzeń zdegradowana. W 2008 roku z powodów demograficznych zlikwidowano szkołę w Sierzchowie - z powodu małej liczby uczniów koszt utrzymania szkoły był zbyt duży. Likwidacja szkoły wymusiła na dzieciach dojazdy do oddalonych szkół w Zbrachlinie, Niszczewach i Brudnowie. Na terenie nieruchomości znajduje się także dworek z poł. XIX wieku, przybudówki, komórki oraz park. Budynek szkoły jest obecnie modernizowany, natomiast dworek z roku na rok coraz bardziej niszczeje (zacieki, pęknięcia, szczeliny w ścianach zewnętrznych, nieszczelna stolarka okienna i drzwiowa, poszycie dachowe wymagające naprawy).

W celu poprawy jakości życia mieszkańców należy zadbać o zdegradowaną przestrzeń na terenie podobszaru Sierzchowo.

Sfera techniczna

O jakości życia mieszkańców stanowi także dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz sieci ciepłowniczej. Na terenie podobszaru Sierzchowo 96,6% budynków podłączonych jest do sieci wodociągowej, natomiast żaden z budynków nie jest podłączony do sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci ciepłowniczej, co sprawia, że mieszkańcy zmuszeni są do korzystania ze studni i przydomowych oczyszczalni lub tzw. szamba. Brak szczelności (który najczęściej dotyczy szamb) może powodować nieprzyjemne zapachy oraz wpływać na stan gleby i wód głębinowych. Należy jednak dodać, iż na terenach wiejskich podłączenie wszystkich budynków do sieci ciepłowniczej jest bardzo trudne i kosztowne.

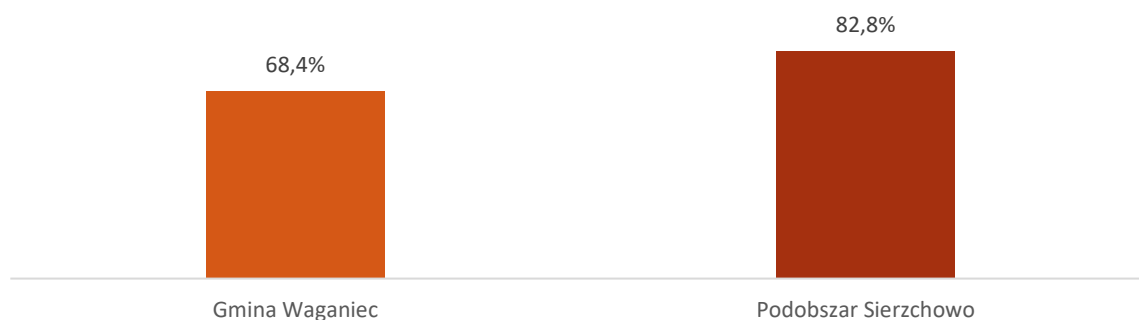
Sfera środowiskowa

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Na terenie gminy głównym źródłem niskiej emisji gazów spalinowych są tradycyjne piece na paliwa stałe. Takie piece mogą być opalane różnego rodzaju paliwem – m.in. węglem, ekogroszkiem, miałem węglowym oraz drewnem. W zależności od rodzaju paliwa, wytwarzana jest różna ilość popiołu, innych odpadów oraz gazów spalinowych. Dość częstym zjawiskiem jest także palenie w piecach śmieci, co powoduje nie tylko zwiększoną emisję gazów, ale także nieprzyjemny zapach.

Na terenie podobszaru Sierzchowo piece tradycyjne na paliwa stałe użytkuje 82,8% gospodarstw domowych i jest to odsetek wyższy niż średnia dla całej gminy, która wynosi 68,4%.

Wykres 9 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru Waganiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Lokalne potencjały

Na terenie podobszaru Sierzchowo aktywnie działa Ochotnicza Straż Pożarna, która oprócz działalności na rzecz bezpieczeństwa, chętnie włącza się także w działania na rzecz rozwoju wsi.

Na terenie podobszaru znajduje się kilka zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków:

- Dwór w zespole dworsko-parkowym, około 1850 roku;
- Oficyna północna – rządcówka w zespole dworsko-parkowym z około 1850 roku;
- Oficyna południowa – kuchnia w zespole dworsko-parkowym z około 1850 roku;
- Kuźnia w zespole dworsko-parkowym z około 1850 roku;
- Budynek gospodarczy w zespole dworsko-parkowym z około 1850 roku.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rewitalizacja parku i dworku, zdaniem mieszkańców, może wpłynąć nie tylko na poprawę estetyki przestrzeni, ale także na wzrost miejsc rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz rozwój turystyki.

Sołectwo Sierzchowo stanowi także potencjał w sferze środowiskowej. Na jego terenie znajduje się pomnik przyrody – platan klonolistny.

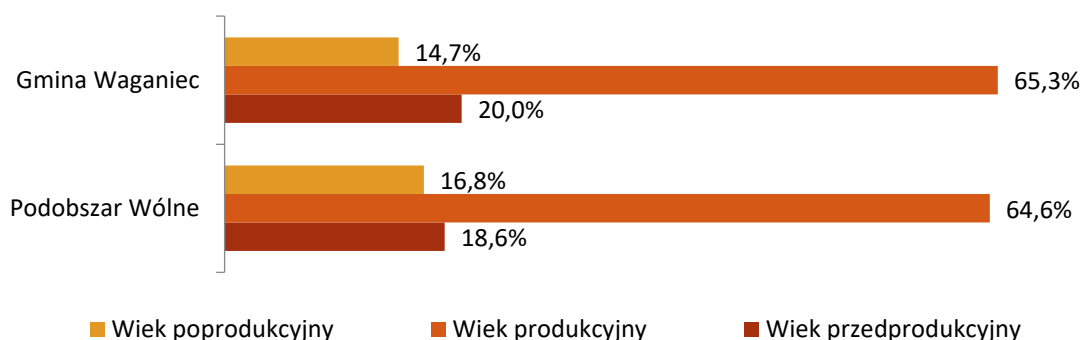
5.3. Podobszar Wólne

Podobszar Wólne znajduje się w południowo-wschodniej części gminy i zajmuje powierzchnię 260,01 ha, co stanowi 4,8% powierzchni całej gminy. Wólne zamieszkiwane jest przez 113 osób, co stanowi 2,4% ludności gminy. Podobszar sąsiaduje z sołectwami Włoszyca, Bertowo oraz Wojtówka.

Sfera społeczna

Na terenie podobszaru Wólne osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 18,6% mieszkańców podobszaru, co stanowi średnią niższą niż średnia dla gminy (20,0%). Osoby w wieku produkcyjnym tworzą największą grupę mieszkańców podobszaru (64,6%). Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 16,8% ludności podobszaru i jest to odsetek wyższy niż średnia dla gminy, która wynosi 14,7%. Niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoki w wieku poprodukcyjnym wskazuje na starzenie się społeczeństwa i odwrócenie piramidy wieku.

Wykres 10 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Wólne

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Na terenie podobszaru Wólne zdiagnozowano także duży odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej są alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawność. Odsetek osób korzystających z pomocy środowiskowej wyniósł na terenie podobszaru Wólne 12,4% i jest wyższy od średniej wartości w gminie o 2,3 punkty procentowe (10,1% dla gminy Waganiec).

Podobnie jak na terenie Podobszaru Waganiec, część mieszkańców sołectwa Wólne korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie chce podejmować proponowanych działań aktywizacyjnych, szczególnie zaś w ramach aktywizacji zawodowej, dlatego też potrzebne są ogólne działania aktywizacyjne, które wspomogą walkę z uzależnieniem od pomocy. W ramach takich działań powinny powstać miejsca integracji i aktywizacji, które szczególną uwagę powinny skierować na dzieci i młodzież. Zaangażowanie ich w działania aktywizacyjne pomoże w zapobieganiu dziedziczenia niezaradności życiowej.

Wykres 11 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem podobszaru Wólne

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Podobszar Wólne, podobnie jak podobszary Waganiec oraz Sierzchowo, należy do rejonu obsługi szkoły gimnazjalnej o niskim poziomie kształcenia – średnia wyników z egzaminu gimnazjalisty dla szkół w Zbrachlinie i Brudnowie wyniosła 48,2%, co stanowi wartość niższą, niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (54,4%).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobnie jak na terenie podobszaru Sierzchowo, na terenie sołectwa Wólne funkcjonowała szkoła podstawowa. Z powodu likwidacji szkoły, dzieci i młodzież z terenu sołectwa muszą dojeżdżać do szkół w pobliskich sołectwach. Budynek jest opuszczony, ulega coraz większej degradacji, czym odstrasza potencjalnych inwestorów i wpływa na pogorszenie estetyki obszaru. Do budynku szkoły prowadzi droga gminna w złym stanie technicznym. Droga nie posiada pobocza, w jej nawierzchni występują ubytki, co stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców.

Sfera techniczna

Na jakość życia mieszkańców podobszaru Wólne wpływ ma brak dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci ciepłowniczej. Na terenie sołectwa żaden z budynków nie jest podłączony do tego rodzaju sieci, przez co mieszkańcy muszą korzystać z przydomowych szamb i

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

oczyszczalni, a wodę podgrzewać gazem lub prądem. Korzystanie z sieci jest znacznie łatwiejsze i bezpieczniejsze, znacząco wpływa też na podniesienie jakości życia. Należy jednak dodać, iż na terenach wiejskich podłączenie wszystkich budynków do sieci ciepłowniczej jest bardzo trudne i kosztowne.

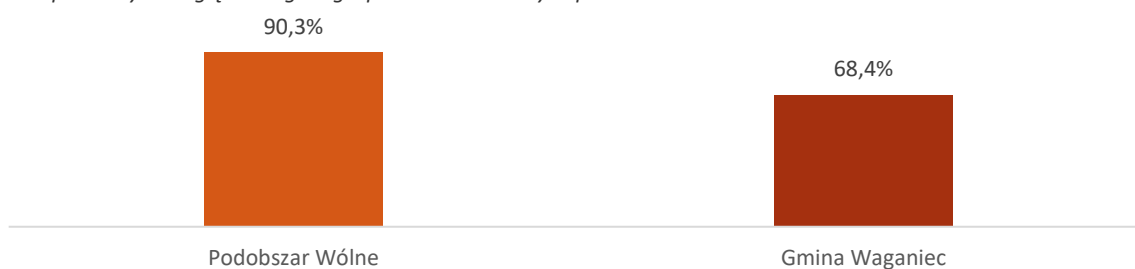
Z sieci wodociągowej korzysta 93,6% mieszkańców podobszaru, co stanowi odsetek niższy niż średnia dla gminy (95,4%).

Sfera środowiskowa

Na terenie gminy głównym źródłem niskiej emisji gazów spalinowych są tradycyjne piece na paliwa stałe. Takie piece mogą być opalane różnego rodzaju paliwem – m.in. węglem, ekogroszkiem, miałem węglowym oraz drewnem. W zależności od rodzaju paliwa, wytwarzana jest różna ilość popiołu, innych odpadów oraz gazów spalinowych. Dość częstym zjawiskiem jest także palenie w piecach śmieci, co powoduje nie tylko zwiększoną emisję gazów, ale także nieprzyjemny zapach.

Na terenie podobszaru Wólne piece tradycyjne na paliwa stałe użytkuje aż 90,3% gospodarstw domowych, co stanowi średnią wyższą niż średnia dla gminy o 21,9 punktów procentowych (średnia dla gminy wynosi 68,4%).

Wykres 12 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Lokalne potencjały

Opuszczony budynek szkoły, zdaniem mieszkańców, stanowi ogromny potencjał podobszaru i po odnowieniu może kontynuować dawną funkcję edukacyjną. Ich zdaniem, w budynku mogłoby znajdować się centrum edukacyjne, które służyłoby aktywizacji dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Potencjał stanowi także teren nadwiślański, który po oczyszczeniu i zagospodarowaniu mógłby spowodować rozwój rekreacyjno-turystyczny, który nie tylko zapewni mieszkańcom miejsce odpoczynku i integracji, ale zwiększy także dochody małych gospodarstw.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja jest jednym z głównych elementów wpływających na kierunek procesu rewitalizacji. Możliwa jest do określenia po uprzednim przeprowadzeniu diagnozy. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji Gminy Waganiec ze stanu kryzysowego obejmuje okres po roku 2025 i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowane zostały problemy.

Pogłębiona diagnoza dla Wagańca, Sierzchowa oraz Wólne wykazała, że wśród głównych problemów obszaru rewitalizacji znalazły się:

W sferze społecznej:

- Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym;
- Duża liczba osób korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej;
- Wykluczenie społeczne;
- Mała liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym;
- Brak aktywizacji mieszkańców;
- Niski poziom kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

W sferze przestrzenno-infrastrukturalnej i technicznej:

- Niedostateczna liczba instytucji kulturalnych;
- Brak miejsc sportu i rekreacji, szczególnie dla dzieci i młodzieży;
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, pustostanów i niszczących budynków;
- Zły stan dróg, chodników i ścieżek rowerowych;
- Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej i ciepłowniczej.

W sferze środowiskowej:

- Zanieczyszczenie powietrza przez tradycyjne piece na paliwa stałe;
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Rewitalizacja w podobszarach Waganiec, Sierzchowo oraz Wólne prowadzona będzie zgodnie z celem określonym w rozdziale 6.4.2. „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej. Cel ten prowadzić ma do stworzenia przestrzeni

włączającej mieszkańców w życie gminy, ich aktywizacji oraz integracji, co z kolei wpłynie na niwelowanie problemów społecznych.

W oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową oraz konsultacje z mieszkańcami sformułowano wizję obszaru rewitalizacji:

Sołectwa Waganiec, Sierzchowo oraz Wólne, po zakończeniu procesu rewitalizacji, staną się obszarami ożywionymi społecznie, w których dzięki synergii efektów poszczególnych działań nastąpi zmniejszenie skali problemów społecznych. Mieszkańcy, szczególnie osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, zostaną zaktywizowani poprzez działania realizowane na przekształconych przestrzeniach zdegradowanych.

W roku 2025, w wyniku procesu rewitalizacji podobszary Waganiec, Sierzchowo i Wólne stanowiąc będą rozwinięte centrum społeczno-kulturalne, obszar integracji i aktywizacji społeczności lokalnej. W 2023 roku, w celu zapewnienia opieki i miejsca do aktywizacji, na terenie obszaru rewitalizacji działać będzie zarówno Gminne Centrum Integracji, jak i Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego. Mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z różnorodnych form spędzania wolnego czasu. Świetlica działająca w Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego oraz teren znajdujący się wokół budynku pełnić będzie funkcje edukacyjne i rekreacyjne, a zajęcia i wydarzenia kulturalne współorganizowane przez Centrum Integracji staną się bodźcem do szczególnej aktywizacji osób wykluczonych, które nie chcą lub boją się skorzystać z profesjonalnej pomocy. Wydarzenia nieformalne staną się pierwszym krokiem do zdobycia ich zaufania i dostrzeżenia przez nich możliwości innego życia. Oferta kulturalna i rekreacyjna stanowiąc będzie bazę rozwoju społeczeństwa zaangażowanego, aktywnego i zintegrowanego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

W wyniku procesu rewitalizacji osoby starsze, których liczba wciąż wzrasta, korzystać będą z infrastruktury, która pozwoli im na pełne uczestnictwo w życiu gminy i działaniach społeczności lokalnej. Ich potrzeby zostaną zaspokojone poprzez stworzenie Dziennego Domu Pobytu. W ramach DDP usługami opiekuńczymi objęte zostały osoby niesamodzielne, niepełnosprawne, samotne, wykluczone społecznie. Osoby starsze uczęszczają na zajęcia rehabilitacyjne oraz spotkania z lekarzami, a także uczestniczą w warsztatach poprawiających koncentrację, pamięć czy sprawność ruchową, co wpływa na poprawę ich samodzielności. Dodatkowo, seniorzy będą brać udział w zajęciach kulturalnych i rekreacyjnych w Gminnym Centrum Integracji, co pomoże zapełnić ich czas wolny oraz wpłynie na zdecydowanie większą integrację z innymi mieszkańcami.

Osoby wykluczone otrzymają nie tylko pomoc finansową, ale także wsparcie psychologiczne (podczas zajęć indywidualnych i grupowych), podniosą swoje umiejętności interpersonalne i zwiększą życiową samodzielność. Dodatkowo, dzięki uczestnictwu w stażach, kursach i szkoleniach, które zakończą się w 2023 roku, bezrobotni uzyskają potrzebne kwalifikacje, zaś do roku 2025 podejmą zatrudnienie i poprawią swoją sytuację ekonomiczną. Warsztaty z zakresu przedsiębiorczości oraz wsparcie merytoryczne przyczynią się do powstania nowych podmiotów gospodarczych zakładanych przez mieszkańców. Powstałe przedsiębiorstwa będą rozwijać lokalne usługi, w tym usługi dla osób starszych i chorych. Za sprawą aktywizacji zmniejszy się liczba osób bezrobotnych i korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jak wskazała diagnoza, na terenie gminy występuje zbyt mała liczba miejsc w przedszkolach. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z sołectwa Sierzchowo. Obecnie bardzo niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objęty jest wychowaniem przedszkolnym, co spowodowane jest m.in. brakiem miejsc w oddziałach przedszkolnych, kosztami oraz oddaleniem przedszkoli od obszaru rewitalizacji. W celu zapewnienia możliwości uczęszczania do przedszkola, na terenie gminy zwiększy się liczba miejsc w przedszkolach. Wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej objęte zostaną także mamy, do tej pory zajmujące się dziećmi w wieku przedszkolnym, które pozostając w domu, oddalały się od rynku pracy. W wyniku prowadzonych działań rewitalizacyjnych kobiety zostaną zaktywizowane, nauczą się kształtować własną ścieżkę rozwoju zawodowego, naberą kwalifikacje, które pozwolą im wrócić na rynek pracy i, w efekcie, znajdą zatrudnienie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Jak wskazała pogłębiona diagnoza, aktywizacja potrzebna jest także najmłodszym mieszkańcom obszaru rewitalizacji, tj. dzieciom i młodzieży. Otwarcie się na nowe działania, zaangażowanie w zajęcia kulturalne czy sportowe pozwoli na kształtowanie zachowań prospołecznych oraz zapobieganie dziedziczenia życiowej bezradności oraz szkodliwych norm i wartości, zaś uczestnictwo w zajęciach dodatkowych pozwoli na wyrównanie szans życiowych i podniesienie wyników w nauce. W celu aktywizacji osób niepełnoletnich z terenu rewitalizacji do 2023 roku odnowieniu ulegną przestrzenie zdegradowane, w wyniku których powstaną instytucje kulturalne oraz obiekty sportowe. Obiekty te będą oferowały zajęcia aktywizujące i integrujące osoby w wieku przedprodukcyjnym.

W roku 2025 poprawie ulegnie także infrastruktura. Zdegradowane i opuszczone budynki użyteczności publicznej zostaną odremontowane do 2023 roku, co wpłynie na poprawę poziomu funkcjonalności oraz pośrednio na spadek problemów społecznych. Dzięki modernizacji dróg na terenie rewitalizacji, zostanie podniesiony komfort i bezpieczeństwo mieszkańców, zwiększy się także ich mobilność, dzięki czemu będą mogli korzystać ze wszystkich efektów procesu rewitalizacji. Po zakończeniu rewitalizacji zwiększy się nie tylko mobilność wewnątrz gminy, ale także poza jej granice. Na terenie siedziby gminy, Wagańca, działać będzie centrum przesiadkowe, które zapewni mieszkańcom komfortowe warunki do podróżowania i zmieniania środków transportu (na terenie centrum przesiadkowego znajdować się będzie parking dla samochodów i rowerów, zatoka autobusowa oraz wypożyczalnia rowerów).

Warto także dodać, że dzięki przebudowie dróg oraz dofinansowaniu wymiany pieców, zmniejszy się wykorzystanie transportu drogowego, redukcji ulegnie także emisja zanieczyszczeń. Efekt poprawy stanu środowiska wzmocniony zostanie dzięki akcji informacyjnej oraz przeprowadzonym szkoleniom z zakresu ekologii, segregacji odpadów, termomodernizacji czy użytkowania pieców na paliwa stałe.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, kolejnym etapem wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest przyjęcie (na podstawie zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych) jednego z czterech kierunków działań rewitalizacyjnych. Dla Gminy Waganiec przyjęto następujący cel rewitalizacji:

Wólne, Sierzchowo, Waganiec II i Waganiec I

Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

1. Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
2. Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że uzasadniona i planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury:
  - komplementarnej wobec już istniejącej lub
  - bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowej infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/ aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnienie warunków bezpieczeństwa.

Źródło: opracowanie własne.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 3. Kryteria wyboru celu rewitalizacji

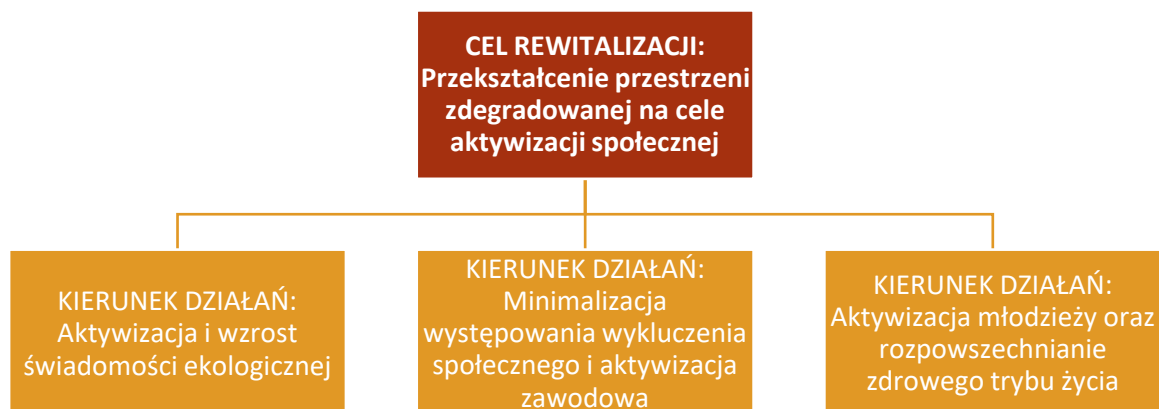

Źródło: opracowanie własne.

Kierunki działań wynikające z obranego celu rewitalizacji to:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 4 Kierunki działań wynikające z obranego celu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej zaprezentowano wskaźniki monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji:

Tabela 58 Wskaźniki monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2015	Rok docelowy 2023	Rok docelowy 2025	Źródło pozyskania danych
CEL: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej				
Wskaźniki wspólne dla całego OR				
Wynik egzaminu gimnazjalisty/ósmoklasisty za ostatnie 3 lata ¹⁹	48,86%	52,86%	55,86%	Urząd Gminy Waganiec, Zespoły Szkół w Brudnowie i Zbrachlinie
Zmodernizowane obiekty służące aktywizacji i integracji mieszkańców	0	5	6	Urząd Gminy Waganiec
Waganiec II				
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z programów aktywizacji społecznej	0	30	40	Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	84,85%	80,81%	77,78%	Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	2	Urząd Gminy Waganiec
Sierzchowo				
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	7,69%	38,46%	53,85%	Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na	82,81%	78,13%	75,00%	Urząd Gminy Waganiec

¹⁹ Z uwagi na reformę oświaty niemożliwe jest monitorowanie wskaźnika dotyczącego wyników egzaminu gimnazjalisty, dlatego też zostanie on zastąpiony wskaźnikiem dotyczącym wyników egzaminu ósmoklasisty.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2015	Rok docelowy 2023	Rok docelowy 2025	Źródło pozyskania danych
paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru				
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec
Wólne				
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	12,39%	10,62%	9,73%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu, Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	90,32%	80,65%	74,19%	Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec
Waganiec I				
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	11,21%	10,52%	10,07%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu, Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec

Źródło: opracowanie własne.

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 57 Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej									
KIERUNEK DZIAŁAŃ: Aktywizacja i wzrost świadomości ekologicznej									
Sołectwo Wólne	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem	PF T	Gmina Waganiec	Projekt polega na adaptacji i rozbudowie budynku po byłej szkole podstawowej na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem. Budynek szkoły podstawowej oraz jego otoczenie stanowią przestrzeń zdegradowaną. Jest to budynek opuszczony, niszczący, stanowiący jednak potencjał dla miejscowości, w której nie ma świetlicy czy miejsca do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w każdym wieku. Przedsięwzięcie ma na celu wykorzystanie terenu i istniejących budynków na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego pełniące m.in. funkcje dydaktyczne, świetlicowe i rekreacyjne. Centrum nastawione będzie na rozwój aktywności społecznej, zawodowej i edukacyjnej, poprawę warunków prowadzenia działalności sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz polepszenie jakości życia mieszkańców. W Centrum odbywać się będą szkolenia z zakresu ekologii, dotyczące segregacji odpadów, szkodliwości azbestu, niskiej emisji i pieców tradycyjnych. W budynku organizowane będą też wystawy prezentujące prace dzieci i młodzieży	Wólne 33, działka nr 51, pow. działki 0,6117 ha	2 170 490,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (SZOOP/LSR) – 1;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (SZOOP/LSR) – 350.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>dotyczące ekologii, dbania o środowisko i segregacji odpadów, organizowane w ramach projektu „Bądź Eko”.</p> <p>Bardzo ważnym pomieszczeniem centrum będzie świetlica, gdzie odbywać się będą zajęcia dla osób wykluczonych, wymagających wsparcia. Mieszkańcy, grupy nieformalne oraz organizacje pozarządowe będą mogły organizować w Centrum swoje spotkania.</p> <p>Oprócz tego, w świetlicy odbywać się będą bezpłatne porady prawne i spotkania z psychologiem, dzięki czemu osoby wykluczone, w złej sytuacji ekonomicznej i życiowej, będą mogły zwrócić się po pomoc do specjalisty, który pomoże im pokonać problemy.</p> <p>W świetlicy odbywać będą się także zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, w tym dzieci i młodzieży z niskimi wynikami w nauce. Podczas zajęć dzieci będą mogły podnieść swoje kompetencje, zarówno twarde (podczas zajęć dodatkowych z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych), jak i miękkich, podczas wspólnych gier i zabaw (nauka współpracy w grupie, autoprezentacji). Pomieszczenie świetlicy będzie mogło być wykorzystywane także na potrzeby innych, niezawartych w Programie Rewitalizacji projektów społecznych, realizowanych w trakcie lub po okresie trwania Programu oraz projektów dodanych podczas ewentualnej aktualizacji dokumentu.</p> <p>Stworzone na zewnątrz budynku obiekty rekreacyjne, takie jak boisko trawiaste, boisko do badmintona czy teatrzyk, będą służyć aktywizacji</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>mieszkańców, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, stanowiąc będą także bezpłatną formę spędzania czasu wolnego, co wpłynie na wyrównanie szans w dostępie do kultury i rekreacji. Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego stanie się prawdziwym centrum społecznym miejscowości Wólne i będzie sprzyjać aktywizacji i integracji mieszkańców. Zapewnienie odpowiedniego standardu i jakości infrastruktury oraz usług, a także ciekawej, różnorodnej oferty wymaga bezwzględnego dostosowania obiektu do wymagań współczesności.</p> <p>Projektowane zagospodarowanie terenu po rozbudowie obejmuje obiekty kubaturowe o powierzchni zabudowy: budynek rozwoju lokalnego i centrum ekologicznego (448,19 m²); altana - wiatka dwukondygnacyjna z zadaszeniem (37,71 m²) oraz obiekty niekubaturowe o powierzchni zabudowy: biologiczna przydomowa oczyszczania ścieków; dojazd i plac z kostki betonowej bezpośrednio do budynku Centrum), parking samochodów osobowych; boisko wielofunkcyjne trawiaste; boisko do badmintonu; chodniki i alejki, którymi mieszkańcy będą mogli bezpiecznie się przemieszczać.; tereny zielone z drzewami i krzewami. W bezpośrednim sąsiedztwie przebiega trasa rowerowa stanowiąca fragment liczącej około półtora tysiąca km Wiślanej Trasy Rowerowej. Na terenie planowanego Centrum Urząd Marszałkowski WK-P zlokalizował wiatę przystankową (miejsce odpoczynku) na potrzeby turystów korzystających z Wiślanej Trasy Rowerowej.</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					Rezultatem projektu, oprócz oczywistych korzyści społecznych (aktywizacji i integracji mieszkańców, w tym szczególnie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, możliwości przeprowadzania zajęć szkoleniowych i bezpłatnych poradni), będzie także poprawa stanu infrastrukturalnego obiektu zdegradowanego oraz jego ponowne zagospodarowanie i nadanie mu nowych funkcji.				
Sołectwa: Waganiec Sierzchowo Wólne	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiające j aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	1.2. EKOpiec 2018	§	Gmina Waganiec	<p>Na terenie rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział gospodarstw użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem niskiej emisji. W odpowiedzi na problem, Gmina Waganiec podjęła uchwałę nr XXXII/268/2018 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie ograniczenia niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gminy Waganiec.</p> <p>Celem projektu jest udzielenie dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych, dzięki czemu zmniejszy się liczba źródeł niskiej emisji. W tej chwili nie wszyscy mieszkańcy są w stanie wygospodarować odpowiednią sumę pieniędzy na wymianę pieców. Dotacja od Gminy pozwoli im na zmniejszenie kosztów wymiany, a w przyszłości, zmniejszenie kosztów ogrzewania i ochronę środowiska.</p>	Gmina Waganiec ²⁰	111 000,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie wymiany tradycyjnego pieca na paliwo stałe (wskaźnik własny) – 37;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba wymienionych tradycyjnych pieców na paliwo stałe (wskaźnik własny) – 10.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

²⁰ Należy zaznaczyć, że jako lokalizację projektu wskazano obszar całej gminy, gdyż w tym momencie nie jest możliwe określenie budynków, które otrzymają dofinansowanie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>Dotacji podlega wymiana źródła ciepła zasilanego paliwem stałym na: kotły na paliwa stałe, kotły gazowe, kotły olejowe oraz kotły elektryczne (dokładne wyszczególnienie znajduje się w uchwale).</p> <p>Dotacja na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji, wynosi: z budżetu Gminy Waganiec 2000 zł oraz ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu 2000 zł, łącznie 4000 zł, lecz nie więcej niż do wysokości poniesionych kosztów.</p> <p>W ramach projektu pierwszeństwo w otrzymaniu dotacji będą mieć mieszkańcy obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Jeśli będzie istniała taka możliwość (WFOŚiGW uruchomi program), projekt będzie kontynuowany w następnych latach, jednak z powodu braku informacji na temat nazwy projektu, daty rozpoczęcia nowego naboru, jego wytycznych, kwoty dofinansowania oraz liczby mieszkańców, którzy będą mogli skorzystać z dopłaty, nie jest możliwe umieszczenie go na liście projektów. Należy jednak zaznaczyć, że projekt finansowany jest z środków WFOŚiGW w Toruniu, realizacja projektu nie jest więc uzależniona od funduszy RPO. Szacuje się, że do końca trwania Programu Rewitalizacji wymianie ulegnie co najmniej 17 pieców na paliwa stałe z obszaru rewitalizacji.</u></p>				
Sołectwa: Sierzchowo Wólne	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiające	1.3. Bądź eko!	S	Gmina Waganiec	Na terenie rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział gospodarstw użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem niskiej emisji. W	Wólne 33, działka nr 51, pow.	30 000,00	Wskaźnik produktu:	Dokumentacja projektowa, statystyki

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Waganiec	j aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej				<p>celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska, planowana jest organizacja cyklu szkoleń, podczas których poruszane będą kwestie związane z ekologią, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> •korzyści płynące z segregacji odpadów; •szkodliwość azbestu i potrzeba wymiany pokryć azbestowych; •czy jest smog; •korzyści płynące z termomodernizacji; •czy jest niska emisja; •szkodliwość płynąca z użytkowania tradycyjnych pieców na paliwa stałe, które są źródłem niskiej emisji; •możliwości wymiany pieca lub zmiany rodzaju paliwa. <p>Mieszkańcy zostaną poinformowani o możliwości uzyskania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi. Dla dzieci i młodzieży prowadzone będą zajęcia dotyczące ekologii, organizowane będą także konkursy plastyczne dotyczące ochrony środowiska. Prace wystawiane będą w Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego.</p> <p>Ponadto wydrukowane zostaną broszury informacyjne, w których poruszony zostanie temat niskiej emisji oraz sposobów jej ograniczenia.</p> <p>Projekt będzie skierowany do mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym także do dzieci. Szkolenia zostaną zorganizowane w obiektach zmodernizowanych w ramach projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem; 	<p>działki 0,6117 ha</p> <p>Świetlica Wiejska Sierzchowo 52a, dz. 145/9</p> <p>Gminne Centrum Integracji utworzone w budynku przy ul. Dworcowej 9 w Wagańcu, nr działki 202/35</p>	<p>Liczba szkoleń zorganizowanych w ramach projektu (wskaźnik własny) – 6;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba uczestników szkoleń zorganizowanych w ramach projektu (wskaźnik własny) – 150.</p>	Gminy Waganiec	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>•Gminne Centrum Integracji w Wagańcu oraz w świetlicy wiejskiej w Sierzchowie.</p>				
Sołectwo Waganiec	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	1.4. Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec	PF	Gmina Waganiec	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji zaobserwowano brak punktu przesiadkowego i informacyjnego dla mieszkańców. Z powodu komplikacji wynikających z potrzeby przesiadania się, dojazdu do przystanku autobusowego itd. wiele osób rezygnuje z komunikacji publicznej, decydując się na poruszanie się samochodem. Zwiększenie mobilności jest szczególnie ważne dla osób starszych – często podróżują oni do lekarzy specjalistów (którzy swoje gabinety mają w Toruniu lub Aleksandrowie Kujawskim) oraz dzieci i wnuków – wiele osób młodych wyjeżdża do Torunia w poszukiwaniu lepszej pracy lub na studia. Brak dogodnej komunikacji publicznej powoduje, że osoby starsze nie ruszają się z domu, nie uczestniczą w życiu kulturalnym gminy i województwa, mają utrudniony kontakt z rodziną. Poprawa mobilności i dostępności komunikacji publicznej może także wpłynąć na aktywizację społeczną i zawodową – mieszkańcy gminy będą mogli podjąć pracę w innych miejscowościach gminy lub poza gminą, z wygodnym poruszaniem się, bez konieczności zmieniania miejsca zamieszkania. Będą też mogli korzystać z oferty kulturalnej oferowanej poza terenem gminy, dzięki czemu będą mieli większy wybór między interesującymi ich zajęciami.</p> <p>Realizacja projektu zakłada budowę centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec, w skład którego wejdą:</p>	Sołectwo Waganiec	400 000,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba utworzonych centrów przesiadkowych (wskaźnik własny) – 1;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba użytkowników zmodernizowanej przestrzeni (wskaźnik własny) – 550.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<ul style="list-style-type: none"> • zatoka autobusowa z przystankiem PKS, • parking dla autobusów (przystanek autobusowy PKS w Wagańcu przy dworcu PKP jest przystankiem końcowym trasy Waganiec-Aleksandrów Kujawski), gdyż obecnie takowego nie ma i autobusy po zakończeniu trasy parkują przy Urzędzie Gminy w Wagańcu, • parking samochodowy, • miejsce przystankowo-informacyjne z wypożyczalnią rowerów i miejscem postojowym dla rowerów. <p>Realizacja projektu zwiększy mobilność i bezpieczeństwo mieszkańców całej gminy, co z kolei wpłynie na ograniczenie ruchu samochodowego – mieszkańcy pobliskich wsi będą mogli dojeżdżać do Wagańca rowerem, zostawiać go w wyznaczonym do tego miejscu, i swobodnie przesiadać się na autobus. Osoby starsze zwiększą swoją mobilność i samodzielność, nie będą uzależnione od rodziny, która zawiezie ich do Torunia do lekarza. Wzrost samodzielności spowoduje także ich aktywizację – seniorzy będą mogli uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych, zajęciach dla seniorów, zajęciach uniwersytetu trzeciego wieku. Zwiększy się także aktywizacja pozostałych mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z oferty kulturalnej i zawodowej innych miejscowości i gmin. Dzięki temu wzrośnie jakość życia mieszkańców, zmniejszy się także stopień zanieczyszczenia</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					powietrza spowodowany transportem samochodowym. Projekt finansowany będzie z funduszy PROW.				
Sołectwo Waganiec	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	1.5. Stworzenie miejsca aktywizacji i integracji społecznej	PF	Gmina Waganiec	<p>Na terenie Wagańca I znajduje się teren zdegradowany, częściowo zagospodarowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Na zdegradowanym terenie wciąż jednak znajdują się obszary opuszczone, zaniedbane, które wymagają ingerencji. Należy do nich m.in. staw oraz teren wokół stawu, na którym gromadzi się młodzież spożywająca napoje alkoholowe.</p> <p>Pomysł renowacji terenu pojawił się już jakiś czas temu, towarzyszyło mu duże poparcie mieszkańców. Staw i teren wokół stawu miał stać się miejscem spotkań, spacerów, odpoczynku na świeżym powietrzu, ale także integracji rodzinnej i sąsiedzkiej. Pomysłu nie udało się zrealizować z powodu braku środków finansowych.</p> <p>W ramach rewitalizacji temat stworzenia miejsca integracji i aktywizacji na terenie gminy Waganiec powrócił. W ramach projektu planuje się renowację stawu wraz z terenem wokół niego. Staw zostanie odmulony, jego brzegi zostaną wzmocnione, powstanie pomost, a wokół stawu posiana zostanie trawa. Do dyspozycji mieszkańców oddany zostanie teren wokół stawu – realizator projektu zadba o nawierzchnię trawiastą wokół stawu, postawi tam także obiekty małej architektury – ławki, pojemniki na śmieci, stoliki do szachów i warcabów oraz urządzenia do zabaw dla dzieci.</p> <p>Stworzenie miejsca na świeżym powietrzu może stać się pierwszym krokiem do aktywizacji i</p>	Waganiec, działka nr 269/12 na terenie Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych w Wagańcu	105 000,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba utworzonych miejsc rekreacji (wskaźnik własny) – 1;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba użytkowników zmodernizowanej przestrzeni (wskaźnik własny) – 450.</p>	Dokumentacja projektowa, dokumentacja fotograficzna

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>integracji wszystkich mieszkańców, w tym szczególnie integracji międzypokoleniowej i integrację sąsiedzką.</p> <p>Część osób wykluczonych, korzystających z pomocy środowiskowej czy osób bezrobotnych, to osoby, które nie chcą brać udziału w projektach aktywizujących, szkoleniowych. Stworzenie miejsca integracji, które nie będzie wymuszało aktywnego udziału w zajęciach organizowanych, może stać się pierwszym krokiem do oswojenia się osób zamkniętych na współpracę z projektami unijnymi i projektami aktywizującymi. Szczególnym odbiorcą projektu będą dzieci, które na terenie Stacji Hodowli Roślin będą mogły spędzać czas wolny, w tym tak ważny czas z rodzicami, ale także poznawać inne dzieci, ucząc się działania w zespole.</p> <p>Staw i teren wokół niego staną się miejscem spotkań, aktywizacji i integracji wszystkich mieszkańców, w tym mieszkańców obszarów zdegradowanych.</p> <p>Rezultatem projektu będzie także zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni znajdującej się przy Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych w Wagańcu, co wpłynie na poprawę stanu infrastrukturalnego obiektów na terenie rewitalizacji oraz poprawę bezpieczeństwa w tym miejscu.</p>				
KIERUNEK DZIAŁAŃ: Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa									
Sołectwo Waganiec	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej	2.1. Gminne Centrum	PF T	Gmina Waganiec	Gmina Waganiec nie posiada placówki o charakterze kulturalnym i aktywizacyjnym. Jediną instytucją kultury na terenie Gminy	Budynek przy ul Dworcowej	3 000 000,00	Wskaźnik produktu:	Dokumentacja projektowa, statystyki

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Integracji w Wagańcu			<p>Waganiec jest Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu. Jakość oferowanych usług przez tę jednostkę jest niewystarczająca, co jest spowodowane brakiem odpowiedniego zaplecza i wyposażenia. Mieszkańcy nie posiadają więc miejsca, które pozwalałoby na aktywizację i integrację, które umożliwiłoby rozwój pasji, a także uczestnictwo w warsztatach i szkoleniach. Problemem podobszaru Waganiec, ale także innych podobszarów rewitalizacji, jest duża liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Często są to osoby wykluczone, nieuczestniczące w życiu kulturalnym, zamknięte w domu, przez co trudno do nich dotrzeć i pomóc im zmienić swoją sytuację życiową.</p> <p>Swojego miejsca nie mają też dzieci, co jest szczególnie odczuwalne przez dzieci z rodzin ubogich, wielodzietnych, których rodziców nie stać na płatne zajęcia poza terenem gminy oraz zapewnienie dzieciom dojazdu.</p> <p>Celem głównym projektu jest powstanie miejsca aktywizacji i integracji dla mieszkańców, rozwój kultury lokalnej społeczności i ożywienie działalności kulturowo-oświatowej gminy, a także poprawa infrastruktury kulturalnej i integracyjnej gminy.</p> <p>Projekt będzie polegał na utworzeniu Gminnego Centrum Integracji w Wagańcu przy wykorzystaniu budynku znajdującego się na zdegradowanych terenach Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska, w którym znajduje się już Dom Dziennego Pobytu i biblioteka. Część budynku, w którym znajduje się biblioteka należy</p>	9 w Wagańcu, nr działki 202/35		<p>Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej (SZOOP) – 1;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej (SZOOP) – 450.</p>	Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>zmodernizować oraz zaadaptować i wyposażyć dla potrzeb mającego powstać tam Gminnego Centrum Integracji. Dodatkowo, modernizacji ulegnie otoczenie budynku, które zostanie dostosowane do potrzeb aktywizacji i integracji mieszkańców.</p> <p>Realizacja projektu ma na celu stworzenie miejsca aktywizacji i integracji dla wszystkich mieszkańców, zaś szczególnie dla osób wykluczonych i wycofanych. W Gminnym Centrum Integracji odbywać się będą zajęcia aktywizacyjne, organizowane będą koncerty i wydarzenia kulturalne. Oprócz tego w Centrum realizowane będą projekty rewitalizacyjne, ukierunkowane na bezpośrednie wsparcie osób wykluczonych (m.in. projekt Klub Pracy "Kotwica", zajęcia kulturalne dla dzieci), istnieje także możliwość realizacji innych projektów skierowanych do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem (organizowanych przez Gminę, organizacje pozarządowe lub inne jednostki). Dla dzieci prowadzone będą zajęcia z zakresu rytmiki, tańca, muzyki, rysunku i innych dziedzin pracy artystycznej. Organizowane w Centrum Integracji zajęcia przyczynią się do aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców, w tym szczególnie osób wykluczonych. Ważnym aspektem jest też fakt, że na terenie Wagańca występuje duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby starsze, uczestniczące w godzinach rannych w zajęciach Domu Dziennego Pobytu, będą mogły uczestniczyć w zajęciach organizowanych w Centrum Integracji, będą także</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>mogły wspomagać działania dla dzieci, dzięki czemu będą czuć się potrzebne.</p> <p>Projekt doprowadzi do stworzenia lepszych warunków do rozwoju kulturalnego, aktywizacji, integracji oraz kultywowania tradycji przez społeczność lokalną. Centrum może stać się siedzibą lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych - Klubu Seniora „Mimoza”, Kół Gospodyń Wiejskich (na terenie Gminy Waganiec działają trzy KGW, czwarte jest w trakcie tworzenia), Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Wagańca, Gminnego Koła Emerytów i Rencistów, Gminnego Koła Związku Kombatantów oraz Zespołu Teatralnego „Zbrat” ze Zbrachlina.</p> <p>Projekt ten w bardzo pozytywny sposób wpłynie na zaspakajanie potrzeb kulturalnych lokalnej społeczności oraz da możliwość organizowania różnego rodzaju imprez kulturalnych oraz stałych zajęć kulturalno-aktywizująco-integracyjnych. Realizacja projektu zapewni uniwersalne miejsce spotkań dla twórców i grup artystycznych, które potrzebują miejsca do pracy twórczej.</p> <p>Organizowane w Centrum Integracji zajęcia przyczynią się do aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców, w tym szczególnie osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Będą oni mogli skorzystać z bezpłatnych zajęć, dzięki czemu wyrównają się ich szanse w dostępie do kultury i edukacji. Jest to ważne szczególnie dla dzieci i młodzieży, którzy poprzez sport czy sztukę mogą oderwać się od problemów w domu czy</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					„złego towarzystwa”, włączyć się w działania społeczne i poznać inne, lepsze wzorce. Dzięki przeprowadzeniu inwestycji odnowiona zostanie przestrzeń zdegradowana, co umożliwi połączenie działań społecznych z działaniami infrastrukturalnymi.				
Sołectwo Waganiec	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.2. Klub Pracy „Kotwica” – punkt doradztwa edukacyjno-zawodowego.	S	Gmina Waganiec	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji zaobserwowano wysoki odsetek mieszkańców korzystających ze wsparcia środowiskowej pomocy społecznej m.in. z powodu ubóstwa. Znalezienie pracy może być dla tych osób pierwszym i najważniejszym krokiem do poprawy sytuacji ekonomicznej i aktywizacji społecznej. Projekt ma na celu zaktywizowanie społeczno-zawodowe osób, rodzin i grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, mieszkających na terenie wszystkich podobszarów rewitalizacji. Projekt zakłada realizację przedmiotowych działań w okresie 3 letnim tj. w latach: 2018, 2019 i 2020.</p> <p>Głównym celem projektu jest utworzenie miejsc doradztwa edukacyjno-zawodowego, w ramach których organizowane będą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) staże zawodowe, 2) kursy i szkolenia mające na celu zdobywanie uprawnień, kompetencji i doświadczenia (np. operator wózków widłowych, opiekunka dziecięca i osób starszych, spawacz, ślusarz, kierowca itp.), 3) inne formy aktywnego poszukiwania pracy dla uczestników projektu i innych mieszkańców 	Gminne Centrum Integracji w Wagańcu utworzone w budynku przy ul. Dworcowej 9 w Wagańcu, nr działki 202/35	684 217,50	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (SZOOP) – 67;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (SZOOP) – 57.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>gminy Waganiec, realizowane przez doradców zawodowych.</p> <p>Planowane są również:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zajęcia z doskonalenia umiejętności interpersonalnych (warsztatowe, edukacyjne, profilaktyczne), 2) zajęcia z socjoterapeutą na temat m.in. pracy w grupie, komunikacji interpersonalnej, poznania lub nabycia umiejętności w zakresie asertywności, pełnienia różnych ról w społeczeństwie, poznanie swoich mocnych i słabych stron (warsztatowe, edukacyjne, profilaktyczne), 3) zajęcia w zakresie treningu kompetencji i umiejętności społecznych służące przezwyciężaniu nieporadności życiowej (warsztatowe, edukacyjne, profilaktyczne), 4) zajęcia w zakresie poradnictwa specjalistycznego służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy (warsztatowe, edukacyjne, profilaktyczne), 5) zajęcia w zakresie poradnictwa indywidualnego oraz grupowego mające na celu podniesienie kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową (warsztatowe, edukacyjne, profilaktyczne), 6) warsztaty z zakresu przedsiębiorczości i zakładania własnej działalności gospodarczej, które wskażą ścieżkę tworzenia własnej firmy. <p>Tak kompleksowe wsparcie pozwoli nie tylko na podjęcie pracy, ale poprawę samooceny, wzrost pewności siebie, poprawę sytuacji materialnej</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>oraz wzrost samodzielności osób wykluczonych, czego wynikiem będzie spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.</p> <p>W tej chwili na terenie Wagańca brakuje infrastruktury przystosowanej do prowadzenia tego rodzaju działań – powstanie Gminnego Centrum Integracji z wyremontowanymi i dostosowanymi do tego rodzaju działań pomieszczeniami pozwoli na realizację projektu w komfortowych warunkach.</p>				
Sołectwo Sierzchowo	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.3. Aktywna Mama - Kobieta	S	Gmina Waganiec	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji zaobserwowano wysoki odsetek mieszkańców korzystających ze wsparcia środowiskowej pomocy społecznej, wśród których znajdują się również kobiety, w tym bezrobotne, wychowujące małe dzieci. Kobiety te chciałyby wrócić na rynek pracy, odczuwają jednak lęk przed powrotem do zawodu. Długotrwałe przebywanie na urlopie wychowawczym spowodowało dewaluację kompetencji, zarówno tych zawodowych, jak i kompetencji miękkich, a także strach przed niepowodzeniem.</p> <p>Dodatkowo, problemem braku aktywizacji zawodowej jest brak miejsc w gminnych przedszkolach oraz sam koszt przedszkola – nawet przedszkole publiczne wymaga od rodziców zapłaty za wyżywienie, nadprogramowe godziny opieki oraz ewentualne zajęcia dodatkowe. Na takie koszty nie mogą sobie pozwolić rodziny wielodzietne oraz osoby ubogie i zagrożone wykluczeniem społecznym.</p> <p>Główne założenia projektu to:</p>	Świetlica Wiejska Sierzchowo 52a, dz. 145/9.	100 000,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (SZOOP) – 8;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu (SZOOP) – 5.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja społeczna i zawodowa oraz poprawa dostępu do rynku pracy kobiet zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu obszaru rewitalizacji, • Wzrost umiejętności prawidłowego pełnienia ról społecznych przez kobiety zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu obszaru rewitalizacji, • Wzrost umiejętności prawidłowego kształtowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego, rozpoznawania specyfiki rynku pracy i przygotowywania dok. aplikacyjnych przez kobiety zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu obszaru rewitalizacji, • Zdobywanie wiedzy na temat zakładania własnej działalności gospodarczej, • Wzrost/nabycie kwalifikacji zawodowych umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy kobiet zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu obszaru rewitalizacji, • Wzrost umiejętności praktycznych umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy kobiet zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji <p>W tym celu zorganizowana zostanie seria warsztatów, wykładów i szkoleń.</p> <p>Na czas prowadzonych szkoleń dzieciom zostanie zapewniona profesjonalna opieka. W ten sposób umożliwi się uczestnictwo w projekcie kobietom, których dzieci nie są objęte wychowaniem przedszkolnym.</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					Przewiduje się także dofinansowanie kosztów przedszkola dla kilku najbardziej potrzebujących rodzin, co pozwoli na aktywizację kobiet i poprawę ich sytuacji materialnej i bytowej. Projekt zakłada realizację przedmiotowych działań w okresie 3 letnim tj. w latach: 2021, 2022 i 2023.				
Sołectwo Waganiec	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.4. Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu	S	Gmina Waganiec Firma 4PRO	Projekt został zrealizowany w 2018 roku. Projekt zakładał utworzenie 20 miejsc w DDP w Gminie Waganiec. Przeznaczony na ten cel budynek położony jest na zdegradowanej przestrzeni w centrum gminy, obok biblioteki oraz terenów rekreacyjnych. Jest to przestrzeń po byłej Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska. W ramach funkcjonowania DDP usługami opiekuńczymi oraz wspierającymi objętych zostało 40 osób niesamodzielnych, w tym osoby w wieku poprodukcyjnym. Przed realizacją projektu pomieszczenia przeznaczone na ten cel były niewykorzystywane, niszczały, dlatego też niezbędnym było dokonanie prac adaptacyjnych, w ramach których budynek otrzymał nową funkcję oraz został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (zad 1). Aby mogły odbywać się tam zajęcia rehabilitacyjne oraz warsztaty poprawiające funkcjonowanie pod względem fizycznym, jak i psychicznym, zakupiony został odpowiedni sprzęt, a także elementy wyposażenia umożliwiające aktywne spędzenie czasu (zad 1). W gminach wiejskich często barierą dostępu do usług społecznych jest słaba sieć komunikacji publicznej, dlatego też wszyscy chętni mogą skorzystać z usługi dowozu.	ul. Dworcowa 9, Waganiec	2 085 204,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (SZOOP) – 40;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (SZOOP) – 20.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>Oferta DDP dostosowana jest do indywidualnych potrzeb i zainteresowań uczestników, dla których przygotowane zostały zróżnicowane formy wsparcia indywidualnego i grupowego. Wszyscy uczestnicy otrzymują 2 posiłki dziennie, a dodatkowo na bieżąco mogą korzystać z wyposażonej kuchni (zad 2).</p> <p>Dodatkowo, w ramach projektu wsparcie w zakresie opieki nad osobą niesamodzielną otrzymało 60 opiekunów (zad3) po to by zapewnić lepszą opiekę i integrację ze społecznością lokalną również po zakończeniu udziału w projekcie. Wsparcie dla opiekunów faktycznych przyjęło następujące formy: udział w warsztatach, poradnictwie grup, poradach prawnych i wsparciu psychologicznym.</p> <p>Odbiorcami wsparcia są mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz innych części Gminy Waganiec, gdzie do tej pory nie funkcjonowała żadna instytucja z tego typu ofertą.</p> <p>Liczba opiekunów faktycznych/osób z otoczenia osób niesamodzielną objętych wsparciem - 60.</p>				
Sołectwo Sierzchowo	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz	2.5. Staże i praktyki na terenie szwalni	S	Gmina Waganiec Firma Rygiel	<p>Na terenie Sierzchowa znajduje się przestrzeń zdegradowana – szkoła podstawowa. Obszar ten przez długi czas był opuszczony, niszczał, wpływając także na bezpieczeństwo (gromadziła się tam młodzież spożywająca alkohol) oraz estetykę miejscowości.</p> <p>W trakcie prac nad projektem Gminnego Programu rewitalizacji budynek został sprzedany prywatnemu przedsiębiorcy, który obecnie remontuje obiekt z własnych środków. Po</p>	Sierzchowo, działka nr 145/5	100 000,00	Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w	Dokumentacja projektowa, lista obecności

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	aktywizację zawodową				<p>zakończeniu remontu budynek zostanie zagospodarowany na zakład produkcyjny – szwalnię. Dzięki temu obiekt zyska nowe funkcje, stanie się bardziej estetyczny, a co najważniejsze – stanie się miejscem oferującym nowe stanowiska pracy dla mieszkańców gminy.</p> <p>Gmina Waganiec, we współpracy z prywatnym przedsiębiorcą, w ramach rewitalizacji zorganizuje staże i praktyki przygotowujące do pracy w szwalni. Projekt przyniesie korzyści obu stronom - gmina będzie mogła zaoferować osobom bezrobotnym szkolenie i, docelowo, miejsce pracy, zaś przedsiębiorca zyska przeszkolonych, gotowych do pracy pracowników.</p> <p>W ramach projektu w pierwszej kolejności osoby bezrobotne uczestniczyć będą w zajęciach teoretycznych, dotyczących pracy w szwalni na różnych stanowiskach, zaś druga część zajęć stanowić będą zajęcia praktyczne w szwalni w Sierzchowie – uczestnicy zobaczą na czym polega praca w szwalni, będą też uczestniczyć w procesie produkcyjnym.</p> <p>Szkolenie w formie staży i praktyk we wskazanym zakładzie pracy może zachęcić większą liczbę bezrobotnych – osoby te będą mieć świadomość, że przygotowują się do konkretnego zawodu. Dodatkowym atutem jest bliskość zakładu – pracownicy będą mieć dogodny dojazd do miejsca pracy.</p>			<p>programie (SZOOP) – 9;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (SZOOP) – 9 .</p>	
Sołectwo Wólne	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiające	2.6. Punkt poradnictwa rodzinnego i	S	Gmina Waganiec	Jak wskazała diagnoza, problemem obszaru Wólne jest wysoki odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze	Wólne 33, działka nr 51, pow.	300 000,00 zł	Wskaźnik produktu:	Dokumentacja projektowa, lista obecności

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	psychologicznego			<p>środowiskowej pomocy społecznej. Są to m.in. osoby ubogie, mające problemy wychowawcze, osoby uzależnione, niepełnosprawne i bezrobotne.</p> <p>W związku z wysokim natężeniem zjawiska dotyczącego nieodpowiedniego gospodarowania środkami i sprawowaniem roli rodzicielskiej, a także problemami rodzinnymi czy zawodowymi, które wpływają na stan równowagi psychicznej, zaplanowano utworzenie punktu poradnictwa rodzinnego i psychologicznego na terenie gminy. Jego zadaniem będzie wsparcie rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także osób wymagających pomocy psychologa. Punkt będzie świadczył wsparcie w następującym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwa pedagogicznego i wychowawczego, • Poradnictwa psychologicznego, • Poradnictwa prawnego, • Poradnictwa z zakresu organizacji czasu i gospodarowania budżetem. <p>Projekt skierowany będzie do osób, których nie stać na prywatną wizytę u specjalisty czy uczestnictwo w warsztatach podnoszących umiejętności gospodarowania. Korzystanie z bezpłatnego poradnictwa może stać się pierwszym krokiem w pokonaniu uzależnienia od korzystania z pomocy społecznej, braku wiary we własne możliwości, rozwiązania problemów ekonomicznych i prawnych czy wpływających na</p>	działki 0,6117 ha		<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie (SZOOP) – 50;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (SZOOP) –35.</p>	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					wszystkie aspekty życia problemów natury psychicznej. Punkt będzie utworzony przy Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem ze względu na fakt, iż jest to obiekt ogólnodostępny.				
Sołectwo Zbrachlin (poza obszarem rewitalizacji)	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.7. Rozbudowa przedszkola publicznego przy Zespole Szkół w Zbrachlinie	PF T	Gmina Waganiec	Na terenie rewitalizacji wciąż duża liczba dzieci do lat 5, z uwagi na brak wolnych miejsc, nie ma dostępu do usług wychowania przedszkolnego. Wpływa to nie tylko na brak integracji dzieci z rówieśnikami, ale przede wszystkim na możliwość powrotu do pracy mam pozostających w domu z dziećmi Celem projektu jest zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych dla dzieci z gminy Waganiec, w tym dla dzieci z obszaru rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż nie ma możliwości powstania przedszkola na terenie obszaru rewitalizacji, w ramach projektu planuje się rozbudowę przedszkola publicznego, znajdującego się przy zespole szkół w Zbrachlinie. W ramach projektu planuje się rozbudowę przedszkola publicznego w Zbrachlinie poprzez zwiększenie powierzchni użytkowej z 296,72 m ² do około 405,5m ² . Przedszkole zostanie dostosowane do potrzeb dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych. Mimo iż projekt będzie realizowany poza obszarem rewitalizacji, będzie miał znaczący wpływ na życie mieszkańców Wagańca, Sierzchowa oraz Wólne. Należy także podkreślić, iż przedszkole znajduje się przy Zespole Szkół w Zbrachlinie, co ułatwia dojazd dzieci do placówki	Zbrachlin Działka nr 75/3	100 000,00 zł	Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury wychowania przedszkolnego (wskaźnik własny) – 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (wskaźnik własny) – 40 (w tym liczba dzieci zamieszkujących obszar rewitalizacji objętych wsparciem w programie) - 20	Dokumentacja projektowa, protokół odbioru

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					edukacyjnej (rodzice mogą podwieźć wszystkie dzieci w jedno miejsce).				
KIERUNEK DZIAŁAŃ: Aktywizacja młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia									
Sołectwa: Waganiec Wólne Sierzchowo	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	3.1. Poprawa jakości kształcenia w Wagańcu	S	Gmina Waganiec	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji występuje problem obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia. Dzieci nie mają zapewnionej odpowiedniej jakości kształcenia, co może wpłynąć na powstawanie nierówności w szansach życiowych dzieci i młodzieży.</p> <p>Celem projektu jest podniesienie u uczniów kluczowych kompetencji, nauczenie ich właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>W ramach działania planuje się przeprowadzenie dodatkowych zajęć wyrównawczych z matematyki, przyrody, fizyki, automatyki i robotyki oraz języków obcych. Oprócz tego dzieci i młodzież nabydą umiejętności z zakresu kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej. Dodatkowo, projekt zakłada organizację kursów zawodowych dla nauczycieli z zakresu cyfryzacji oraz TIK w nauczaniu, a także kompetencji doradców edukacyjno-zawodowych, co wpłynie na poprawę jakości ich pracy i przełoży się na rozwój uczniów.</p> <p>Zajęcia dodatkowe z matematyki, przyrody, fizyki, języków obcych, automatyki i robotyki odbywać się będą w Centrum Rozwoju w Wólnem. By umożliwić poprawę jakości kształcenia,</p>	Wólne 33, działka nr 51	300 000,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (SZOOP) – 30;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (SZOOP) – 25.</p>	Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty, lista obecności, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					planowane jest doposażenie Centrum Rozwoju w potrzebny sprzęt.				
Sołectwo Waganiec	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	3.2. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	S	Gmina Waganiec	<p>Na terenie rewitalizacji zamieszkuje duża liczba osób korzystających z pomocy środowiskowej, w tym z powodu ubóstwa czy bezradności z sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach tych wychowują się dzieci, które nie mają możliwości uczęszczania na płatne zajęcia dodatkowe, na których mogą rozwijać swoje zainteresowania, na terenie gminy mało jest także miejsc, w których dzieci i młodzież mogą spędzić czas wolny, przez co dużo czasu spędzają w domu lub „włóczęg się”.</p> <p>Na terenie obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy Waganiec brakuje miejsca, w którym mogą odbywać się regularne zajęcia dla dzieci i młodzieży z zakresu plastyki, muzyki czy tańca. Takim miejscem stanie się Gminne Centrum Integracji w Wagańcu, gdzie odbywać się będą zajęcia aktywizujące. Dzieci i młodzież otrzymają miejsce, w którym będą mogły spędzać czas wolny, oderwać się od codziennych problemów, uczyć się wartości, których brakuje w domu.</p> <p>W ramach projektu planuje się zorganizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży, które odbywać się będą kilka razy w tygodniu w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Podczas zajęć dzieci i młodzież będą kształtować swoje umiejętności plastyczne, muzyczne, taneczne oraz wokalne. Zajęcia prowadzone będą przez wykwalifikowane w tym zakresie osoby.</p>	Gminne Centrum Integracji w Wagańcu utworzone w budynku przy ul. Dworcowej 9 w Wagańcu, nr działki 202/35	187 500,00	<p>Wskaźnik produktu: Liczba dzieci objętych wsparciem w programie (wskaźnik własny) – 60;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci, u których wzrosła aktywność społeczna (wskaźnik własny) – 50.</p>	Dokumentacja projektowa, statystyki Gminy Waganiec

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<p>Swoją pracę i dokonania uczestnicy zajęć będą mogli pokazywać podczas wystaw, recitali i konkursów, co dodatkowo nauczy dzieci i młodzież umiejętności autoprezentacji, występowania przed szerszą publicznością oraz pewności siebie.</p> <p>Organizacja zajęć dodatkowych, które będą rozwijać pasje dzieci i młodzieży, pozwoli na zerwanie z dziedziczeniem bezradności czy uzależnienia od świadczeń. Ponadto, dzieci i młodzież wzmocnią pewność siebie i poczucie własnej wartości, co jest szczególną wartością wśród dzieci wychowujących się w rodzinach obciążonych problemami społecznymi.</p>				
Sołectwo Wólne	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	3.3. Pikniki sąsiedzkie	S	Gmina Waganiec	<p>W celu aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji planuje się organizację pikników sąsiedzkich. W ramach spotkań planuje się zorganizowanie zabaw integracyjnych i warsztatów dla najmłodszych mieszkańców, w tym zajęcia rekreacyjne na świeżym powietrzu prowadzone przez animatora. Podczas pikników odbywać się będą także zajęcia dla całych rodzin, m.in. zabawy i konkurencje fizyczne, których zadaniem będzie integracja rodzin. Wspólne działania rekreacyjne pozwolą także na integrację z sąsiadami, którzy do tej pory wycofywali się z życia społecznego, byli wykluczeni społecznie. Mieszkańcy obecni na pikniku (zarówno dorośli jak i młodzież i dzieci) będą mieli także szansę dowiedzieć się, jak dbać o zdrowie i sprawność fizyczną, będą mogli dokonać pomiaru składu ciała i odbyć podstawowe konsultacje z dietetykiem.</p>	Wólne 33, działka nr 51	50 000,00 zł	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie (SZOOP/LSR) – 100;</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem</p>	Dokumentacja projektowa, dokumentacja fotograficzna

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					Oprócz tego, dla dorosłych przewidziany jest cykl spotkań dot. problemów lokalnej społeczności i sposobach radzenia sobie z nimi. W ramach spotkań planuje się promowanie darmowego poradnictwa odbywającego się w Centrum Rozwoju, ale także prowadzenie porad w ramach pikniku przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakresie: zwalczania bezradności życiowej, wsparcia emocjonalnego, metod i form szukania wsparcia psychologicznego i prawnego.			społecznym, w których wzrosła aktywność społeczna (SZOOP/LSR) – 50	
Sołectwo Waganiec	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	3.4. Modernizacja istniejącego boiska wielofunkcyjnego	PF T	Gmina Waganiec	Boisko znajdujące się przy bibliotece i Dziennym Domu Pobytu znajduje się w złym stanie technicznym. Jest zniszczone, co wpływa na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, a także spadek chęci korzystania z niego. Z uwagi na fakt, iż w budynku przy ul. Dworcowej 9, znajdującym się obok boiska, powstanie Gminne Centrum Integracji, przebudowa boiska wpłynie na możliwość organizowania na nim większej liczby działań rekreacyjnych nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych i seniorów. Celem projektu jest poprawa kondycji fizycznej i zdrowotnej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wzrost ich integracji i aktywizacji. W ramach projektu planuje się modernizację istniejącego boiska wielofunkcyjnego polegającą na: <ul style="list-style-type: none"> rozbiórce istniejącej nawierzchni boiska, sprawdzeniu drożności istniejącego drenażu lub jego wymiany, wykonaniu podbudowy i nowej nawierzchni, 	Waganiec ul. Dworcowa 12a, działka nr 204/30	299 896,07 zł	<p>Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury rekreacyjnej (wskaźnik własny) – 1</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (wskaźnik własny) – 200</p>	Dokumentacja projektowa, dokumentacja fotograficzna, protokół odbioru

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					<ul style="list-style-type: none"> • wykonaniu obramowania z obrzeży, • wykonaniu ogrodzenia i piłkochwyłów, • zamontowaniu osprzętu boiska. Powstałe boisko będzie mogło być wykorzystywane do gry w koszykówkę, siatkówkę oraz badminton. Syntetyczna nawierzchnia zagwarantuje bezpieczeństwo jego użytkowników.				

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

8.2. Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 58 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Opis projektu			
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne
CEL REWITALIZACJI: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej			
KIERUNEK DZIAŁAŃ: Aktywizacja i wzrost świadomości ekologicznej			
	1.	T	Przebudowa drogi gminnej nr 160528C Waganiec – Wólne
Sołectwa: Waganiec Wólne	<p style="text-align: center;">Uzasadnienie realizacji projektu:</p> <p>Droga gminna jest w złym stanie technicznym, nie posiada pobocza, zaobserwowano występowanie ubytków w nawierzchni. Stanowi to zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, zarówno osób pieszych, jak i osób poruszających się samochodem. Projekt zakłada przebudowę drogi gminnej ze ścieżką rowerową w ciągu ul. Słonecznej przez miejscowość Plebanka do miejscowości Wólne. Celem projektu jest wzrost mobilności, bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. Droga znajduje się między dwoma rewitalizowanymi miejscowościami – Wagańcem i Wólmem. Jej modernizacja pozwoli na bardziej bezpieczne korzystanie z projektów rewitalizacyjnych, także tych znajdujących się poza miejscem ścisłego zamieszkania. Droga przebiegać będzie bezpośrednio przy realizowanym w ramach Programu Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólmem. Realizacja projektu pozwoli na bezpieczny dojazd do Centrum, w którym będą odbywać się wydarzenia aktywizujące i integrujące dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.</p>		

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

	Dzięki realizacji projektu zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców, a możliwość poruszania się pieszo zmniejszy liczbę osób wykorzystujących transport samochodowy, co wpłynie na zmniejszenie się zanieczyszczeń niskiej emisji.	
CEL REWITALIZACJI: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej		
Sołectwa: Waganiec Sierzchowo Wólne	KIERUNEK DZIAŁAŃ: Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa	
	1.	S
	Kultywowanie tradycji i zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez doposażenie zespołu śpiewaczego „Mimoza” oraz Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Wagańca w kujawskie stroje ludowe	
Uzasadnienie realizacji projektu:		
<p>Gmina Waganiec organizuje działania związane z wykorzystaniem zasobów naturalnych i kulturowych. Lokalna społeczność aktywnie podnosi jakość życia poprzez rozwijanie swoich zainteresowań. Proponowany projekt w naturalny sposób wpisuje się w cele LSR: cel ogólny oraz cel szczegółowy. Celem projektu jest kultywowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego lokalnej społeczności poprzez zakup strojów ludowych kujawskich dla zespołu śpiewaczego "Mimoza" oraz Młodzieżowej Orkiestry Dętej z gminy. Zakupione stroje będą wzorowane na tradycyjnych strojach ludowych z regionu i wykonane z oryginalnych materiałów, co jest bardzo istotne dla podkreślenia tradycji. Dzięki realizacji operacji nastąpi wzrost poczucia tożsamości wśród mieszkańców gminy, zainteresowania kulturą oraz tradycją kujawską. Aby te unikalne walory kultury regionalnej przetrwały pomimo różnych zawirowań oraz zmian cywilizacyjnych i światopoglądowych, konieczne jest ciągłe pielęgnowanie kujawskiej tożsamości i kultywowanie związanych z nią elementów tradycji i kultury ludowej.</p> <p>Osoby występujące w zespole oraz orkiestrze nie posiadają strojów ludowych, niezbędnych do właściwej prezentacji muzyki ludowej. Wykonanie strojów ludowych pozwoli na pełne wyposażenie zespołu, co przyczyni się również do efektywniejszego wizerunku oraz prezentacji. W ten sposób pomożemy ocalić od zapomnienia naszą ludowość, lokalny folklor i tradycję. Ponadto krzewienie kultury ludowej w kraju i za granicą przyczyni się do identyfikacji zespołu z Kujawami i do szerokiej promocji Kujaw. Występy w kompletnym stroju uświetnią imprezy, urozmaicą ofertę kulturalną i wzbogacą doznania odbiorców. Doposażenie zespołu i orkiestry w stroje wpłynie też korzystnie na integrację społeczności lokalnej, która z dumą przekazuje tradycje i szacunek do historii regionu.</p>		
CEL REWITALIZACJI: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej		
Sołectwa: Waganiec Sierzchowo	KIERUNEK DZIAŁAŃ: Aktywizacja młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	
	1.	PF, T
	Rozbudowa dróg polegająca na budowie ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych	
Uzasadnienie realizacji projektu:		
<p>W województwie kujawsko-pomorskim od lat obserwuje się wzrost emisji szkodliwych substancji do atmosfery oraz pogarszanie klimatu akustycznego, zwłaszcza na terenie powiatu aleksandrowskiego. Te niekorzystne zmiany w dużej mierze są rezultatem stale rosnącego natężenia ruchu pojazdów. Zapełniają się główne ciągi komunikacyjne, rośnie ruch na drogach i ulicach lokalnych, w ostatnich latach wzrasta także liczba inwestycji i remontów.</p> <p>Wszystko to składa się na pogorszenie stanu środowiska, a co za tym idzie, także jakości życia mieszkańców.</p> <p>W ramach projektu planuje się zadanie inwestycyjne polegające na budowie ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych na terenie Gmin: Aleksandrów Kujawski, Bądkowo, Koneck, Zakrzewo, Raciążek oraz Waganiec – w tym na terenie obszaru rewitalizacji.</p> <p>Ma ono przede wszystkim przynieść efekt w postaci obniżonej emisji do powietrza szkodliwych pyłów i gazów, a także obniżyć poziom hałasu w obszarze o dość gęstym zaludnieniu. Realizacja inwestycji przyczyni się do polepszenia stanu środowiska naturalnego. Zwiększona atrakcyjność sąsiadujących z inwestycją obszarów wiejskich daje możliwość realizacji projektów zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego także w</p>		

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

	przyszłości. Równie ważne są tutaj rezultaty związane z wzrostem bezpieczeństwa rowerzystów oraz promocji zdrowego trybu życia poprzez aktywność fizyczną.	
Sołectwo Sierzchowo	2.	PF
	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Sierzchowie	
Uzasadnienie realizacji projektu:		
<p>W tej chwili w Sierzchowie nie ma terenów rekreacyjnych. Brak też miejsca, które zaktywizowałoby mieszkańców, w tym szczególnie dzieci i osoby młode. Przez brak terenów rekreacyjnych na świeżym powietrzu, dzieci i młodzież spędzają znaczną część czasu w domu, przed komputerem.</p> <p>W ramach projektu planowana jest budowa boiska wielofunkcyjnego z nawodnieniem i drenażem oraz budowa odwodnionej okólnej 4- torowej bieżni tartanowej, 6 - torowej do biegów krótkich, rozbiegu do rzutu oszczepem, skoku w dal i wzwyż oraz pchnięcia kulą.</p> <p>Na boisku powstanie: bieżnia tartanowa do biegów długich, bieżnia tartanowa do biegów krótkich, skocznie w dal i wzwyż, miejsce do rzutu oszczepem i kulą.</p> <p>Budowa boiska wielofunkcyjnego pozwoli dzieciom i młodzieży na alternatywne spędzanie czasu wolnego, odcięcie się od problemów w domu, a tym samym większą koncentrację i chęć do nauki. Budowa boiska jest szczególnie ważna dla dzieci z rodzin wielodzietnych i ubogich, które nie mają możliwości uczęszczać na zajęcia dodatkowe. Boisko stanie się miejscem integracji wszystkich dzieci, ale także nauki wielu ważnych cech: współpracy w grupie, kompromisu, nawiązywania nowych kontaktów, odpowiedzialności i dzielenia się. Zaktywizowani zostaną również dorośli mieszkańcy Sierzchowa, którzy także będą mogli dbać o swoją sprawność fizyczną.</p> <p>Utworzone miejsce umożliwi realizację projektów aktywizujących i integrujących dzieci i młodzież ze wszystkich podobszarów rewitalizacji.</p>		
Sołectwo Sierzchowo	3.	S
	Zdrowy duch	
Uzasadnienie realizacji projektu:		
<p>Organizacja serii spotkań dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji na terenie boiska wybudowanego w ramach projektu „Budowa boiska wielofunkcyjnego w Sierzchowie”. Spotkania zostaną poprowadzone przez profesjonalnych trenerów z zakresu lekkoatletyki, gier zespołowych czy też gimnastyki. Zorganizowane zostaną również spotkania z lekarzami i dietetykami, podczas których dzieci i młodzież będą mogły zapoznać się z tematyką zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania. Projekt ma na celu aktywizację i integrację najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji, pokazanie im ciekawego sposobu spędzania czasu wolnego, odciążenie od gry na komputerze czy „włóczenia się”.</p> <p>Budowa boiska i zajęcia na jego terenie są szczególnie ważne dla dzieci z rodzin wielodzietnych i ubogich, które nie mają możliwości uczęszczać na zajęcia dodatkowe. Boisko stanie się miejscem integracji wszystkich dzieci, ale także nauki wielu ważnych cech: współpracy w grupie, kompromisu, nawiązywania nowych kontaktów. Dzięki temu zajęcia na boisku staną się uzupełnieniem podnoszenia jakości kształcenia w szkołach – na boisku, wśród rówieśników, w spontanicznych sytuacjach.</p>		

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

Tabela 59 Powiązanie projektów infrastrukturalnych i projektów społecznych z listy projektów głównych

Projekt infrastrukturalny	Źródło	Działanie SZOOP RPO	Projekt społeczny	Źródło	Działanie SZOOP RPO
1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem	EFRR	Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	1.3. Bądź eko!	WFOŚiW	-
			2.6. Punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego	EFS	9.2 Włączenie społeczne
			3.1. Poprawa jakości kształcenia w Wagańcu	EFS	10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe
			3.3. Pikniki sąsiedzkie	EFS	11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR
-	-	-	1.2. EKOpiec 2018	WFOŚiW	-
1.4. Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec	PROW	-	-	-	-
1.5. Stworzenie miejsca aktywizacji i integracji społecznej	PROW	-	-	-	-
2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu	EFRR	6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	1.3. Bądź eko!	WFOŚiW	-
			2.2. Klub Pracy „Kotwica” – punkt doradztwa edukacyjno-zawodowego	EFS	9.2 Włączenie społeczne
			3.2. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	MKiDN	-
-	-	-	2.3. Aktywna Mama - Kobieta	EFS	8.4 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze
2.4. Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu	EFRR	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	-	-	-
-	-	-	2.5. Staże i praktyki na terenie szwalni	EFS	9.2 Włączenie społeczne
2.7. Rozbudowa przedszkola w Zbrachlinie	EFRR	10.2. Kształcenie ogólne i zawodowe	-	-	-

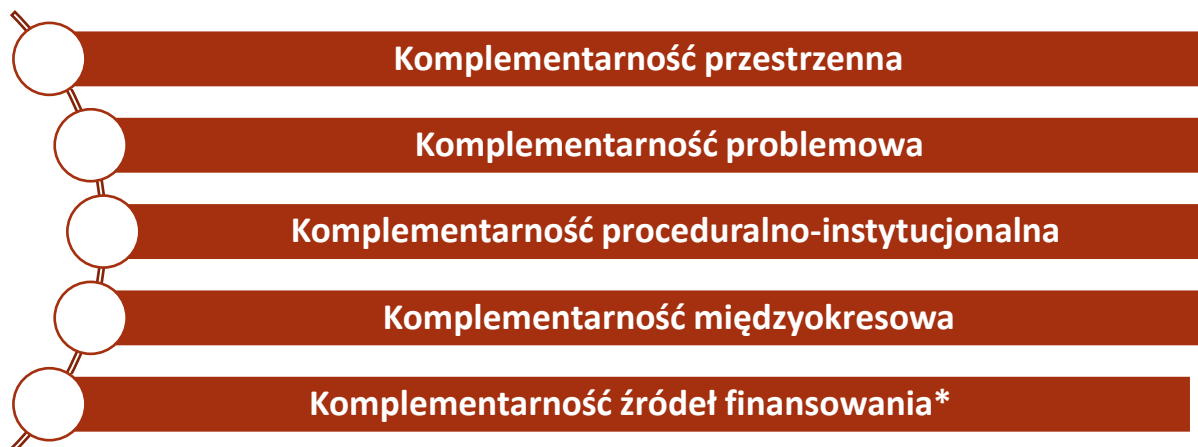
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

3.4. Modernizacja istniejącego boiska wielofunkcyjnego	PROW	-	3.2. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	MKiDN	-
--	------	---	---	-------	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

9. Mechanizmy zapewniania komplementarności

Koniecznym krokiem w celu wsparcia procesu rewitalizacji jest zapewnienie komplementarności planowanych przedsięwzięć. Gminny Program Rewitalizacji przygotowany został z uwzględnieniem następujących kryteriów:

*Komplementarność źródeł finansowania opisana została w rozdziale 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych.

9.1. Komplementarność przestrzenna

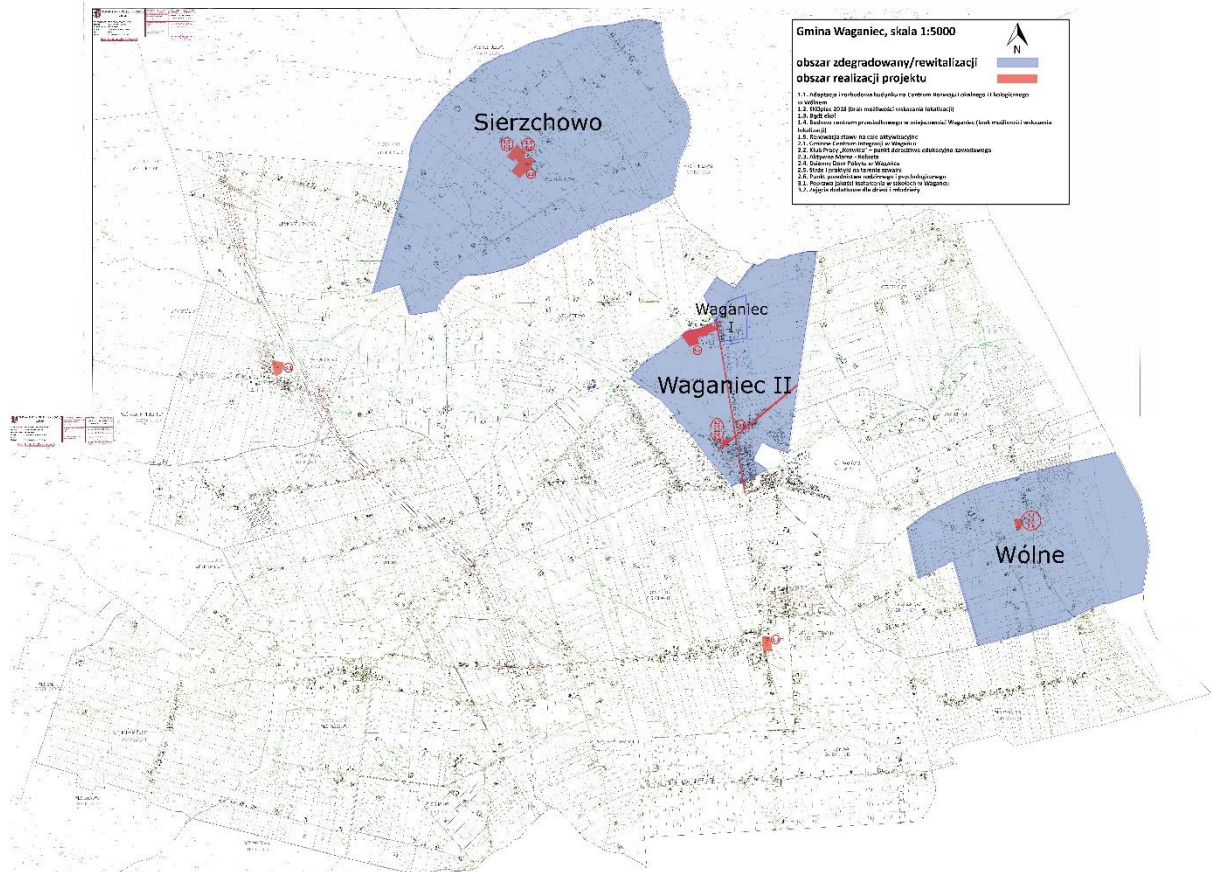
Zasada komplementarności przestrzennej związana jest z określeniem powiązań pomiędzy zaplanowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, które realizowane są na obszarze rewitalizacji, a tymi, których organizacja zaplanowana została poza wyznaczonym terenem, jednak z zachowaniem wpływu na mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki temu osiągnięty zostanie efekt synergii, a proces rewitalizacji będzie miał charakter całościowy, a nie punktowy. Zachowanie komplementarności przestrzennej umożliwi zapobieganie przenoszeniu się problemów społecznych na inne tereny.

Wszystkie projekty podstawowe i uzupełniające, za wyjątkiem projektu głównego dotyczącego zajęć dodatkowych dla uczniów, zrealizowane zostaną na terenie obszaru rewitalizacji. Projekt „Poprawa jakości kształcenia w szkołach w Wagańcu” zrealizowany zostanie poza obszarem lokalizacji, na terenie dwóch szkół obsługujących dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji – w Zbrachlinie i Brudnowie. Dzięki temu uczestnicy projektu będą mieć stały dostęp do pomocy naukowych, dodatkowo, zajęcia wyrównawcze będą mogły odbywać się zaraz po zajęciach lekcyjnych dzieci.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 5 Mapa poglądowa - lokalizacja planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne (mapa w skali 1:5000 stanowi Załącznik 2 do niniejszego dokumentu).

9.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Programu Rewitalizacji. Projekty uwzględnione w Programie są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i wpływają na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną oraz środowiskową. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Waganiec określono 13 głównych projektów rewitalizacyjnych, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami.

Tabela 60 Komplementarność problemowa

Zdiagnozowane w procesie delimitacji problemy	Cel rewitalizacji	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Projekty rewitalizacyjne	Wpływ projektów rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej	Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu	Na terenie rewitalizacji brak placówki zajmującej się aktywizacją i integracją mieszkańców, gdzie mieszkańcy (zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli i osoby starsze) mogliby spędzać czas wolny. Brak też miejsca, w którym mogłyby mieć swoją siedzibę organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, działające na rzecz lokalnej społeczności. Powstanie Gminnego Centrum Integracji umożliwi organizację zajęć aktywizacji społecznej i zawodowej dla wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji, będzie też miejscem spędzania czasu wolnego, rozwoju pasji i zainteresowań oraz integracji mieszkańców.
				2.2. Klub Pracy „Kotwica” – punkt doradztwa edukacyjno-zawodowego.	Projekt jest komplementarny z projektem 2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu. Zakłada aktywizację społeczną i zawodową osób bezrobotnych, korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Uczestnicy projektu poprzez kursy i staże zdobędą kwalifikacje zawodowe, podniesione zostaną ich

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

					<p>kompetencje miękkie, które ułatwią znalezienie pracy i wpłyną na wzrost pewności siebie.</p> <p>Efektem projektu będzie znalezienie pracy przez jego uczestników, co poprawi ich sytuację ekonomiczną, co z kolei wpłynie na spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.</p>
				2.5. Staże i praktyki na terenie szwalni	<p>Na terenie Sierzchowa znajdowała się szkoła podstawowa, którą zlikwidowano. W konsekwencji budynek niszczał, stanowił przestrzeń zdegradowaną. Prywatny przedsiębiorca odkupił budynek i postanowił przeznaczyć go na zakład pracy. Budynek jest ocieplany i przystosowywany do pełnienia roli szwalni. Gmina Waganiec podejmie partnerstwo z przedsiębiorcą, organizując staże i praktyki, przygotowujące do pracy w szwalni na różnych stanowiskach.</p> <p>Efektem projektu będzie pomoc w znalezieniu pracy osobom bezrobotnym, którzy będą mogli podjąć pracę na terenie gminy. Dodatkowym efektem jest wsparcie przedsiębiorcy, który podjął się modernizacji przestrzeni zdegradowanej i nadaniu jej nowej funkcji gospodarczej. Przedsiębiorca zyska przeszkolonych i chętnych do pracy pracowników.</p>
				2.6. Punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego	<p>Projekt jest komplementarny z projektem 1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem. W Centrum powstanie świetlica służąca jako miejsce aktywizacji i integracji mieszkańców.</p> <p>W świetlicy powstanie punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego, w którym osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym będą mogły otrzymać pomoc psychologa i prawnika, a także pomoc w zakresie organizacji czasu, zarządzania budżetem czy wychowania dzieci.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

					<p>Efektom projektu będzie wzrost samodzielności osób wykluczonych społecznie, co przełoży się na zmniejszenie się liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.</p>
Niski poziom kształcenia	<p>Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej</p>	<p>Aktywizacja młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia</p>	<p>3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia</p>	<p>3.1. Poprawa jakości kształcenia w Wagańcu</p>	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji występuje problem obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia. Dzieci nie mają zapewnionej odpowiedniej jakości kształcenia, co może wpłynąć na powstawanie nierówności w szansach życiowych dzieci i młodzieży.</p> <p>W ramach projektu planowana jest organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży z matematyki, przyrody, fizyki, automatyki i robotyki oraz języków obcych. Dodatkowo zostanie zorganizowane szkolenie dla nauczycieli z zakresu cyfryzacji oraz TIK w nauczaniu, a także kompetencji doradców edukacyjno-zawodowych</p> <p>Efektom projektu będzie podniesienie jakości kształcenia w szkołach gminy Waganiec, wyrównanie szans życiowych dzieci i młodzieży oraz zdobycie umiejętności z zakresu kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej.</p>
				<p>3.2. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży</p>	<p>Projekt jest komplementarny z projektem 2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu.</p> <p>Na terenie rewitalizacji zamieszkuje duża liczba osób korzystających z pomocy środowiskowej, w tym z powodu ubóstwa czy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Są wśród nich dzieci, których nie stać na uczestnictwo w płatnych zajęciach dodatkowych, podczas których mogłyby rozwijać swoje zainteresowania czy umiejętności.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

				<p>W ramach projektu planuje się regularne zajęcia dla dzieci i młodzieży z zakresu plastyki, muzyki czy tańca. Swoją pracę i dokonania uczestnicy zajęć będą mogli pokazywać podczas wystaw, recitali i konkursów, co dodatkowo nauczy dzieci i młodzież umiejętności autoprezentacji, występowania przed szerszą publicznością oraz pewności siebie.</p> <p>Efektem projektu będzie aktywizacja dzieci i młodzieży, w tym szczególnie dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych, ubogich oraz borykających się z innymi problemami (m.in. uzależnień, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).</p>
			3.3. Pikniki sąsiedzkie	<p>W ramach projektu planuje się organizację zajęć dla dzieci, młodzieży, ale także ich rodziców na świeżym powietrzu. Podczas pikników uczestnicy będą mogli wziąć udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, będą mogli także dokonać pomiaru składu ciała. Dzięki realizacji projektu nastąpi aktywizacja i integracja międzypokoleniowa, a dzieci i młodzież zostaną zachęczone do angażowania się w życie społeczne.</p>
			3.4. Modernizacja istniejącego boiska wielofunkcyjnego	<p>W ramach projektu planuje się modernizację istniejącego boiska znajdującego się w bliskim sąsiedztwie Dziennego Domu Pobytu oraz mającego powstać Gminnego Centrum Integracji. Dzięki modernizacji boiska możliwe będzie organizowanie bezpiecznych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz poszerzenie oferty rekreacyjno-sportowej. Na terenie boiska będą także organizowane zajęcia Gminnego Centrum Kultury.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

<p>Wysoki udział gospodarstw użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji</p>	<p>Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej</p>	<p>Aktywizacja i wzrost świadomości ekologicznej</p>	<p>1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej</p>	<p>1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem</p>	<p>Na terenie sołectwa Wólne zdiagnozowano wysoki udział gospodarstw użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem niskiej emisji. Powstanie budynku Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego pozwoli na stworzenie miejsca, gdzie odbywać się będzie kompleksowa edukacja mieszkańców na temat ekologii, w tym wymiany pieców i wpływu paliw na stan środowiska naturalnego i jakość powietrza. Na terenie budynku, w ramach projektu „Bądź eko!”, będą odbywać się szkolenia z zakresu ekologii. Ponadto, w Centrum wyłożone będą broszury dotyczące ekologii, wymiany pieców tradycyjnych oraz niskiej emisji. W budynku organizowane będą wystawy prezentujące prace dzieci i młodzieży dotyczące ekologii, dbania o środowisko i segregacji odpadów.</p> <p>W Centrum powstanie także świetlica, w której mieszkańcy będą mogli spędzać swój czas wolny. W świetlicy zorganizowany zostanie punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego, który wspierać będzie osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym.</p>
				<p>1.2. EKOpiec 2018</p>	<p>Na terenie rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział gospodarstw użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem niskiej emisji. Wielu mieszkańców nie stać na wymianę pieca własnym kosztem, co wpływa negatywnie na stan środowiska naturalnego.</p> <p>Odpowiedzią na ten problem jest dotacja celowa gminy na finansowanie ograniczenia niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gminy Waganiec.</p> <p>Dotacja od Gminy pozwoli na zmniejszenie kosztów wymiany pieca, a w przyszłości, zmniejszenie kosztów ogrzewania i ochronę środowiska.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

				1.3. Bądź eko!	<p>Projekt będzie się odbywał na wszystkich trzech podobszarach rewitalizacji. Będzie polegał na organizacji cyklu szkoleń z zakresu ekologii, podczas których poruszane będą m.in. kwestie segregacji odpadów, azbestu, niskiej emisji czy wymiany pieców tradycyjnych w ramach dofinansowania z gminy. W projekt zaangażowane zostaną także dzieci, które w ramach spotkań będą tworzyć prace dotyczące ekologii i zadbanego środowiska. Prace te będą wystawiane na terenie Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem. Wzrost świadomości ekologicznej i nowo zdobyta wiedza wpłyną na zmniejszenie liczby gospodarstw użytkujących piece na paliwa stałe, wpłynie także na zwiększenie liczby osób segregujących odpady.</p>
				1.4. Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec	<p>Projekt zakłada budowę centrum przesiadkowego, składającego się z zatoki autobusowej z przystankiem PKS, parkingu dla autobusów, parkingu samochodowego, miejsc postojowych dla rowerów oraz miejsca przystankowo-informacyjnego z wypożyczalnią rowerów. Realizacja projektu zwiększy mobilność mieszkańców całej gminy, w tym szczególnie osób starszych, które są najbardziej uzależnione od funkcjonowania transportu publicznego. Mieszkańcy pobliskich wsi będą mogli dojeżdżać do Wagańca rowerem, zostawiać go w wyznaczonym do tego miejscu, i swobodnie przesiadać się na autobus. Dzięki temu wzrośnie jakość życia mieszkańców, ich mobilność i samodzielność (szczególnie zaś mobilność i samodzielność osób starszych) zmniejszy się także stopień zanieczyszczenia powietrza spowodowany transportem samochodowym. Budowa centrum przesiadkowego pozwoli także na lepszy dojazd do pracy (wielu mieszkańców pracuje w Toruniu lub Aleksandrowie Kujawskim).</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

<p>Niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym</p>	<p>Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej</p>	<p>Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa</p>	<p>2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową</p>	<p>2.3. Aktywna Mama - Kobieta</p>	<p>Projekt zakłada aktywizację społeczno-zawodową kobiet. Częstym powodem pozostawania bez pracy kobiet jest wychowywanie małych dzieci. Długotrwałe pozostawanie w domu (np. gdy dzieci są już w wieku przedszkolnym) powoduje oddalenie kobiet od rynku pracy, co z kolei może skutkować długotrwałym bezrobociem i problemami finansowymi. Aktywizacja społeczno-zawodowa kobiet pozwoli im zwiększyć swoją pewność siebie i wrócić na rynek pracy, co z kolei przełoży się na wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (rodzice, dzięki dodatkowemu źródłu dochodu, będą mogli opłacić opiekę przedszkolną).</p>
				<p>2.7. Rozbudowa przedszkola publicznego przy Zespole Szkół w Zbrachlinie</p>	<p>Projekt zakłada rozbudowę przedszkola w Zbrachlinie, który znajduje się poza obszarem rewitalizacji. Na terenie OR nie funkcjonuje przedszkole, nie ma także możliwości stworzenia takiej placówki. Rozbudowa przedszkola w Zbrachlinie pozwoli na zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego, z których będą mogły skorzystać dzieci z obszaru rewitalizacji.</p>
<p>Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym</p>	<p>Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej</p>	<p>Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa</p>	<p>2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową</p>	<p>2.4. Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu</p>	<p>Problemem obszaru rewitalizacji jest wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Osoby starsze to często osoby samotne, spędzające całe dni w domu, osoby chore i niepełnosprawne. Projekt „Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu” polega na stworzeniu miejsca, gdzie osoby starsze mogą spędzić czas, otrzymując jednocześnie wsparcie psychiczne i rehabilitacyjne. Wynikiem projektu będzie aktywizacja i integracja osób starszych, w tym także osób niepełnosprawnych, zwiększenie ich samodzielności i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Przestrzeń zdegradowana	Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej	Aktywizacja i wzrost świadomości ekologicznej	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem	<p>Budynek po byłej szkole podstawowej w Wólnem stanowi przestrzeń zdegradowaną. To budynek opuszczony, niszczący, wymagający remontu i modernizacji.</p> <p>Jak wspomniano wcześniej, w ramach projektu planuje się przekształcenie go na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego, w którym odbywać się będą nie tylko warsztaty i szkolenia z zakresu ekologii, ale powstanie także świetlica, w której odbywać się będą zajęcia aktywizacyjne i integracyjne, powstanie także punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego.</p> <p>Efektem projektu będzie modernizacja i nadanie nowej funkcji przestrzeni zdegradowanej.</p>
				1.5. Stworzenie miejsca aktywizacji i integracji społecznej	<p>Na terenie Wagańca I znajduje się teren zdegradowany, częściowo zagospodarowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Wciąż jednak istnieją tam obszary opuszczone, zaniedbane, które wymagają ingerencji. Należy do nich m.in. staw na terenie Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych.</p> <p>W ramach projektu modernizacji ulegnie staw oraz teren wokół niego. Staw zostanie odmulony, jego brzegi zostaną wzmocnione, powstanie pomost, a wokół stawu posiana zostanie trawa. Stworzone zostaną tereny rekreacyjne z małą architekturą – ławkami, pojemnikami na śmieci, stolikiem do szachów i warcabów oraz urządzeniami dla dzieci.</p> <p>Z terenu rekreacyjnego korzystać będą wszyscy mieszkańcy, w tym szczególnie mieszkańcy Wagańca, na terenie którego znajduje się staw. Stworzenie otwartego miejsca integracji może stać się pierwszym krokiem do aktywizacji osób wykluczonych społecznie, które niechętnie angażują się w projekty szkoleniowe i aktywizacyjne.</p> <p>Efektem projektu będzie powstanie miejsca aktywizacji i integracji mieszkańców, przy zagospodarowaniu zdegradowanej</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

					przestrzeni znajdującej się przy Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych w Wagańcu.
					<p>Budynek, w którym ma się mieścić Gminne Centrum Integracji znajduje się w przestrzeni zdegradowanej (teren byłej Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska). Teren w części został już zmodernizowany (znajduje się tam biblioteka, powstaje także Dzienny Dom Pobytu), wciąż wymaga jednak remontu i dostosowania do potrzeb mieszkańców. Zmodernizowane zostanie także otoczenie budynku, dzięki czemu mieszkańcy otrzymają miejsce rekreacji na świeżym powietrzu.</p> <p>Zdegradowana do tej pory przestrzeń stanie się miejscem, którego do tej pory brakowało – miejscem aktywizacji i integracji mieszkańców, miejscem organizacji imprez kulturalnych oraz różnorodnych szkoleń i warsztatów.</p>
	Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu		<p>Na terenie Sierzchowa znajdowała się szkoła podstawowa, którą zlikwidowano. W konsekwencji budynek niszczał, stanowił przestrzeń zdegradowaną. Prywatny przedsiębiorca odkupił budynek i postanowił przeznaczyć go na zakład pracy. Budynek jest obecnie ocieplany i przystosowywany do pełnienia roli szwalni.</p> <p>Gmina Waganiec podejmie partnerstwo z przedsiębiorcą, organizując staże i praktyki, przygotowujące do pracy w szwalni na różnych stanowiskach.</p> <p>Efektem projektu będzie modernizacja przestrzeni zdegradowanej i nadanie jej nowej funkcji gospodarczej.</p>
				2.5. Staże i praktyki na terenie szwalni	

Źródło: opracowanie własne.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Dotyczy kryteriów: zastosowania odpowiednich procedur oraz wykorzystania właściwego systemu zarządzania procesem rewitalizacji. Spójność procedur oraz efektywny system, usprawniający poziom komunikowania się między sobą różnych instytucji związanych z rewitalizacją stanowi o powodzeniu Programu. Wypracowany system powinien dotyczyć kwestii: ustandaryzowania przebiegu prac rewitalizacyjnych oraz procesu monitoringu i oceny, wyłonienia hierarchii zwierzchnictwa i decyzyjności wśród jednostek odpowiedzialnych za prowadzenie Programu, a także ustaleniu reguł odpowiedzialności za podejmowane działania.

Przyjęty system zarządzania powinien określać system podejmowania decyzji oraz proces włączania członków społeczności lokalnej do realizacji działań rewitalizacyjnych. Konieczne jest osadzenie systemu zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania praktykowanym w Gminie Waganiec.

Szczegółowe informacje na ten temat zawarte zostały w rozdziale *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji*.

9.4. Komplementarność międzyokresowa

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia są dopełnieniem i kontynuacją finansowanych przy pomocy funduszy zewnętrznych projektów zrealizowanych w okresie trwania polityki spójności 2007-2013. Wśród nich wymienić można:

Tabela 61 Komplementarność międzyokresowa

Projekt	Źródła finansowania	Całkowita kwota zadania	Status projektu
Termomodernizacja budynków obiektów użyteczności publicznej w Wagańcu ul. Dworcowa 3, 5, 7, 9 i 11	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego; Udział własny Gminy Waganiec	270 555,03 zł	Zakończony
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Waganiec	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego; Udział własny Gminy Waganiec	2 204 964,45 zł	Zakończony
Modernizacja stacji uzdatniania wody w Starym Zbrachlinie i sieci wodociągowej w Sierzchowie, Kaźmierzynie	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego; Udział własny Gminy Waganiec	1 383 001,20 zł	Zakończony
Przyszłość przed nami-aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży z terenu gminy Waganiec	Europejski Fundusz Społeczny Udział własny Gminy Waganiec	689 337,60 zł	Zakończony

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Projekt	Źródła finansowania	Całkowita kwota zadania	Status projektu
Aktywizacja osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Udział własny Gminy Waganiec	664 838,83 zł	Zakończony
Lepszy start	Europejski Fundusz Społeczny Udział własny Gminy Waganiec	49 995,00 zł	Zakończony
Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Waganiec	Fundusz Spójności Udział własny Gminy Waganiec	23 370,00 zł	Zakończony

Źródło: opracowanie własne.

Przedsięwzięcia znajdujące się w niniejszym dokumencie są uzupełnieniem i rozwinięciem wymienionych wyżej działań. Projekty, które zostały zrealizowane w przeszłości oraz te, które określone zostały w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 wpisują się w cel strategiczny **Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej** oraz kierunki działań: *Aktywizacja i wzrost świadomości ekologicznej, Minimalizacja występowania wykluczenia społecznego i aktywizacja zawodowa.*

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. prace nad przygotowaniem programu, jego aktualizacją, jak również wdrażaniem (realizacją) programu. Nie może ograniczać się wyłącznie do poziomu informowania (relacji jednokierunkowej) czy konsultowania. Efektywna partycypacja społeczna związana jest z procesem współdecydowania. Interesariusze Programu wraz z lokalnymi władzami wspólnie definiują problemy i szukają trafnych rozwiązań. Komunikacja ma charakter jednoczesny i jest mniej hierarchiczna od pozostałych form. Współdecydowanie oznacza również delegowanie części uprawnień na rzecz partnerów.

Rysunek 6. Stopień zaangażowania interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne.

Mechanizmy włączenia interesariuszy na etapie wdrażania i monitoringu rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa²¹.

Uwzględniając zróżnicowanie środowisk społecznych, zastosowano różne metody konsultacyjne, które pozwolą na trafne zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych. Formy konsultacji społecznych w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji zostały przedstawione poniżej.

Na etapie **wdrażania** *Gminnego Programu Rewitalizacji* przewiduje się podjęcie kroków mających na celu zachęcenie społeczności lokalnej do włączenia się w proces rewitalizacji na każdym jego etapie. Działania te to między innymi:

- Stałe upublicznianie informacji związanych z procesem rewitalizacji;
- Podejmowanie działań zachęcających do włączania się w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- Wspieranie lokalnych liderów w realizacji oddolnych inicjatyw;
- Wspieranie działań sąsiedzkich poprzez organizację spotkań, festynów, pikników etc.;
- Nieprzerwane działania mające na celu usprawnienie i pogłębienie dialogu pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy a członkami społeczności lokalnej.

Członkom społeczności lokalnej należy zapewnić również możliwość stałego śledzenia efektów działań rewitalizacyjnych. Istotne jest więc włączenie wszystkich grup interesariuszy w proces **monitorowania** efektów oraz ewaluacji podejmowanych przedsięwzięć. W związku z tym, planuje się:

- Prowadzenie i upublicznianie monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Prowadzenie działań mających na celu poznanie opinii mieszkańców na temat modyfikacji, jakie należy wprowadzić w ramach procesu rewitalizacji;
- Przygotowanie regularnych spotkań, na których przedstawiane będą podsumowania kolejnych etapów wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

---

²¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Na kolejnych etapach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji interesariusze zostaną włączeni w proces zarządzania Programem poprzez:

- Informowanie interesariuszy o realizacji poszczególnych zadań na stronie internetowej Gminy, materiałach promocyjnych oraz w lokalnych mediach;
- Realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- Spotkania z członkami komórki koordynującej proces wdrażania rewitalizacji;
- Organizację debat z mieszkańcami, przedsiębiorcami oraz reprezentantami organizacji pożytku publicznego;
- Wykreowanie i włączenie liderów społecznych w proces rewitalizacji;
- Zaangażowanie organizacji pozarządowych w realizację GPR;
- Promowanie działań społecznych, festynów oraz spacerów studyjnych.

Mieszkańcy uczestniczyli w konsultacjach społecznych na każdym etapie opracowywania Programu Rewitalizacji – zarówno na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Waganiec, jak i na etapie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025, a także podczas kolejnych zmian w zakresie interwencji w skorygowanym Programie Rewitalizacji.

Raporty z wszystkich przeprowadzonych konsultacji społecznych znajdują się w Załączniku

4.

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

Zachowanie **komplementarności źródeł finansowania** możliwe jest w momencie łączenia i uzupełniania środków Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Infrastrukturalnego z wykluczeniem występowania ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność finansowa zakłada także wykorzystanie w procesie rewitalizacji innych środków publicznych oraz środków prywatnych.

Poniżej zaprezentowano szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych:

Tabela 62 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałania SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Wólne	2018-2022	1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem	PFT	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	Gmina Waganiec	2 170 490,00	68	1 466 000,00	-	1 466 000,00	Budżet Gminy 704 490,00	-	Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	-	1.3. 3.1. 3.3.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Waganiec, Sierzchowo, Wólne	2018 ²²	1.2. EKOpiec 2018	Ś	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	Gmina Waganiec	111 000,00		20 000,00	-	-	Budżet Gminy 20 000,00 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu 20 000,00	71 000 ²³	-	-	1.3.
Waganiec, Sierzchowo, Wólne	2022	1.3. Bądź eko!	S	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	Gmina Waganiec	30 000,00	85	25 500,00	-	-	Budżet Gminy 4 500,00 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu 25 500,00	-	-	-	1.1. 1.2. 2.1.
Waganiec	2018-2022	1.4. Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec	PF	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	Gmina Waganiec	400 000,00	85	340 000,00	-	-	Budżet Gminy 60 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 340 000,00	-	-	-	-

²² Projekt będzie kontynuowany w przyszłych latach, jednak jest on zależny od WFOŚiGW.

²³ Oszacowana kwota, którą poniosą mieszkańcy wymieniający piece tradycyjne.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Waganiec	2020	1.5. Stworzenie miejsca aktywizacji i integracji społecznej	PF	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację i wzrost świadomości ekologicznej	Gmina Waganiec	105 000,00	85	89 250,00	-	-	Budżet Gminy 15 750,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 89 250,00	-	-	-	-
Waganiec	2019-2020	2.1. Gminne Centrum Integracji w Wagańcu	PF T	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec	3 000 000,00	85	2 550 000,00	-	2 550 000,00	Budżet Gminy 450 000,00	-	Działanie 6,1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	1.3. 2.2. 2.5. 3.2.
Waganiec	2020-2023	2.2. Klub Pracy „Kotwica” – punkt doradztwa edukacyjno-zawodowego.	S	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec	684 217,50	85	581 584,86	581 584,86	-	Budżet Gminy 102 632,64	-	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1. Aktywne włączenie społeczne	2.1
Sierzchowo	2018-2020	2.3. Aktywna Mama - Kobieta	S	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec	100 000,00	85	85 000,00	85 000,00	-	Budżet Gminy 15 000,00	-	8.4 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze	8.4.1 Wsparcie zatrudnienia a osób pełniących funkcje opiekuńcze	-

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Waganiec	2018-2020	2.4. Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu	S	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec, Firma 4PRO	2 085 204,00	8 5	1 772 423,40	1 772 423,40	-	Budżet Gminy 312780,60	-	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2. Rozwój usług społecznych	-
Sierzchowo	2019	2.5. Staże i praktyki na terenie szwalni	S	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec, Firma Rygiel	100 000,00	8 5	85 000,00	85 000,00	-	Budżet Gminy 15 000,00	-	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1 Aktywne włączenie społeczne	-
Wólne	2022-2023	2.6. Punkt poradnictwa rodzinnego i psychologicznego	S	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec	300 000,00	8 5	255 000,00	255 000,00	-	Budżet Gminy 45 000,00	-	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1 Aktywne włączenie społeczne	1.1.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zbrachlin (poza OR)		2.7. Rozbudowa przedszkola w Zbrachlinie	PFT	2. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej minimalizację występowania wykluczenia społecznego oraz aktywizację zawodową	Gmina Waganiec	100 000,00	85	85 000,00	-	85 000,00	Budżet Gminy 15 000,00	-	10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe	10.2.1. Wychowanie przedszkolne	-
Waganiec, Sierzchowo, Wólne	2019-2022	3.1. Poprawa jakości kształcenia w szkołach w Wagańcu	S	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnienie zdrowego trybu życia	Gmina Waganiec	300 000,00	85	255 000,00	255 000,00	-	Budżet Gminy 45 000,00	-	10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe	10.2.2 Kształcenie ogólne	1.1.
Waganiec	2021-2023	3.2. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży	S	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnienie zdrowego trybu życia	Gmina Waganiec	187 500,00	80	150 000,00	-	-	Budżet Gminy 37 500,00 Program Edukacja kulturalna MKiDN 150 000,00	-	-	-	2.1. 3.4.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Wólne	2023	3.3. Pikniki sąsiedzkie	S	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	Gmina Waganiec	50 000,00	85	42 500,00	42 500,00	-	Budżet Gminy 7 500,00	-	11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR	-	1.1
Waganiec		3.4. Modernizacja istniejącego boiska wielofunkcyjnego	PF	3. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację młodzieży oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia	Gmina Waganiec	100 000,00	85	85 000,00	-	-	Budżet Gminy 15 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 85 000,00	-	-	-	2.1. 3.2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 63 Uzupełniająca przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniająca przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Waganiec Wólne	1	T	Przebudowa drogi gminnej nr 160528C Waganiec – Wólne	1 000 000,00	-	-	Budżet Gminy 150 000,00 Środki Ministerstwa Infrastruktury - Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej 850 000,00	-
Waganiec Sierzchowo Wólne	2	S	Kultywowanie tradycji i zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez doposażenie zespołu śpiewaczego „Mimoza” oraz Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Wagańca w kujawskie stroje ludowe	50 000,00	-	31 815,00	Budżet Gminy 18 185,00	-
Waganiec Sierzchowo	3	PF,T	Rozbudowa dróg polegająca na budowie ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych	1 364 000,00	-	-	Budżet Gminy 204 600,00 Środki Ministerstwa Infrastruktury - Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej 1 159 400,00	-
Sierzchowo	4	PF	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Sierzchowie	912 300,00	-	-	Budżet Gminy 136 845,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 775 455,00	-
Sierzchowo	5	S	Zdrowy duch	60 000,00	-	-	Budżet Gminy 12 000,00	Prywatni sponsorzy 48 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

System wdrażania i zarządzania jest jednym z nadrzędnych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji. Dotyczy on narzędzi usprawniających realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wykonania założonych celów. System wdrażania ma na celu kierowanie przedsięwzięciami w sposób, który umożliwi wyprowadzenie obszarów zdegradowanych, w tym szczególnie wyznaczonych do rewitalizacji, ze stanu kryzysowego.

Wśród zasad wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji wyróżnić należy postulaty:

Partycypacja społeczna i partnerstwo – wdrażanie GPR powinno odbywać się przy współpracy i zaangażowaniu wszystkich interesariuszy i mieszkańców gminy

Pobudzenie aktywności lokalnej – której efekty uzupełnią działania zaplanowane w procesie rewitalizacji

Planowanie w oparciu o realne możliwości – zakładane przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny być możliwe do zrealizowane w aspekcie finansowym, społecznym czy przestrzennym

Zrównoważony rozwój – prowadzenie działań rewitalizacyjnych we wszystkich sferach (społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń i infrastruktura techniczna) z poszanowaniem środowiska

Celowość działań – wszystkie działania podjęte przez jednostki związane z procesem rewitalizacji powinny być ukierunkowane na realizację założonych w dokumencie celów

Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

System wdrażania Programu polega na koordynacji działań jednostek realizujących projekty rewitalizacyjne zgodnie z wyznaczonymi ramami finansowymi i czasowymi, a także pozostałymi regulacjami dotyczącymi procesu rewitalizacji. Podmiotami nadzorującymi i odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu będą Wójt Gminy Waganiec, Rada Gminy oraz Zadaniowy Zespół ds. Rewitalizacji, który tworzyć będą pracownicy Urzędu Gminy Waganiec, będący przedstawicielami następujących Referatów oraz piastujący następujące Stanowiska:

- Referat gospodarki komunalnej;
- Stanowisko ds. budownictwa, planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, mienia komunalnego i dróg;
- Stanowisko ds. administracji oświatowej, pomocy materialnej, sportu i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Zadaniowy Zespół ds. Rewitalizacji zostanie powołany za pośrednictwem zarządzenia Wójta Gminy Waganiec. Wewnątrz zespołu podejmowane będą decyzje związane ze wszystkimi aspektami zarządzania procesem rewitalizacji. Następnie, w celu sprawnego zarządzania programem Wójt wyznaczy wewnątrz Zespołu Koordynatora, który będzie nadzorował pracę osób wdrażających Program.

Powołany Zespół będzie ściśle współpracować z Komitetem Rewitalizacji, który stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Waganiec. Głównym zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie nadzór nad efektywnością GPR oraz postępem w realizacji projektów oraz celów GPR. Nadzór ten będzie realizowany poprzez opiniowanie dokumentów i podejmowanie inicjatyw związanych z rewitalizacją.

Zarządzeniem nr 61.2017 Wójta Gminy Waganiec z dnia 16 listopada 2017r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji Gminy Waganiec do roku 2025, wydanym na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) i art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 ze zm.) w wykonaniu Uchwały Nr XXVII/216/2017 Rady Gminy Waganiec z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji powołano Komitet Rewitalizacji dla Gminy Waganiec do roku 2025, w skład którego wchodzi:

- 2 Radnych Gminy Waganiec;
- 4 przedstawicieli mieszkańców z obszaru rewitalizacji Gminy Waganiec;
- Przedstawiciel mieszkańców gminy spoza obszaru rewitalizacji;
- Przedstawiciel podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Gminy Waganiec;
- 2 przedstawicieli Gminy Waganiec.

Kadencja Komitetu trwa do czasu zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Waganiec, tj. do końca 2025 r.

Najważniejsze zadania poszczególnych podmiotów uczestniczących w procesie rewitalizacji zaprezentowano w poniższej tabeli:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 56. Zadania podmiotów uczestniczących w procesie rewitalizacji

Podmiot	Zakres zadań
Wójt Gminy Waganiec	<ul style="list-style-type: none"> • powołanie Zadaniowego Zespołu ds. Rewitalizacji za pośrednictwem zarządzenia; • nadzorowanie procesu zarządzania realizacją programu rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec;
Rada Gminy Waganiec	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie uchwał związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji lub jego aktualizacją;
Zadaniowy Zespół ds. Rewitalizacji wraz z Koordynatorem	<ul style="list-style-type: none"> • koordynowanie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych; • wspieranie realizacji przedsięwzięć (w tym poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację); • ocenianie przedsięwzięć pod kątem osiągnięcia zakładanych rezultatów; • jeśli to konieczne - przygotowanie propozycji aktualizacji Programu Rewitalizacji; • organizowanie działań promujących Gminny Program Rewitalizacji; • wdrażanie systemu monitorowania i ewaluacji programu, w tym pozyskiwanie danych umożliwiających ocenę przebiegu procesu rewitalizacji; • cykliczna i wnikliwa weryfikacja stanu realizacji przedsięwzięć; • sporządzanie raportów okresowych i raportu końcowego; • wspieranie sprawnej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w GPR; •
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • reprezentowanie interesariuszy rewitalizacji • sprawowanie funkcji opiniodawczo-doradczej • podejmowanie inicjatyw związanych z realizacją GPR • opiniowanie projektu GPR, zmian GPR, uchwał dotyczących realizacji GPR, raportów z realizacji GPR
Referat Finansowy – Księgowy	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnianie projektów w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy oraz jej budżetach rocznych;
Realizatorzy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
Pozostali pracownicy Urzędu Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów; • przygotowanie niezbędnej dokumentacji związanej z realizacją projektów;
Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca przy realizacji projektów rewitalizacyjnych; • angażowanie interesariuszy do uczestnictwa w projektach rewitalizacyjnych;
Interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • niezależnie od wewnętrznej struktury organizacyjnej dot. monitoringu i zarządzania, zewnętrzne ciało opiniodawcze stanowić będą grupy interesariuszy programu rewitalizacji (mieszkańcy, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia); • udział interesariuszy przy procesie aktualizacji Programu Rewitalizacji.

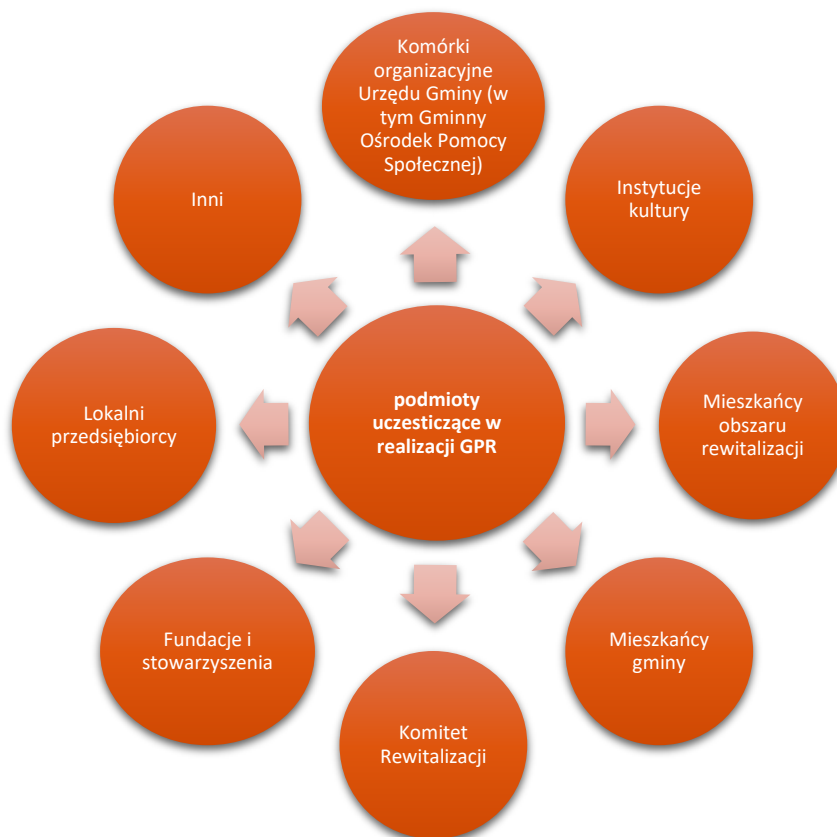
Źródło: opracowanie własne.

Ponadto, jednym z kluczowych elementów systemu zarządzania jest prowadzenie dialogu pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w procesie wdrażania i zarządzania procesem rewitalizacji a interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji. Sprawna koordynacja

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

działań i przepływ informacji, pozwoli na efektywne oraz skuteczne przeprowadzenie procesu rewitalizacji.

Rysunek 7. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami

Źródło: Opracowanie własne.

Harmonogram

Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji stanowi kluczowe narzędzie usprawniające system wdrażania. Zgodnie z poniższym schematem, po opracowaniu i uchwaleniu Programu Rewitalizacji, następane działania to: realizacja oraz monitoring postępów projektów rewitalizacyjnych, a także ewaluacja ich rezultatów.

Tabela 57. Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji

Lp.	Nazwa działania	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Opracowanie i uchwalenie Programu Rewitalizacji, w tym nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	x	x	x							
2	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w Programie Rewitalizacji		x	x	x	x	x	x	x	x	x

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Lp.	Nazwa działania	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
3	Monitoring wdrażania Programu Rewitalizacji					x		x		x	x
4	Możliwość aktualizacji Programu Rewitalizacji				x	x	x	x	x	x	x
5	Promocja Programu Rewitalizacji	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6	Ewaluacja śródkresowa Programu					x	x				
7	Ewaluacja końcowa Programu Rewitalizacji									x	x

Źródło: opracowanie własne.

System informacji i promocji

Zachowanie mechanizmu partycypacji społecznej na każdym etapie pozwoli na dopasowanie programu rewitalizacji do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Zaplanowanie strategii promocji dokumentu pozwoli na rzeczywisty udział społeczny oparty na trójpodziale:

Rysunek 8. System informacji i promocji z zachowaniem partycypacji społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Więcej informacji na temat informowania i promocji znajduje się w rozdziale 10.

Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji.

13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitorowania stanowi jeden z kluczowych elementów służących do kontrolowania stopnia realizacji programu, wypełniania określonych w nim celów oraz wpływu programu na obszar rewitalizacji. System monitoringu, zapewniający adekwatność programu rewitalizacji do problemów i potrzeb mieszkańców obszaru objętego wsparciem, powinien być prowadzony przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu realizacji programu. Monitoring realizowany będzie przez wybrane do tego celu jednostki we współpracy z instytucjami publicznymi, mieszkańcami, członkami Komitetu Rewitalizacji oraz innymi beneficjentami GPR.

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji przebiegała będzie etapowo:

Rysunek 12. Etapy ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Pozwoli to na bieżące określenie stopnia uzyskanych efektów oraz oceny trafności prowadzonych działań w stosunku do zdiagnozowanych problemów.

Weryfikowanie, czy obszar rewitalizacji udało się wyprowadzić ze stanu kryzysowego oraz czy osiągnięte zostały zakładane cele, możliwe będzie poprzez monitorowanie wartości wskaźników będących podstawą wskazania obszaru zdegradowanego, tj.:

- *Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze [%];*
- *Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze [%];*
- *Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym [%];*

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

- *Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia [tak/nie];*
- *Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru [%];*
- *Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej względem ogółu budynków danego obszaru [%];*
- *Występowanie przestrzeni zdegradowanej [tak/nie].*

Dane pozyskiwane będą od instytucji publicznych, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy. Wskazane jest, by działania monitorujące uzupełnione były o pozyskanie danych z badań ankietowych oraz spotkań konsultacyjnych z interesariuszami, co pozwoli na określenie trafności podjętych działań z potrzebami rewitalizacyjnymi.

Monitoring osiągnięcia założonych celów rewitalizacji prowadzony będzie poprzez:

- Monitoring rzeczowy – oznacza nadzorowanie realizacji założeń i efektów Programu na podstawie bazowej i aktualnej wartości wskaźników;
- Monitoring finansowy – prowadzony na podstawie danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Programu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków.

Członek wyznaczony z Zadaniowego Zespołu ds. Rewitalizacji, odpowiedzialny za monitoring, przygotowywać będzie **raz na dwa lata raporty** relacjonujące przebieg wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Za pomocą formularza oceny projektu, możliwa będzie analiza wartości wskaźników i ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć pod względem wychodzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Tabela 64 Wskaźniki monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2015	Rok docelowy 2023	Rok docelowy 2025	Źródło pozyskania danych
CEL: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej				
Wskaźniki wspólne dla całego OR				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2015	Rok docelowy 2023	Rok docelowy 2025	Źródło pozyskania danych
Wynik egzaminu gimnazjalisty/ósmoklasisty za ostatnie 3 lata ²⁴	48,86%	52,86%	55,86%	Urząd Gminy Waganiec, Zespoły Szkół w Brudnowie i Zbrachlinie
Zmodernizowane obiekty służące aktywizacji i integracji mieszkańców	0	5	6	Urząd Gminy Waganiec
Waganiec II				
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z programów aktywizacji społecznej	0	30	40	Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	84,85%	80,81%	77,78%	Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	2	Urząd Gminy Waganiec
Sierzchowo				
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	7,69%	38,46%	53,85%	Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	82,81%	78,13%	75,00%	Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec
Wólne				
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	12,39%	10,62%	9,73%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu, Urząd Gminy Waganiec
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	90,32%	80,65%	74,19%	Urząd Gminy Waganiec
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec
Waganiec I				
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	11,21%	10,52%	10,07%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu, Urząd Gminy Waganiec

²⁴ Z uwagi na reformę oświaty niemożliwe jest monitorowanie wskaźnika dotyczącego wyników egzaminu gimnazjalisty, dlatego też zostanie on zastąpiony wskaźnikiem dotyczącym wyników egzaminu ósmoklasisty.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2015	Rok docelowy 2023	Rok docelowy 2025	Źródło pozyskania danych
Liczba przestrzeni zdegradowanych, którym nadano nowe funkcje społeczne lub gospodarcze	0	1	1	Urząd Gminy Waganiec

Źródło: opracowanie własne.

Zadaniowy Zespół ds. Rewitalizacji w okresach kwartalnych do Urzędu Marszałkowskiego przekazywać będzie sprawozdania z osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu określonych działań i poddziałań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Natomiast Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym przekazywane będą informacje w zakresie efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych w oparciu o aktualne dane dotyczące kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji, a także sprawozdania zawierające informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych)²⁵.

W przypadku gdy stwierdzony zostanie brak realizacji założonych celów rewitalizacji, a tym samym brak poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, przeprowadzona zostanie aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji. Konieczność wprowadzenia do Programu uaktualnień, wynikać może z:

- przyczyn wewnętrznych – nieodpowiednio dobranych działań rewitalizacyjnych, małego zainteresowania interesariuszy procesem rewitalizacji;
- przyczyn zewnętrznych - zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie Waganiec.

Zakres modyfikacji działań zależny będzie od przyczyn niemożliwości osiągnięcia założonych celów. W przypadku nieodpowiednio dobranych działań rewitalizacyjnych, zmieniona zostanie lista projektów, która pozwoli na osiągnięcie założonych wskaźników. Kiedy stwierdzone zostanie małe zainteresowanie interesariuszy procesem rewitalizacji, przeprowadzona

---

²⁵ Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

zostanie kampania informacyjno-promocyjna, w szczególności skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Natomiast modyfikacja, która wynikać będzie z zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, wymagać będzie konsultacji z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym w zakresie działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji.

Wszystkie zaplanowane działania w ramach aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wpisywać się będą w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 roku (Dz.U. 2016 poz.446)*. Jednostką uzupełniającą proces rewitalizacji, będącą jednocześnie głosem społeczności lokalnej, będzie Rada Gminy Waganiec. Kompetencje jednostki regulowane są za pomocą powszechnie obowiązujących aktów prawnych, aktów wykonawczych oraz Regulaminem Rady Gminy Waganiec. Ponadto, w proces aktualizacji Programu angażowana będzie lokalna społeczność i inni interesariusze obszaru rewitalizacji poprzez:

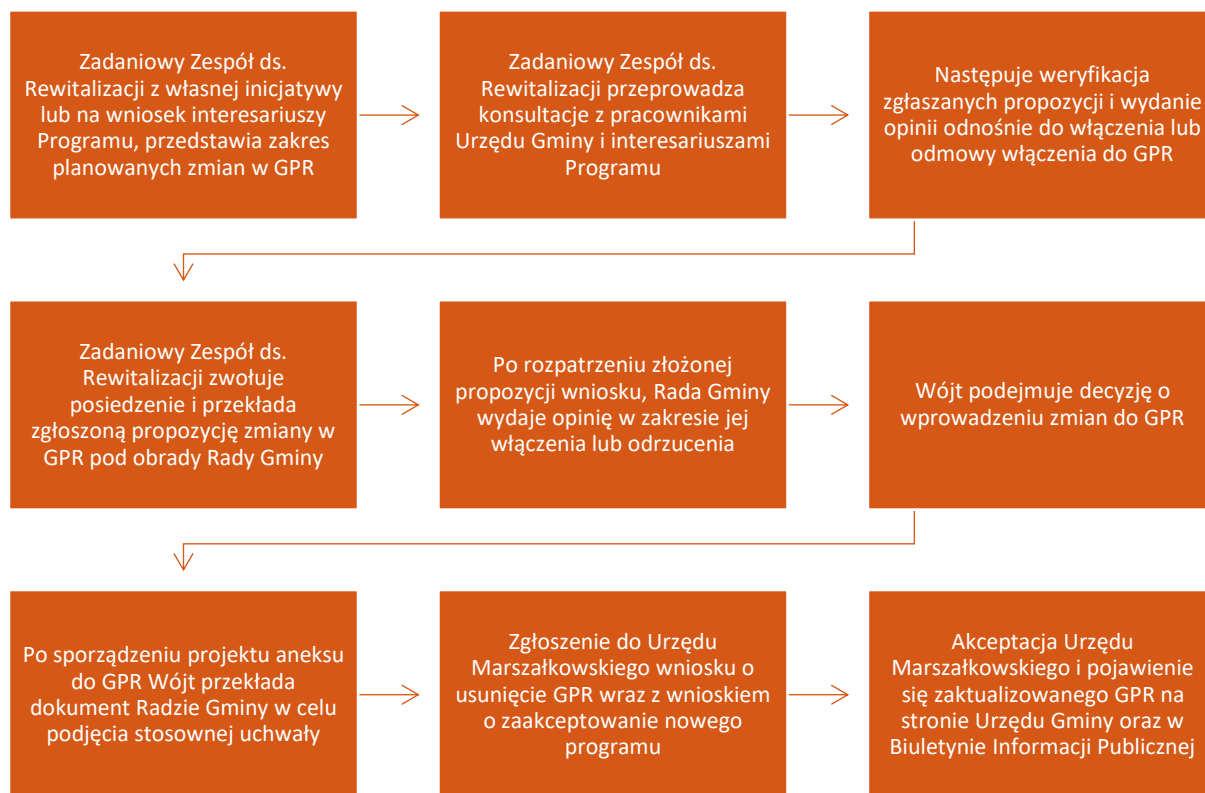
- spotkania otwarte z mieszkańcami (w tym: organizowanie spotkań, debat i konsultacji społecznych);
- sondaże opinii interesariuszy, w tym ankiety;
- konsultacje społeczne projektu poprawionej wersji Gminnego Programu Rewitalizacji i możliwość zgłaszania uwag w formie papierowej, elektronicznej i ustnej.

Każda aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wymagać będzie przyjęcia stosownej uchwały przez Radę Gminy Waganiec, zgodnie z poniższą ścieżką postępowania:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 13. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Monitoring i ocena Gminnego Programu Rewitalizacji przekazywane będą do wiadomości publicznej.

14. Niezbędne zmiany w uchwałach i dokumentach strategicznych Gminy Waganiec

14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 nie przewiduje się obecnie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Dopuszcza się jednak utworzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji w przyszłości.

14.2. Zmiany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

Zaproponowane, główne i komplementarne projekty rewitalizacyjne nie powodują konieczności zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Waganiec.

14.3. Zmiany w uchwale dotyczącej lokali komunalnych

Nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w Uchwale nr XXXI/187/06 Rady Gminy Waganiec z dnia 29 września 2006 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali komunalnych i socjalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz Uchwale nr XXV/197/2017 Rady Gminy Waganiec w sprawie zasad przyznawania pierwszeństwa w nabywaniu lokali i budynków.

14.4. Zmiany w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji

Nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w Uchwale nr XXVII/216/2017 Rady Gminy Waganiec z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji na lata 2016-2025.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

15. Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z art. 17 i 18 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przeprowadzone zostało opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025. Opinie związane z projektem Gminnego Programu Rewitalizacji zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 65 Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

Lp.	Instytucja	Opinia	Data wystania pisma z prośbą o zaopiniowanie	Data otrzymania opinii
1.	Starostwo Powiatowe	Uchwała Nr 304/2018 Zarządu Powiatu Aleksandrowskiego z dnia 8 marca 2018 r. – opinia pozytywna, bez uwag	23.02.2018	14.03.2018
2.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Uchwała Nr 11/412/18 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 marca 2018 r. – opinia pozytywna, bez uwag	23.02.2018	26.03.2018
3.	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	09.03.2018
4.	Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	05.03.2018
5.	Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej w Warszawie	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	16.03.2018
6.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Aleksandrowie Kujawskim	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
7.	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy	Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu. Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	16.02.2018	16.03.2018 23.03.2018
8.	Powiatowa Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna	Uchwała nr 2/2018 Powiatowej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej w Aleksandrowie Kuj. z dnia 19 marca 2018 r. – opinia pozytywna, z wnioskami o uzupełnienie dokumentu o takie informacje jak: podstawa prawna przystąpienia do sporządzenia dokumentu, uzupełnienie Załącznika graficznego, rozszerzenie opisu powiązania ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	23.02.2018	20.03.2018

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Lp.	Instytucja	Opinia	Data wystania pisma z prośbą o zaopiniowanie	Data otrzymania opinii
		przestrzennego gminy Waganiec, wskazanie stanu własności obiektów przeznaczonych do rewitalizacji, uzupełnienie treści dotyczących sfery technicznej.		
9.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej Sp. z o.o. w Aleksandrowie Kujawskim	Nie znaleziono podstaw do wydania opinii	23.02.2018	28.02.2018
10.	Zarząd Dróg Powiatowych w Aleksandrowie Kujawskim	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
11.	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
12.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	05.03.2018
13.	Oddział Gospodarowania Nieruchomościami PKP S.A. w Gdańsku	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	15.03.2018
14.	Aleksandrowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
15.	Starostwo Powiatowe w Aleksandrowie Kujawskim Wydział Komunikacji i Transportu	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
16.	ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Toruniu	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	08.03.2018
17.	Komitet Rewitalizacji	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu	23.02.2018	-

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Lp.	Instytucja	Opinia	Data wystania pisma z prośbą o zaopiniowanie	Data otrzymania opinii
		rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)		
18.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	16.02.2018	06.03.2018 28.03.2018
19.	Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	19.03.2018
20.	Okręgowy Urząd Górniczy w Gdańsku	Nie znaleziono podstaw do wydania opinii	23.02.2018	12.03.2018
21.	Starostwo Powiatowe w Aleksandrowie Kujawskim Wydział Geodezji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-
22.	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	15.03.2018
23.	Minister Zdrowia - Łukasz Szumowski	Nie znaleziono podstaw do wydania opinii	23.02.2018	12.03.2018
24.	Nadleśniczy Nadleśnictwa Gniewkowo	Projekt zaopiniowany pozytywnie. Bez uwag	23.02.2018	06.03.2018
25.	Krajowy Zasób Nieruchomości	Zgodnie z pismem nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy)	23.02.2018	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych opinii.

16. Analiza oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 46 i 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwrócono się z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.

Opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z dnia 6.03.2018r.) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (pismo z dnia 16.03.2018r.) nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z brakiem wprowadzenia na etapie poprawy dokumentu projektów wymuszających duże zmiany infrastrukturalne, nie przeprowadzono ponownego wnioskowania o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.

17. Załącznik 1 Dane bezwzględne wykorzystane w delimitacji

Tabela 66 Załącznik 1 – dane bezwzględne wykorzystane w delimitacji („x” oznaczono dane wrażliwe)

Sołectwo	Liczba ludności ogółem (pobyt stały + czasowy)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba dzieci do lat 17 na danym obszarze	Lista osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek społeczny	Liczba budynków (ogółem)	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	Liczba budynków podłączonych do zbiorników wybieralnych (szamb)	Liczba budynków podłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej	Liczba gospodarstw domowych	Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat
Waganiec II	417	73	92	28	34	84	83	81	2	0	99	84	11	14
Bertowo	102	13	13	15	4	25	24	0	12	0	25	25	1	1
Brudnowo	248	38	60	42	21	43	40	0	17	0	55	36	5	10
Józefowo	181	31	31	15	11	44	43	7	17	0	44	36	3	5
Kaźmierzyn	399	51	70	29	20	74	72	63	8	0	86	43	7	17
Kolonia Święte	111	19	19	13	11	21	21	0	9	0	21	13	0	3
Konstantynowo	134	22	33	36	18	33	32	0	26	0	33	27	5	7
Michalin	144	16	29	9	14	32	28	0	17	0	32	27	0	5
Niszczewy	237	35	45	7	13	58	54	0	29	0	63	53	0	4
Nowy Zbrachlin	321	40	78	19	10	77	75	64	3	0	77	57	7	10
Plebanka	307	35	59	24	17	46	46	46	0	0	82	44	6	11
Przypust	76	12	14	2	x	20	20	0	11	0	20	17	0	1
Sierzchowo	295	38	51	24	9	58	56	0	35	0	64	53	1	13
Siutkowo	151	21	29	5	10	31	27	0	16	0	31	23	5	7
Stary Zbrachlin	59	8	15	9	5	15	13	0	11	0	15	13	2	5
Szpitalka	71	12	14	7	6	21	18	0	14	0	21	17	1	1
Śliwkowo	163	27	27	16	12	35	33	0	14	0	35	34	1	8
Waganiec I	437	64	81	49	23	27	27	27	0	11	139	16	13	17
Wiktorzyn	149	16	39	37	27	27	24	0	17	0	30	25	5	5
Włoszyca	156	29	27	17	7	39	38	0	30	0	39	31	0	3
Wójtówka	71	14	17	3	6	15	13	0	11	0	15	12	5	5
Wólne	113	19	21	14	7	31	29	0	24	0	31	28	4	5

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Sołectwo	Liczba ludności ogółem (pobyt stały + czasowy)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba dzieci do lat 17 na danym obszarze	Lista osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasilek społeczny	Liczba budynków (ogółem)	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	Liczba budynków podłączonych do zbiorników wybieralnych (szamb)	Liczba budynków podłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej	Liczba gospodarstw domowych	Liczba gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat
Zbrachlin	284	47	62	45	28	58	56	46	5	0	71	57	4	12
SUMA/ ŚREDNIA DLA GMINY	4626	680	926	465	314	914	872	334	328	11	1128	771	87	169

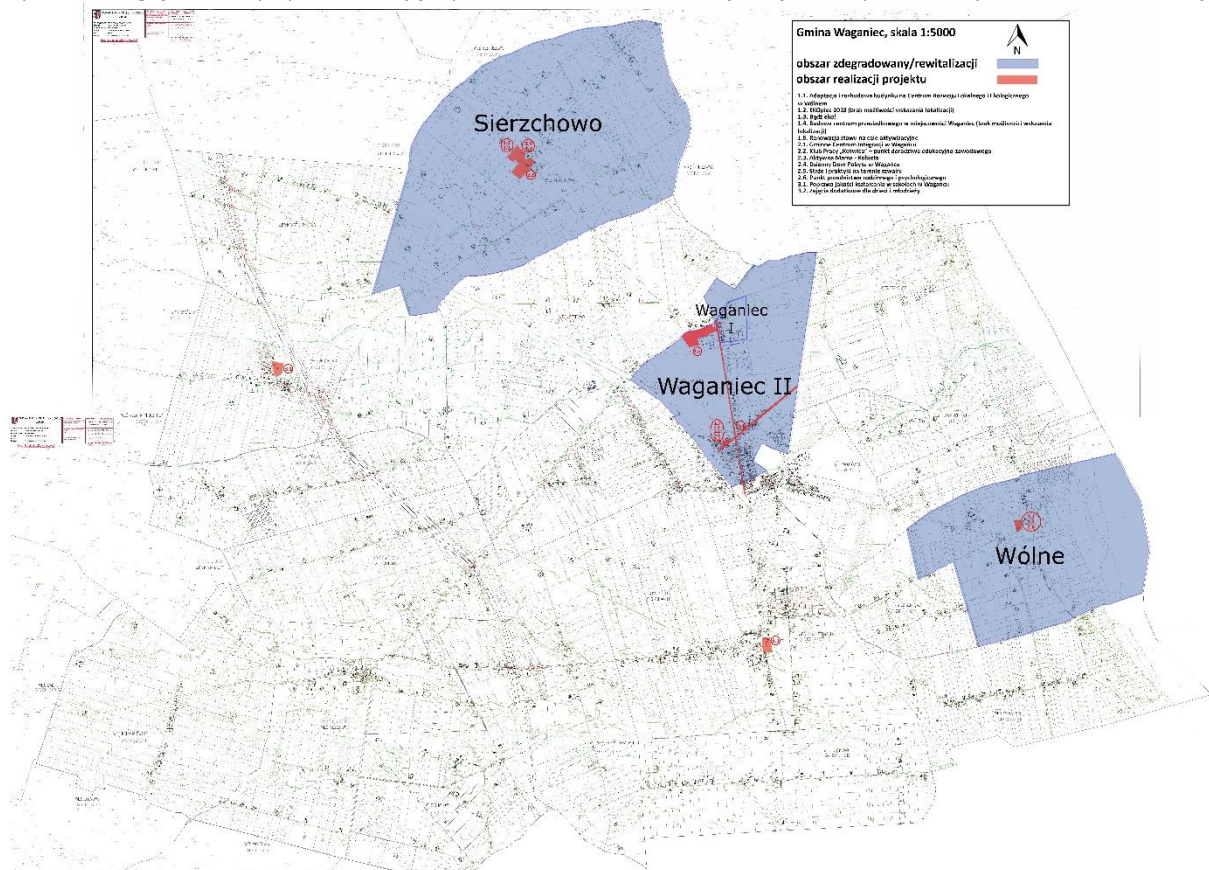
Źródło: opracowanie własne.

18. Załącznik 2 Mapa - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono mapę poglądową przedstawiającą podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Mapa w skali 1: 5000, z uwagi na rozmiar pliku, znajduje się w załączniku do dokumentu.

Rysunek 9 Poglądowa mapa przedstawiająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

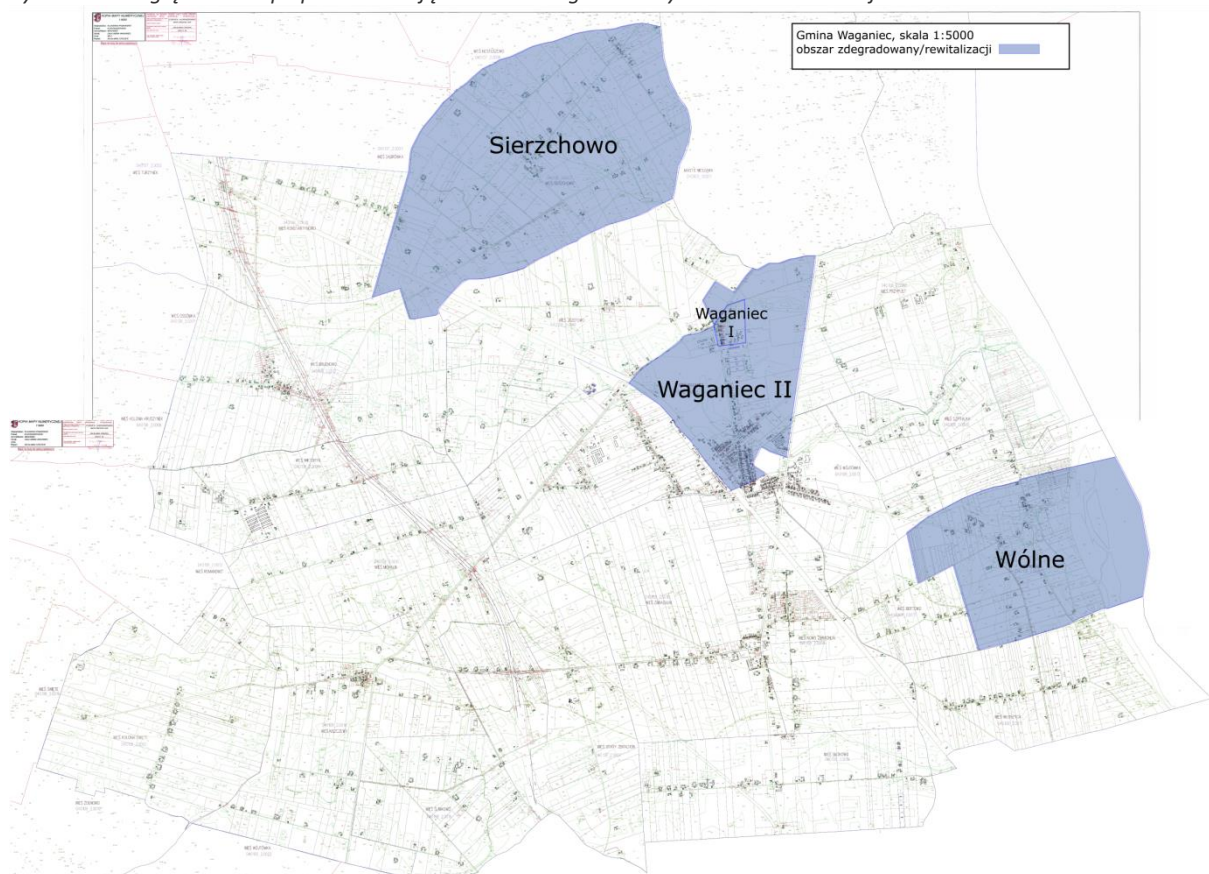

Źródło: opracowanie własne.

19. Załącznik 3 Mapa - Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Poniżej przedstawiono mapę poglądową przedstawiającą obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Mapa w skali 1: 5000, z uwagi na rozmiar pliku, znajduje się w załączniku do dokumentu.

Rysunek 10 Poglądowa mapa przedstawiająca obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

20. Załącznik 4 Raporty z konsultacji społecznych

20.1. Konsultacje społeczne na etapie przygotowania dokumentu

Bardzo istotnym założeniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz Strategii Rozwoju Gminy jest aktywne włączanie lokalnej społeczności w proces tworzenia dokumentów. Jednym z ważniejszych narzędzi partycypacji społecznej są konsultacje społeczne.

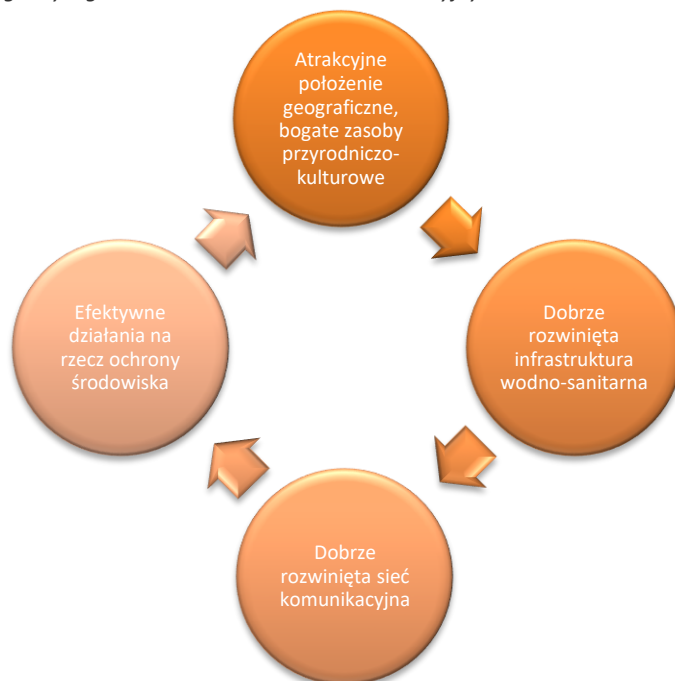
Konsultacje społeczne są procesem, w którym reprezentanci władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych lub przedsięwzięć, które będą miały odczuwalny wpływ na ich życie codzienne i zawodowe. Należy podkreślić, że ważnym elementem tych spotkań jest wysłuchanie opinii mieszkańców na temat zaprezentowanych planów. Konsultacje społeczne mają charakter prowadzonej dyskusji, moderowanej przez wyznaczoną do tego zadania osobę.

Pierwsze spotkanie konsultacyjne odbyło się 10.10.2016 roku. Na spotkanie zaproszeni zostali przedstawiciele Urzędu, którzy jako osoby najlepiej znające specyfikę gminy mogli wskazać na największe problemy występujące na obszarze. Uczestnicy zostali poproszeni zarówno o wskazanie mocnych, jak i słabych stron gminy Waganiec. Podsumowaniem spotkania są tabele znajdujące się poniżej.

Uczestników warsztatów poproszono o wskazanie mocnych stron gminy, jej zasobów oraz potencjałów. Mieszkańcy za zaletę Gminy Waganiec uważają jej **położenie geograficzne oraz bogate zasoby przyrodnicze i kulturowe**, szczególnie tereny nadwiślańskie. Jednocześnie sądzą, że gmina podejmuje właściwe i **efektywne działania na rzecz ochrony środowiska**. Mieszkańców satysfakcjonuje również **dobrze rozwinięta infrastruktura wodno-sanitarna oraz sieć komunikacyjna**.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Rysunek 11. Mocne strony gminy wg uczestników warsztatów konsultacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych

W poniższej tabeli znajdują się wszystkie odpowiedzi uczestników warsztatów.

Tabela 67. Mocne strony

<i>Moja Gmina teraz - MOCNE STRONY</i>	<i>Potencjał mojej Gminy – SZANSE</i>
Dostęp do autostrady A1	Rozbudowa infrastruktury (drogi, chodniki)
Łatwy dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej	Przebudowa - oczyszczenie terenów niekorzystnych
Młode społeczeństwo chętnie biorące udział w działaniach na rzecz gminy	Remont budynków - dworzec PKP
Położenie gminy (tereny nadwiślańskie)	Szlak turystyczny – Przypust
Łatwy dostęp do środków komunikacji (PKP, PKS)	Budowa obiektów sportowych – boiska
Oczyszczalnia Ścieków	Oświetlenie wiejskie
Działania ekologiczne	
Dobra infrastruktura	
Uzdrowisko - Ciechocinek (ścieżki rowerowe)	
Szkoły	
Miejsca widokowe nad Wisłą	
Dostęp do drogi krajowej DK 91 i autostrady A1 - dobre połączenie z górami i morzem	Stworzenie lokalnego centrum kultury w Wólnem - Zielona Szkoła

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Bliskość atrakcyjnego turystycznie i wypoczynkowo Ciechocinka oraz interesujących rekreacyjnie terenów nadwiślańskich	Dworzec PKP, jako obiekt wpisany do rejestru zabytków: po pracach remontowo - konserwatorskich może być atrakcją turystyczną
Dostęp do środków transportu zbiorowego PKP, PKS (dworzec PKP łączący południe z północą kraju)	
Dostęp do infrastruktury wodno - kanalizacyjnej	
Budownictwo mieszkaniowe (plany miejscowe)	
Zespół pałacowy (Waganiec)	
Centrum Wagańca	
Muzeum wąskotorowe	
Wólne	
Dostęp do dróg krajowych	Wzrost liczby przedsiębiorstw, a tym samym wzrost zatrudnienia mieszkańców gminy
Dostęp do środków komunikacji (PKP, PKS)	Wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych w związku z położeniem krajobrazowym gminy
Dostęp do oczyszczalni ścieków na terenach o dużej gęstości zaludnienia	
Prowadzenie działań proekologicznych (POŚ)	
Dobra infrastruktura wodno - kanalizacyjna	Rozwój turystyki – Wisła
Dobre skomunikowanie z ośrodkami miejskimi: Toruń, Włocławek, Bydgoszcz	Centra logistyczne i ewentualnie produkcyjne, w promieniu około 50 km mieszka 0,5 mln ludności
Sieć dróg, linie kolejowe	Rozwój budownictwa mieszkaniowego
Lotnisko Bydgoszcz	Rozwój energetyki wodnej
Położenie geograficzne	Opracowanie planów
Bliskie położenie Uzdrowiska i skomunikowanie ścieżki - plany zagospodarowania budownictwa mieszkańców	
Położenie geograficzne	Powierzchnia do zagospodarowania

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Sąsiedztwo uzdrowiska	Rozwój infrastruktury transportowej (ścieżki rowerowe)
Tereny rolnicze, żyzne gleby	Rozwój turystyki
Dworzec PKP i linia kolejowa	Nowe miejsca pracy
Autostrada	Bocznica kolejowa
Park w Sierzchowie	Gazociąg
Tereny po byłej kolei wąskotorowej	Elektrownie wiatrowe
3 szkoły	Sąsiedztwo większych miast
1 ośrodek zdrowia	
Boiska sportowe +ORLIK	
Miejsca widokowe (nad Wisłą)	
Kanalizacja	
Wodociąg	
Miejsca rekreacyjne w Zbrachlinie (staw i plac zabaw)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych.

Uczestnicy warsztatów zostali także poproszeni o zastanowienie się nad możliwościami rozwiązań negatywnych zjawisk, występujących na terenie gminy. Z analizy wszystkich odpowiedzi wynika, że szczególny nacisk należy położyć na takie działania jak: stworzenie nowych miejsc pracy w celu zatrzymania młodych i wykształconych mieszkańców gminy oraz zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych lub budowa świetlic wiejskich w celu zaktywizowania społeczności lokalnej i zmniejszenia problemu związanego z wykluczeniem społecznym pewnej części mieszkańców.

Poniższa grafika przedstawia najczęściej wymieniane negatywne zjawiska, które mają miejsce na terenie Gminy Waganiec. Uczestnicy wskazywali na **zły stan infrastruktury drogowej** jednocześnie proponując podjęcie prac remontowych, rozbudowanie sieci ścieżek rowerowych oraz zwiększenie liczby parkingów.

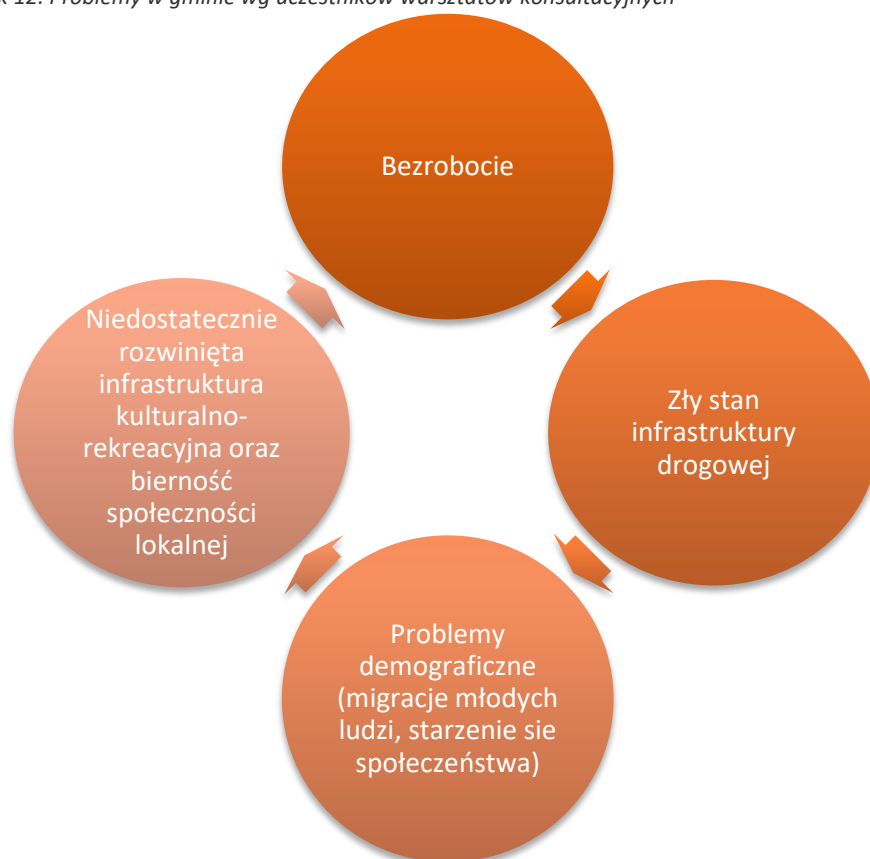
Mieszkańcy gminy za istotny problem uważają również **wysoką stopę bezrobocia**, spowodowaną słabo rozwiniętą, lokalną gospodarką oraz niskimi kwalifikacjami osób bezrobotnych. Według uczestników w zmniejszeniu skali tego negatywnego zjawiska, pomoże tworzenie nowych miejsc pracy, wzrost liczby przedsiębiorstw oraz podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych, również poprzez wprowadzanie zmian do systemu edukacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Uczestnicy warsztatów zasygnalizowali obawę przed **negatywnymi konsekwencjami problemów demograficznych**, jak odpływ młodych ludzi do większych ośrodków miejskich, niski przyrost naturalny oraz starzenie się społeczeństwa. Mieszkańcy uważają, że ożywienie gospodarcze i poprawienie warunków lokalnego rynku pracy zachęci młodych mieszkańców do powiększania rodziny oraz pozostawania na terenie gminy.

W trakcie konsultacji pojawiły się również głosy wskazujące na **niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę kulturalno-rekreacyjną oraz bierność społeczności lokalnej**. Uczestnicy warsztatów zaproponowali promowanie aktywności społecznej poprzez tworzenie miejsc do wspólnego spędzania czasu, tworzenie świetlic wiejskich lub poszerzenie oferty kulturalno-rekreacyjnej.

Rysunek 12. Problemy w gminie wg uczestników warsztatów konsultacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych.

W poniższej tabeli zebrane zostały główne odpowiedzi uczestników warsztatów.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 68. Negatywne zjawiska

NEGATYWNE ZJAWISKA	JAK ROZWIĄZAĆ PROBLEM
Patologie społeczne (dzieci, młodzież)	Budowa świetlic wiejskich, zajęcia pozalekcyjne
Migracje młodych osób	Nowe miejsca pracy, zatrudnienie osób z terenu gminy, odpowiednie wynagrodzenia
Wyjazdy młodych za granicę (emigracje)	Stworzenie nowych miejsc pracy (z odpowiednim wynagrodzeniem)
Jakość dróg (w sensie ogólnym)	Rozwój komunikacji
Duża odległość do większych ośrodków miejskich (rekreacje i turystyka)	Stworzenie lokalnego centrum (Zielona Szkoła)
Brak w bliskiej odległości kąpieliska naturalnego i brak zalesienia	
Bezrobocie	Wzrost liczby przedsiębiorstw
Migracje osób młodych (powtórzenie)	
Słaba jakość dróg gminnych	
Brak kadr	
Patologia społeczna	
Zła jakość dróg powiatowych	
Negatywne oceny OZE	
Brak studium uwarunkowań	
Dostęp do specjalistycznej służby zdrowia	
Wysokie bezrobocie	
Niskie kwalifikacje bezrobotnych	Zmiany w systemie oświaty
Bezrobocie	Nowe miejsca pracy
Niskie dochody	Lepsze miejsca pracy i warunki zatrudnienia
Starzejące się społeczeństwo	Więcej urodzeń, migracje z miast
Starzejące się społeczeństwo	Więcej połączeń komunikacji publicznej
System komunikacji publicznej	Budowa nowych ścieżek rowerowych

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

NEGATYWNE ZJAWISKA	JAK ROZWIĄZAĆ PROBLEM
Infrastruktura rowerowa (niewystarczająca)	Nowe miejsca rekreacji i spotkań
Zbyt mała ilość miejsc rekreacji i spotkań	Przekonywanie i propagowanie do aktywności lokalnej
Małe zaangażowanie społeczności lokalnej	Wzrost urodzeń
Niski przyrost naturalny (dodatni)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych.

Uczestników warsztatów konsultacyjnych poproszono również o wskazanie obszarów, które wedle nich powinny zostać objęte programem rewitalizacji. Podsumowanie zebranych wypowiedzi zostało przedstawione w poniższym zestawieniu. **Najczęściej wymieniano sołectwa Waganiec oraz Wólne.**

Warto zwrócić uwagę, że mieszkańcy bardzo często podkreślali konieczność wzmocnienia funkcji turystycznej wskazanych obszarów, widząc w tym szansę na ożywienie społeczno-gospodarcze gminy.

Tabela 69. Proponowane działania w zakresie rewitalizacji

Nr	Obszar	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
1.	Wólne a) Budynek dawnej szkoły b) Teren nadwiślański	<ul style="list-style-type: none"> – Niewykorzystany potencjał rekreacyjno-turystyczny, – Rozwój turystyczny umożliwi zwiększenie dochodów małych gospodarstw z niskimi dochodami, – Wysoka stopa bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja byłej szkoły na centrum edukacyjne, – Oczyszczenie i zagospodarowanie terenu nadwiślańskiego, – Utworzenie lokalnego centrum kultury, – Utworzenie kąpieliska z zieloną plażą, – Utworzenie centrum rozwoju ekologicznego, – Promowanie walorów turystycznych sołectwa.
2.	Waganiec a) Centrum Wagańca b) Dworzec PKP	<ul style="list-style-type: none"> – Teren zamieszkiwany przez dużą liczbę osób. – Zły stan techniczny budynku, 	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie miejsca spotkań, sportu i rekreacji. – Remont dworca,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Nr	Obszar	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
	c) Park i staw d) Waganiec I	<ul style="list-style-type: none"> – Zaniedbane obszary przy dworcu. – Niewykorzystany potencjał turystyczny obszaru. – Zaniedbane po-pegeerowskie tereny, – Zły stan infrastruktury technicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie atrakcji turystycznej z terenów dworcowych, – Utworzenie Muzeum Kolejki Wąskotorowej. – Rewitalizacja parku, – Rewitalizacja stawu i terenów przyległych. – Poprawa jakości dróg, chodników, budynków.
3.	Szlak kolei wąskotorowej	<ul style="list-style-type: none"> – Duży potencjał turystyczny, – Niewykorzystany obiekt. 	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie szlaku turystycznego i historycznego, – Utworzenie szlaku rowerowego trasą kolejki wąskotorowej.
4.	Przypust	<ul style="list-style-type: none"> – Zaniedbane tereny, – Niewykorzystany potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja terenów nadwiślańskich.
5.	Sierzchowo - park	<ul style="list-style-type: none"> – Miejsce atrakcyjne turystycznie, – Miejsce z bogatymi zasobami przyrodniczymi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja parku i dworku.
7.	Józefowo	<ul style="list-style-type: none"> – Potrzeba integracji społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa świetlicy wiejskiej.
8.	Kaźmierzyn	<ul style="list-style-type: none"> – Teren atrakcyjny turystycznie, – Niewykorzystany potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ścieżek rowerowych na terenach po dawnej kolei wąskotorowej.
9.	Niszczewy	<ul style="list-style-type: none"> – Teren atrakcyjny turystycznie, – Niewykorzystany potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ścieżek rowerowych na terenach po dawnej kolei wąskotorowej.
10.	Ariany	<ul style="list-style-type: none"> – Teren atrakcyjny turystycznie, – Niewykorzystany potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ścieżek rowerowych na terenach po dawnej kolei wąskotorowej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Waganiec na podstawie badań własnych- badanie ankietowe

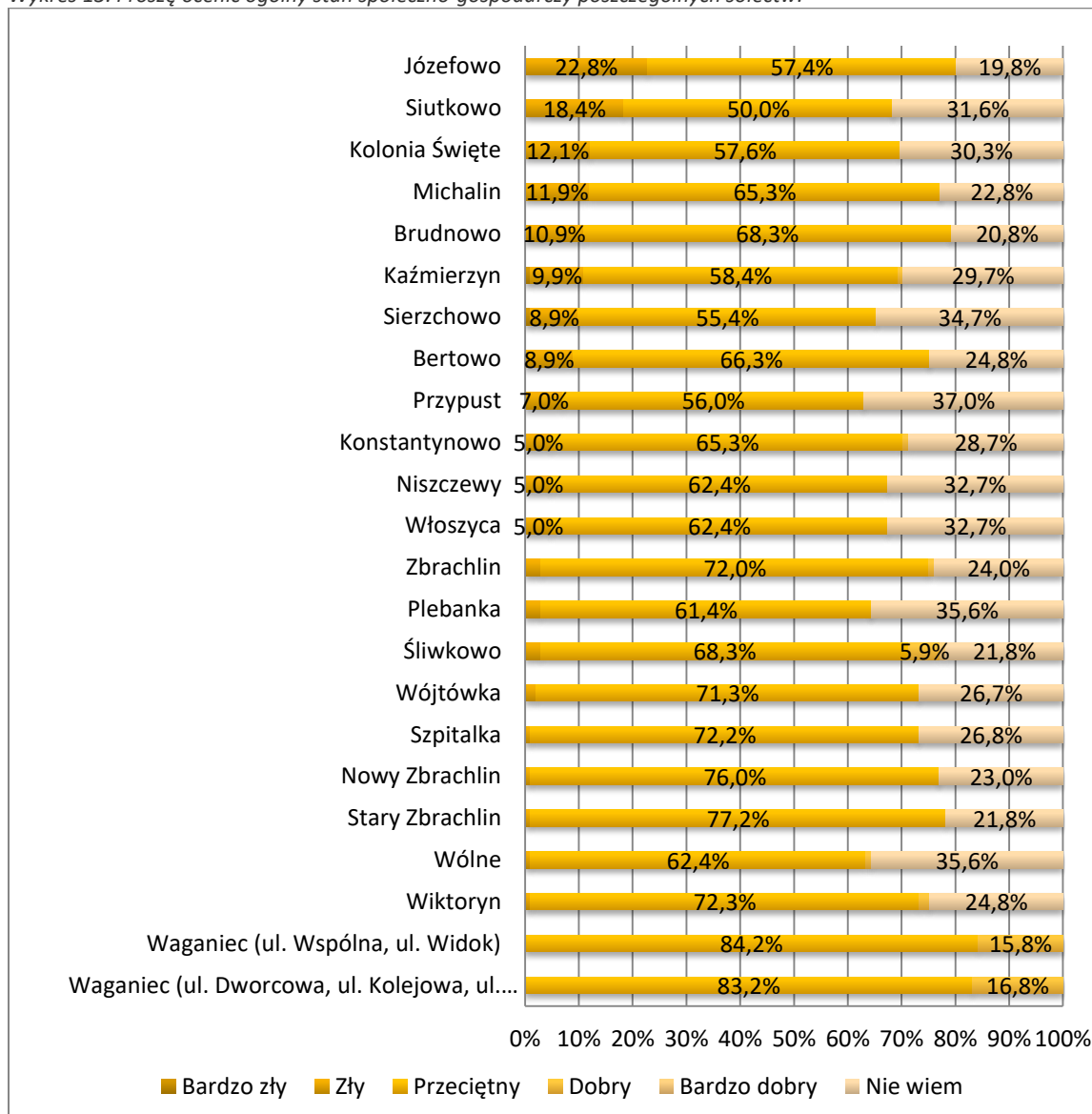
Respondentów poproszono o ocenę ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych sołectw Gminy Waganiec. Ankietowani wybierali raczej środkowe zaznaczenia kafeterii – odpowiedzi „Bardzo dobry” oraz „Bardzo zły” otrzymały łącznie jedynie 3 wskazania. Zdecydowanie najwięcej zaznaczeń otrzymała odpowiedź „Przeciętny” – wybrało ją od 50,0% do nawet 84,2% osób. Dość znaczny odsetek respondentów nie potrafił odpowiedzieć na pytanie o stan poszczególnych sołectw gminy – ich liczba sięgała nawet 1/3 całości osób biorących udział w badaniu.

Badani za sołectwa o najgorszym stanie społeczno-gospodarczym uznali Józefowo (22,8% odpowiedzi „Zły”) oraz Siutkowo (18,4% odpowiedzi „Zły”). Dość źle oceniane były również: Kolonia Święte, Michalin, Brudnowo, Kaźmierzyn, Sierzchowo oraz Bertowo.

Za sołectwa o najlepszym stanie społeczno-gospodarczym respondenci uznali Waganiec (zarówno część zawierającą ulice Wspólną i Widok, jak i część z ulicami: Dworcowa, Kolejowa, Kujawska, Osiedlowa oraz Przechodnia).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 13. Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych sołectw:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Badanych poproszono również o ocenę skali występowania poszczególnych problemów na obszarze ich miejsca zamieszkania. Z uwagi na dużą liczbę odpowiedzi do wyboru, wykres został podzielony na dwie części.

Spośród odpowiedzi przedstawionych na Wykresie 2, za problemy o największej skali natężenia uznane zostały niskie dochody mieszkańców (16,8% odpowiedzi „Duża”), wysoki poziom bezrobocia (15,8%) oraz niski poziom przedsiębiorczości i brak miejsc pracy (15,0%).

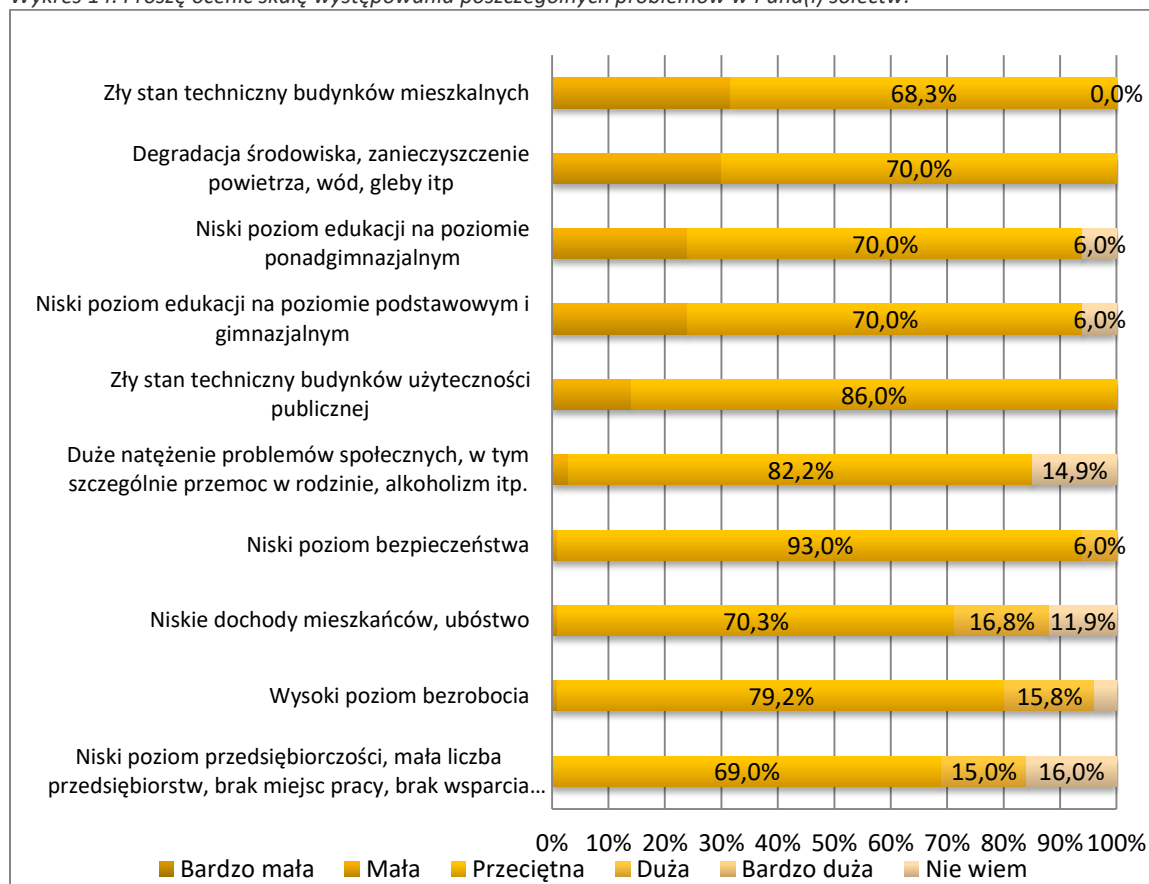
Problemami, które zostały uznane za te o najmniejszej skali występowania były: zły stan techniczny budynków mieszkalnych (31,7% odpowiedzi „Mała”), degradacja środowiska,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

zanieczyszczenie wód i gleby (30,0%), niski poziom edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym oraz niski poziom edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym (oba po 24,0%).

Podobnie jak w pytaniu wcześniejszym, zdecydowana większość odpowiedzi plasowała się na poziomie średnim, tj. odpowiedzi „Przeciętna”.

Wykres 14. Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) sołectw:

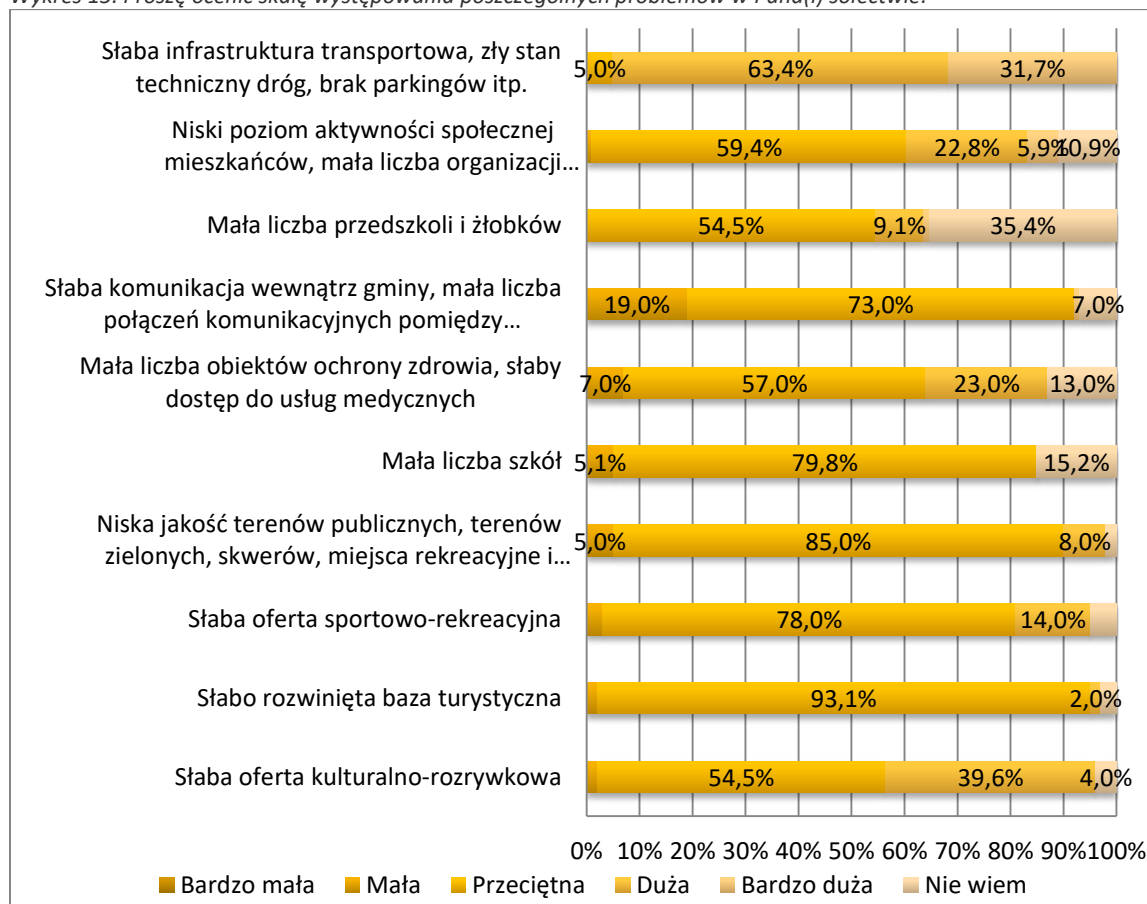
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Spośród odpowiedzi przedstawionych na Wykresie 3, za problem o zdecydowanie największej skali natężenia uznana została słaba infrastruktura transportowa, zły stan techniczny dróg, brak parkingów itp. (31,7% odpowiedzi „Bardzo duża” i 63,4% odpowiedzi „Duża”). Za problem o dużym obciążeniu uznana została także słaba oferta kulturalno-rozrywkowa (39,6% odpowiedzi „Duża”), niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, w tym także mała liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń itp. (22,8% odpowiedzi „Duża” i 5,9% odpowiedzi „Bardzo duża”) oraz mała liczba obiektów ochrony zdrowia, słaby dostęp do usług medycznych (23,0% odpowiedzi „Duża”).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Za problem o najmniejszym natężeniu uznana została słaba komunikacja wewnątrz gminy (mała liczba połączeń komunikacyjnych pomiędzy sołectwami) – taką odpowiedź zaznaczyło 19,0% respondentów.

Wykres 15. Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) sołectwie:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

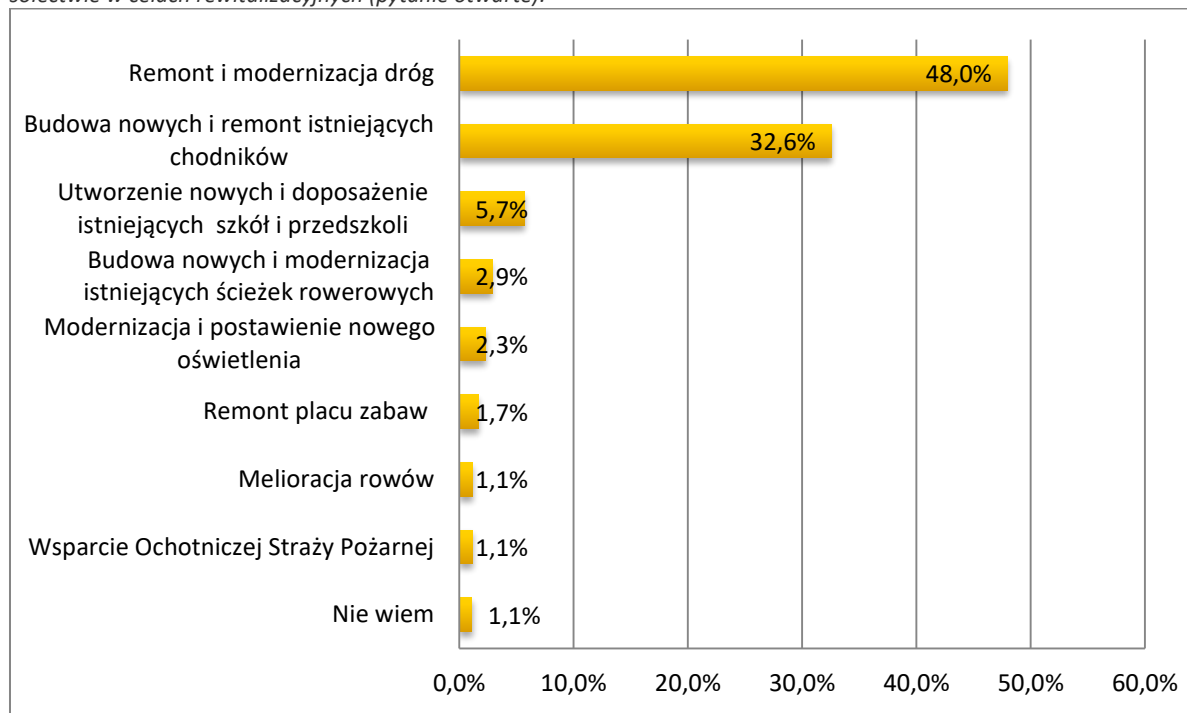
Respondenci zostali poproszeni o podanie przykładowych działań, które ich zdaniem powinny zostać podjęte na terenie miejsca ich zamieszkania. W swoich propozycjach mogli podać więcej niż jedno działanie.

W pierwszej kolejności badani skupili się na działaniach infrastrukturalnych. Zdecydowanie najczęściej padającą propozycją był remont i modernizacja dróg na terenie gminy – takie działanie zaproponowało 48,0% tj. 84 osoby. Nieco mniejszy odsetek wskazywał na konieczność budowy nowych i remont istniejących chodników (32,6% tj. 57 osób). 5,7% respondentów stwierdziło, że istnieje niedobór przedszkoli, a istniejące placówki edukacyjne znajdują się w niezadowalającym stanie technicznym, w związku z czym zaproponowali utworzenie nowych i remont oraz doposażenie już działających szkół i przedszkoli. Niecałe 3% badanych uznało za potrzebne budowę nowych i modernizację

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

istniejących ścieżek rowerowych. Wśród niewymienionych na wykresie odpowiedzi znalazło się między innymi: powstanie świetlicy dla młodzieży, rozwój komunikacji miejskiej, wsparcie osób niepełnosprawnych i ograniczenie prędkości na drogach na terenie gminy.

Wykres 16. Proszę podać przykładowe działania/ inwestycje, które Pana/Pani zdaniem trzeba podjąć na terenie Pana/Pani sołectwie w celach rewitalizacyjnych (pytanie otwarte):

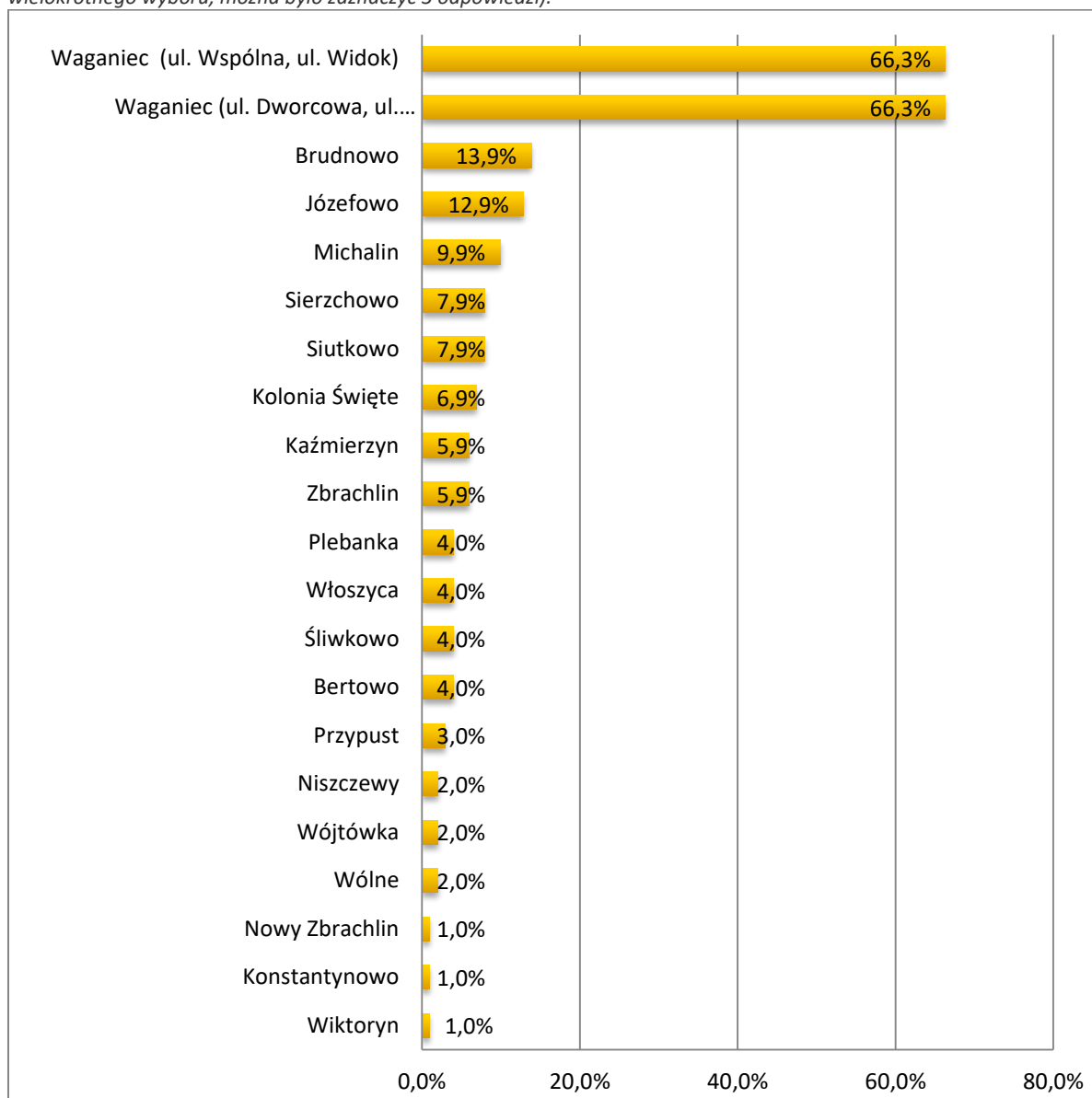

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Według respondentów, działania z zakresu rozwoju społecznego najbardziej potrzebne są na terenie sołectwa Waganiec (obejmującej zarówno ulice Wspólną i Widok, jak i ulice Dworcową, Kolejową, Kujawską, Osiedlową i Przechodnią) – taką odpowiedź podało 66,3% badanych. Znacznie mniejszy odsetek odpowiedzi wskazywał na sołectwo Brudnowo (13,9%), Józefowo (12,9%), Michalin (9,9%), Sierzchowo i Siutkowo (7,9%) oraz Kolonia Święte (6,9%). Żaden z respondentów nie wskazał na sołectwa Stary Zbrachlin oraz Szpitalka, co może świadczyć o tym, że uważają je oni za najbardziej rozwinięte pod względem społecznym.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 17. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można było zaznaczyć 3 odpowiedzi).

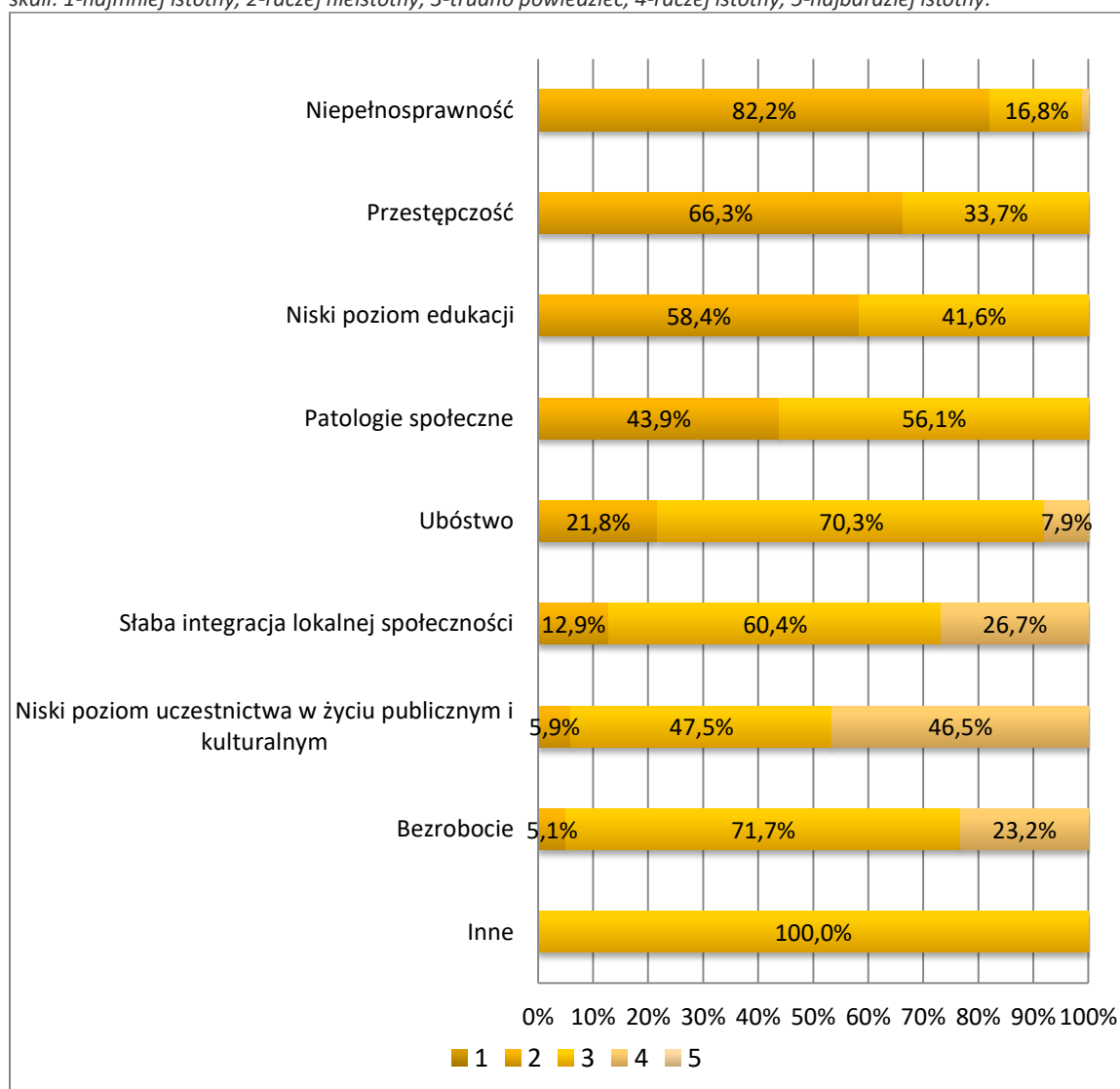
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Zdaniem badanych, najważniejszymi problemami występującymi na terenie gminy są niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (46,5% odpowiedzi „4”), słaba integracja lokalnej społeczności (26,7%) oraz wysokie bezrobocie (23,3%). Za najmniej ważne problemy respondenci uznali niepełnosprawność (82,2% odpowiedzi „2”), przestępczość (66,3%) oraz niski poziom edukacji (58,4%). Warto zaznaczyć, że badani odpowiadali dość „bezpiecznie”, tzn. zaznaczali wartości środkowe, całkowicie pomijając odpowiedzi skrajne, tj. odpowiedź „1” oraz „5”.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 18. Proszę ocenić najważniejsze problemy społeczne występujące na wybranym przez Pana/Panią obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:

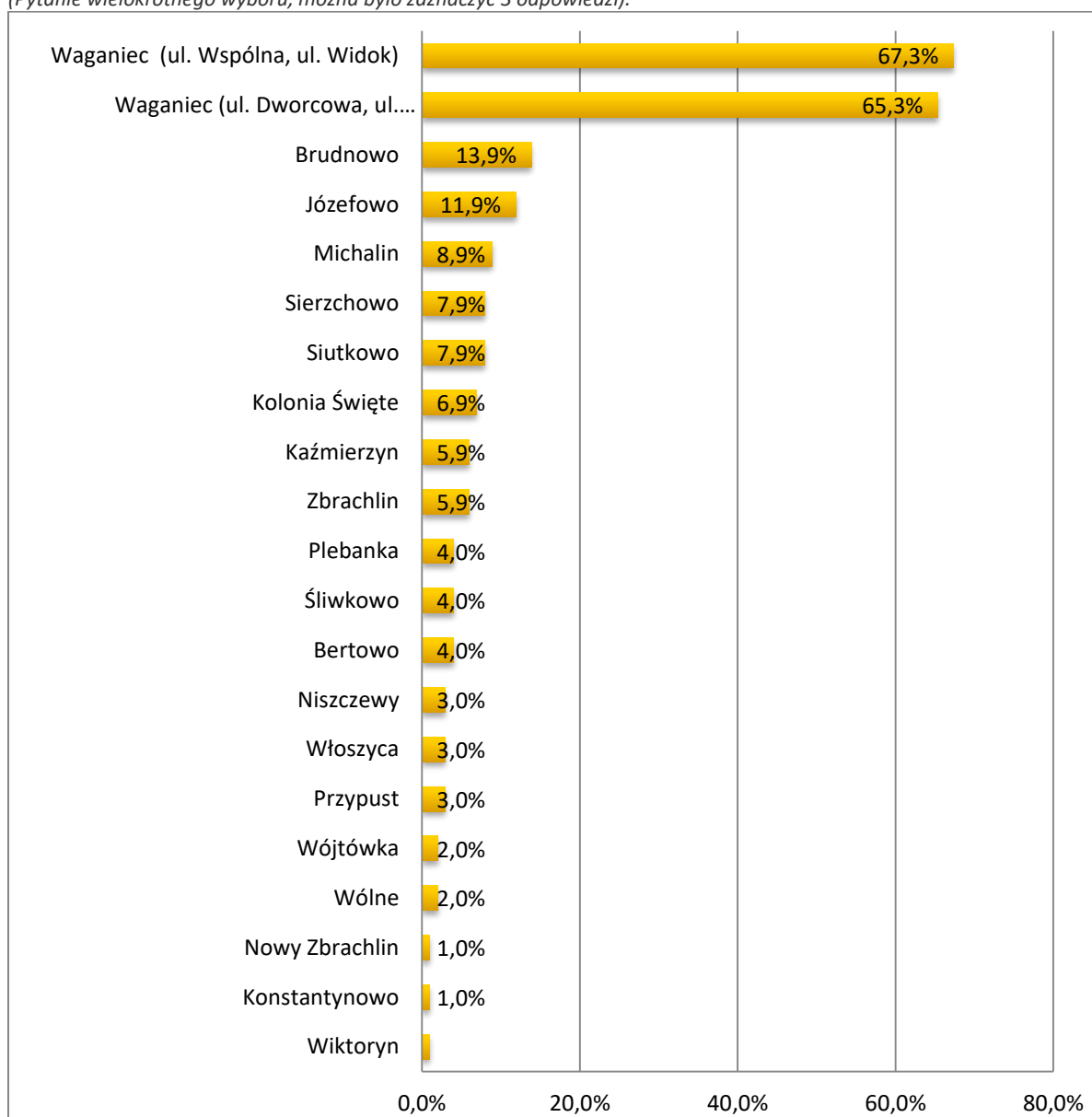

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Respondentów zapytano również o sołectwa, które ich zdaniem najbardziej potrzebują działań z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego. Tak samo, jak w przypadku pytania o działania społeczne, tak i tu badani zdecydowaną większością wskazali na sołectwo Waganiec (obie jej części) – odpowiedzi te uzyskały 67,3% oraz 65,3%. Kolejnymi wskazywanymi sołectwami wymagającymi wsparcia gospodarczego były: Brudnowo (13,9%), Józefowo (11,9%), Michalin (8,9%), Sierzchowo i Siutkowo (oba po 7,9%). Żaden z respondentów nie zaznaczył sołectw Stary Zbrachlin oraz Szpitalka.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 19. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można było zaznaczyć 3 odpowiedzi).

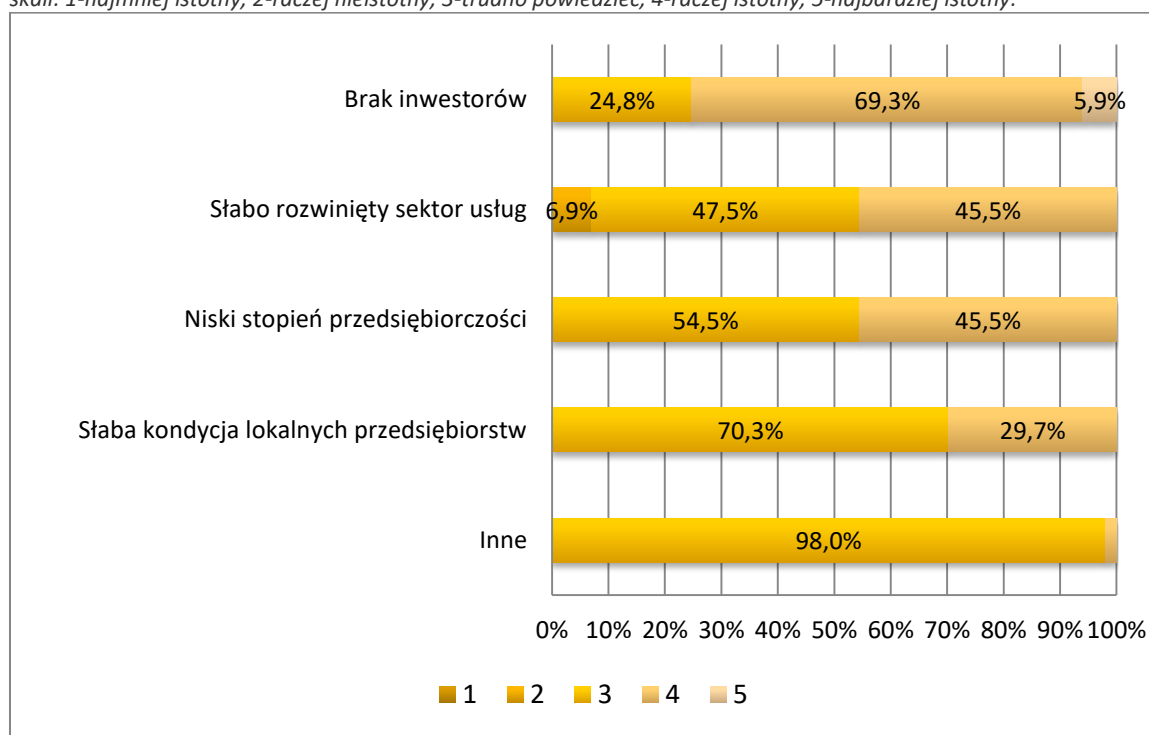
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Jak widać na Wykresie 8, sfera gospodarcza zdaniem badanych znajduje się w dużo gorszym stanie niż sfera społeczna. Największym gospodarczym problemem gminy jest według nich brak inwestorów (69,3% odpowiedzi „raczej istotny” i 5,9% odpowiedzi „najbardziej istotny”), który wiąże się z brakiem nowych miejsc pracy i gospodarczym zastojem. Dość istotnym problemem jest także słabo rozwinięty sektor usług i niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy (oba po 45,5% odpowiedzi „4”) oraz słaba kondycja lokalnych przedsiębiorców (29,7%).

W zestawieniu jedynie aspekt dotyczący sektora usług otrzymał niewielki odsetek ocen wyższych niż średnia.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 20. Proszę ocenić najważniejsze problemy gospodarcze występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:

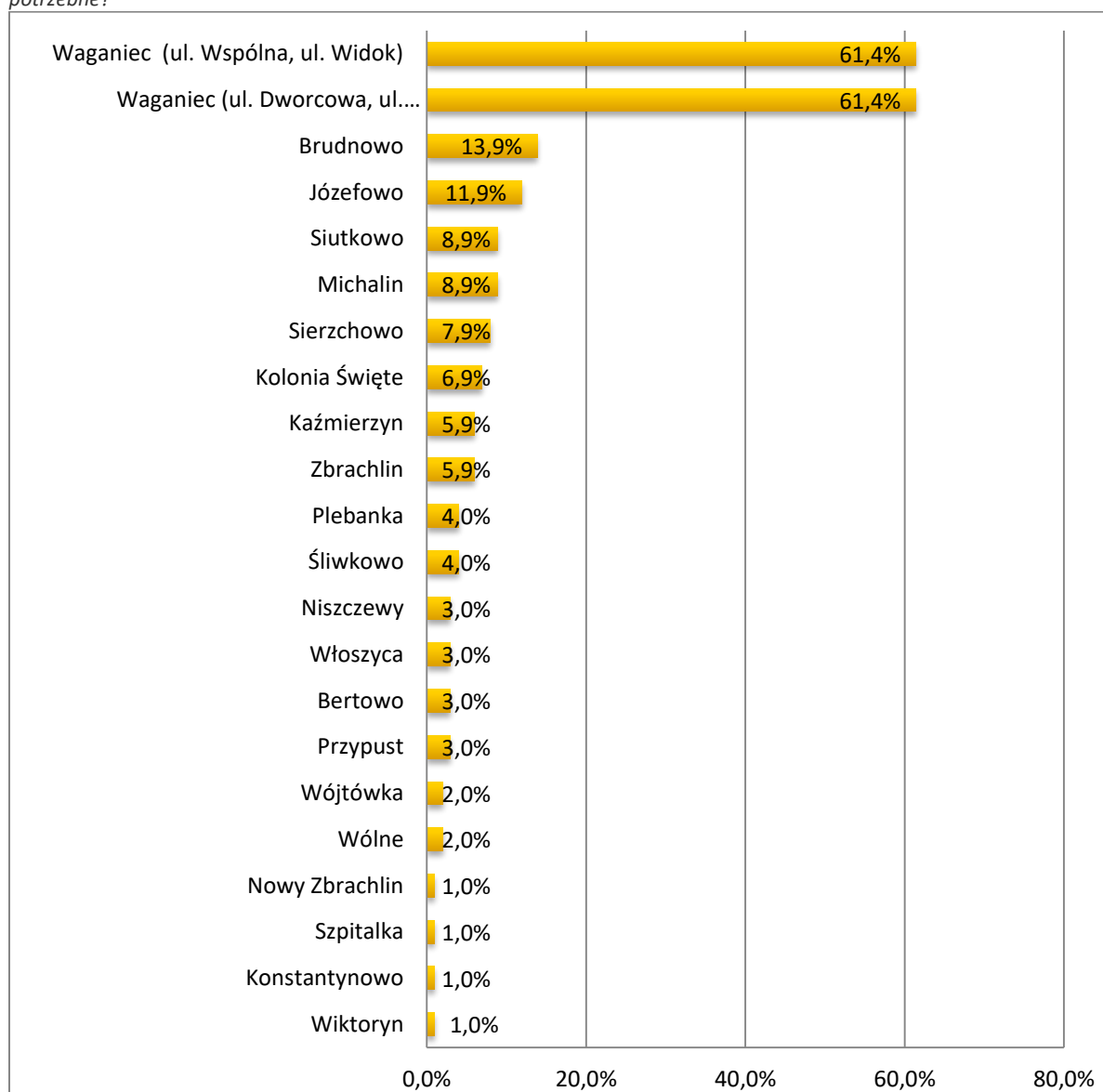

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Podobnie jak w dwóch poprzednich przypadkach, respondenci twierdzili, że sołectwem najbardziej potrzebującym działań z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury, jest Waganiec (obie jej części uzyskały 61,4%). Następne w kolejności są: Brudnowo (13,9%), Józefowo (11,9%), Siutkowo i Michalin (oba po 8,9%) oraz Sierzchowo (79%). Żaden z respondentów nie uważa, by działań w zakresie modernizacji lub budowy nowej infrastruktury pilnie potrzebowało sołectwo Stary Zbrachlin.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 21. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne?

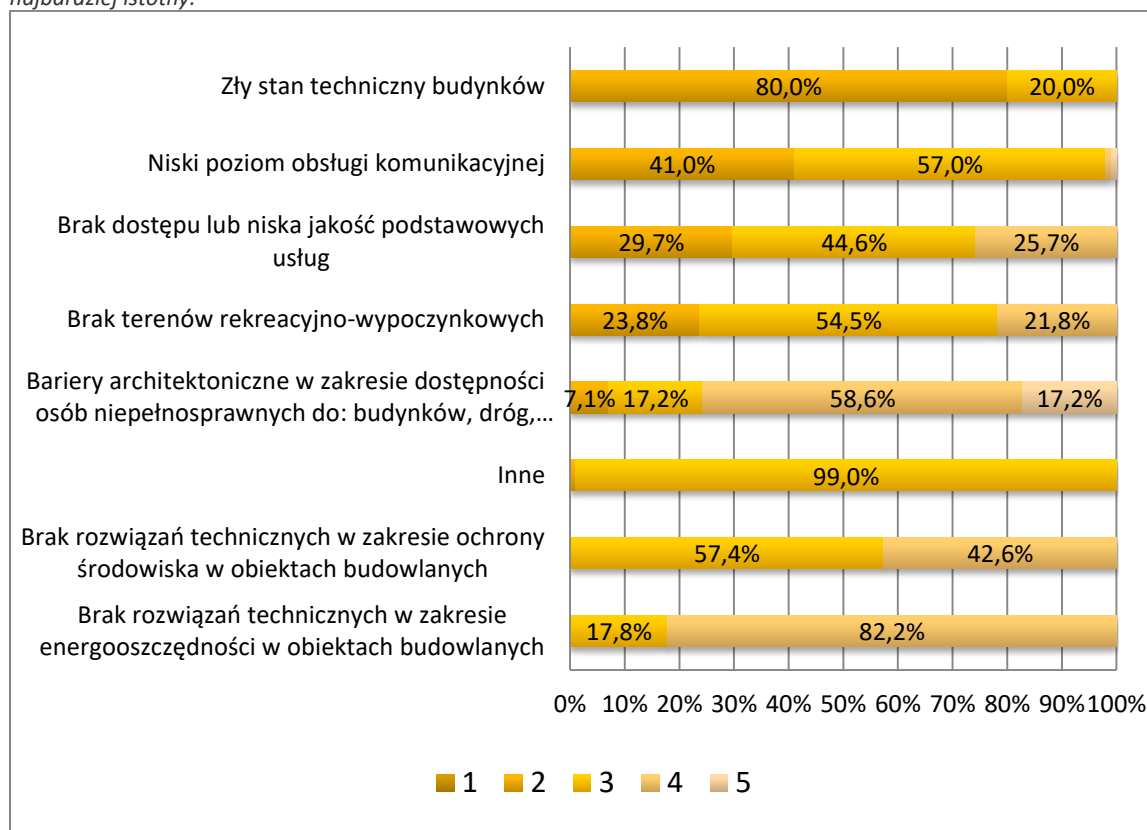

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Według badanych, najważniejszym problemem przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym są bariery architektoniczne w zakresie dostępności osób niepełnosprawnych do budynków, dróg i chodników (17,2% odpowiedzi „najbardziej istotny” oraz 58,6% odpowiedzi „raczej istotny”). Kolejnym ważnym dla nich problemem jest brak rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności w obiektach budowlanych (82,2% odpowiedzi „4”). Problemem o najmniejszej istotności jest według respondentów zły stan techniczny budynków (80,0% wskazań „raczej nieistotny”).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 22. Proszę ocenić najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne, występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:

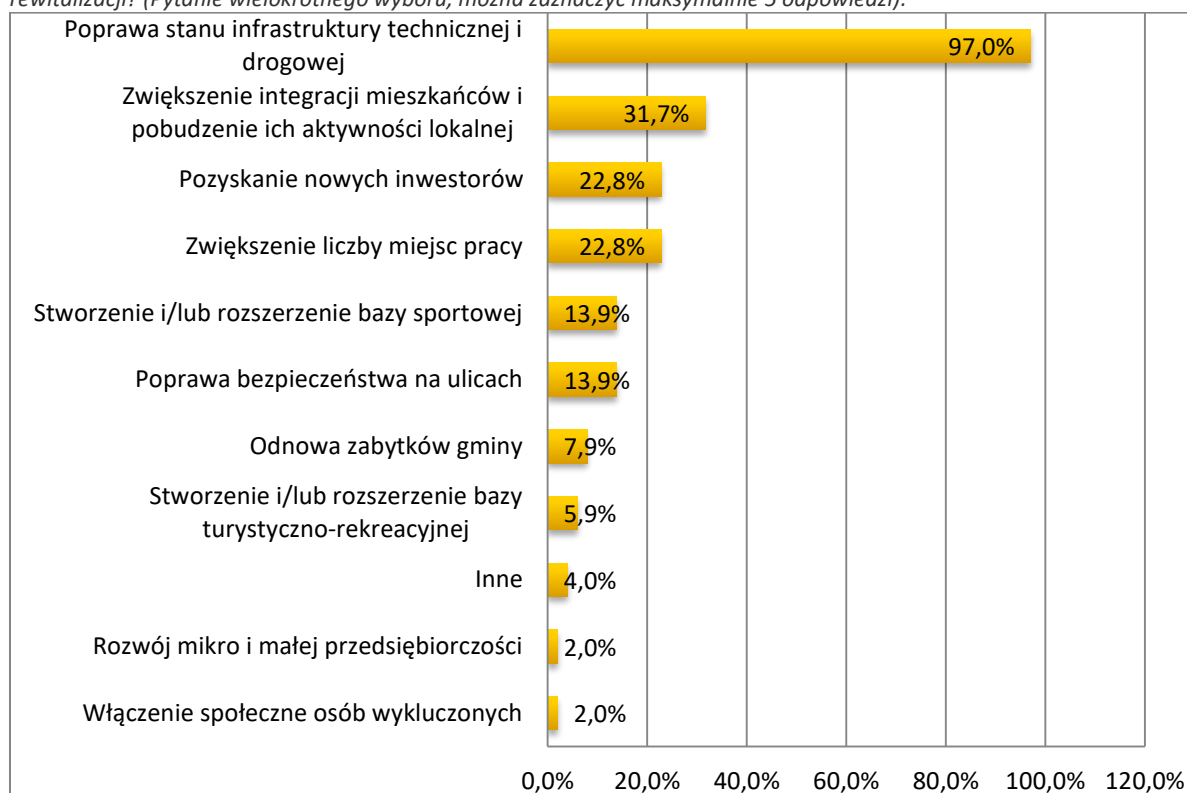

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Badani zostali zapytani o najważniejsze efekty, jakie ich zdaniem powinny zostać osiągnięte w wyniku rewitalizacji. Pierwsze trzy najczęściej wskazywane odpowiedzi dotyczą kolejno aspektów infrastrukturalnych, społecznych oraz gospodarczych. Respondenci uważali, że zdecydowanie najważniejszym efektem powinna być poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej (aż 97,0% wskazań). Niespełna 1/3 odpowiedzi (31,7%) wskazywała na zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, zaś po 22,8% na pozyskanie nowych inwestorów oraz zwiększenie liczby miejsc pracy. Najmniejszy odsetek respondentów stwierdził, że najważniejszym efektem powinno być włączenie społeczne osób wykluczonych oraz rozwój mikro i małej przedsiębiorczości. Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się takie propozycje jak: utworzenie punktów przedszkolnych, rozwinięcie komunikacji miejskiej, lepszy dostęp do usług medycznych oraz podjazdy dla niepełnosprawnych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 23. Jakie najważniejsze efekty, według Pani/Pana powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można zaznaczyć maksymalnie 5 odpowiedzi):

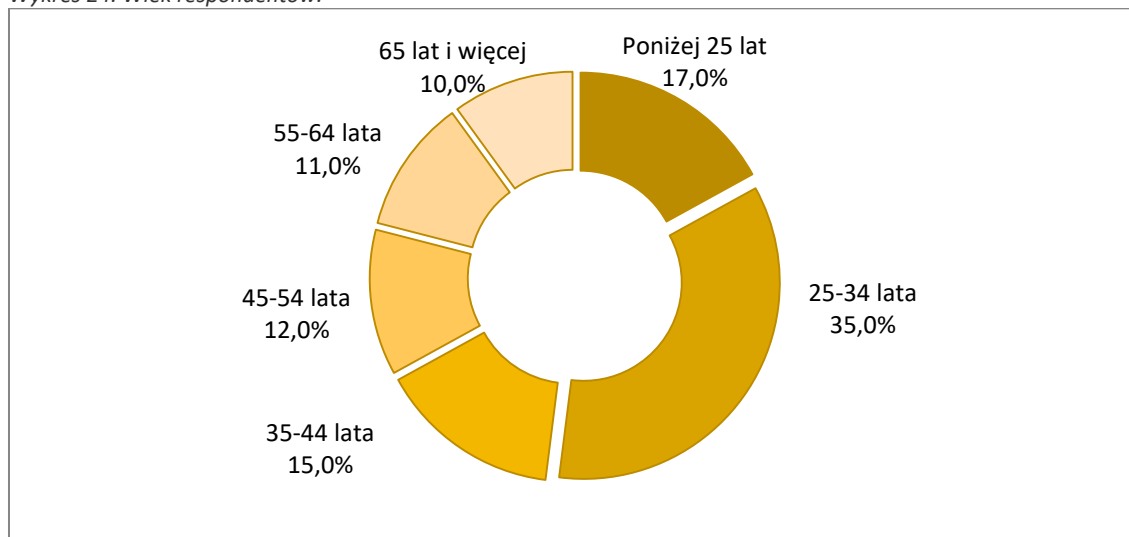
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Metryczka

Osobami najczęściej badanymi byli mieszkańcy między 25 a 34 rokiem życia (35,0%). Nieco mniejszy odsetek stanowili respondenci w wieku poniżej 25 lat (17,0%) oraz 34-44 lata (15,0%). Osób w wieku 45-54 lata było 12,0%, zaś w przedziale wiekowym 55-64 11,0%. Najmniejszy odsetek (1/10 całości badanych) stanowiły osoby w wieku 65 lat i więcej. Jedna osoba odmówiła odpowiedzi na pytanie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

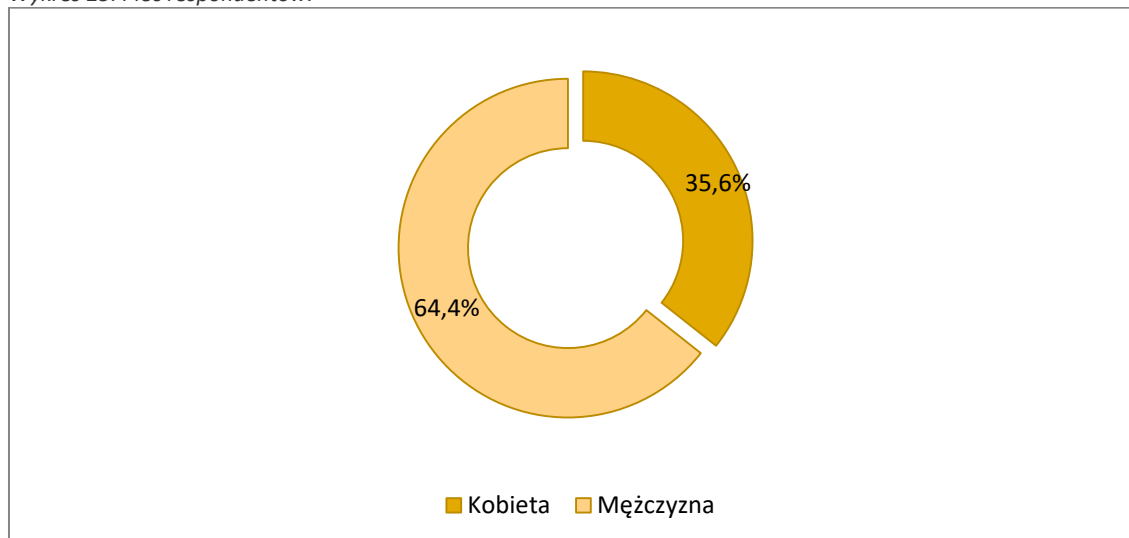
Wykres 24. Wiek respondentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

W badaniu łącznie wzięło udział 101 respondentów, z czego 35,6% (tj. 36) stanowiły kobiety, zaś 64,4% (tj. 65) mężczyźni.

Wykres 25. Płeć respondentów.

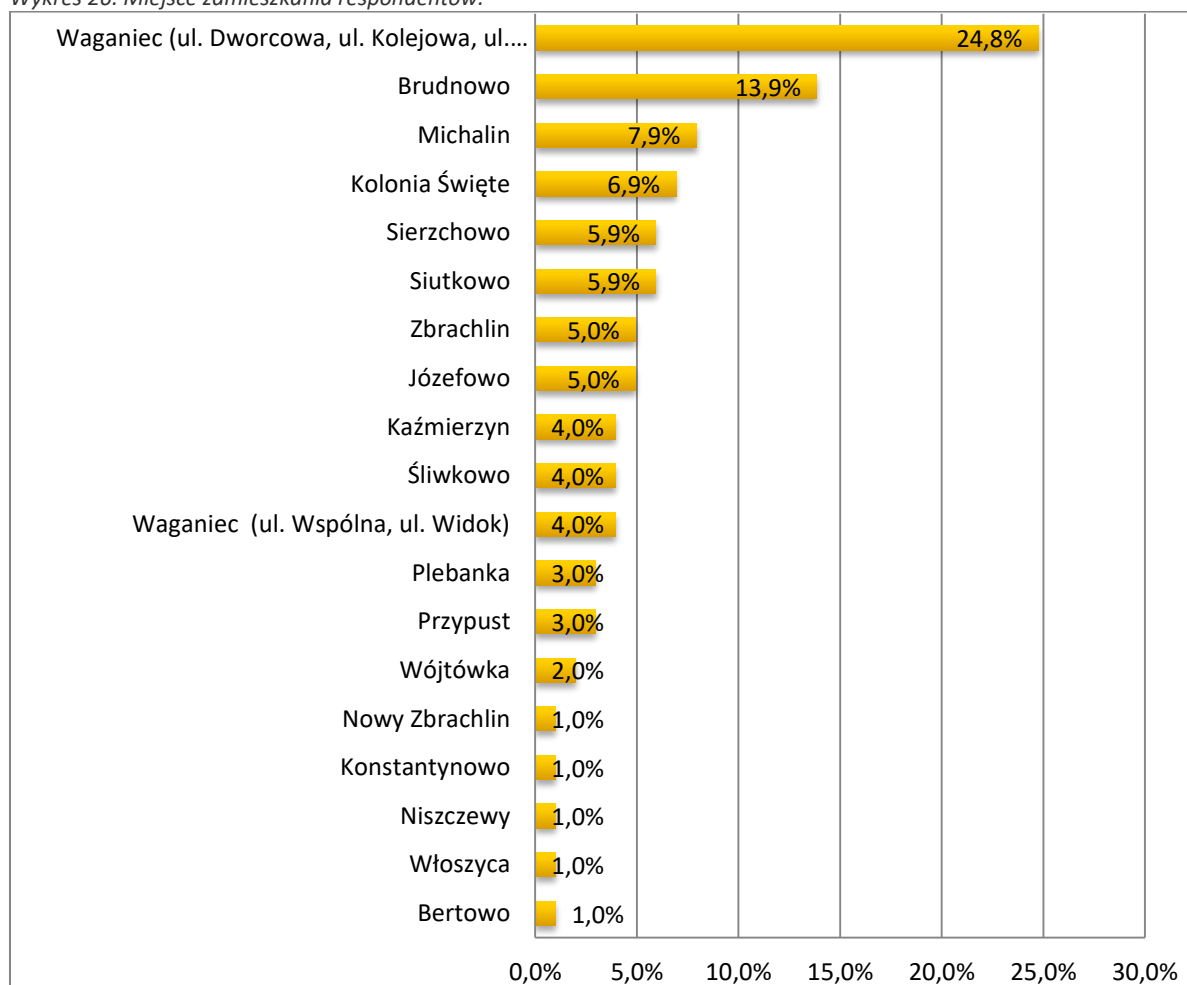
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Respondenci biorący udział w ankiecie zamieszkiwali różne sołectwa znajdujące się na badanym terenie. Największy ich odsetek stanowiły osoby mieszkające w Wagańcu, na ulicach Dworcowej, Kolejowej, Kujawskiej, Osiedlowej oraz Przechodniej (24,8%, tj. 25 osób). 13,9% badanych mieszkało na terenie Brudnowa, zaś 7,9% w Michalinie. Nieco mniej zamieszkiwało Kolonię Świętą (6,9%), Sierzchowo (5,9%), Zbrachlin i Józefowo (po 5,0%).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Sołectwa zamieszkiwane przez pojedynczych respondentów to: Nowy Zbrachlin, Konstantynowo, Niszczewy, Włoszyca oraz Bertowo.

Wykres 26. Miejsce zamieszkania respondentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=101.

Konsultacje społeczne z mieszkańcami

Dnia 23 sierpnia 2016 roku w sołectwie Waganiec, odbyło się spotkanie z mieszkańcami gminy.

Podczas konsultacji społecznych, zostały omówione kwestie:

- obecnego stanu społeczno-gospodarczego gminy,
- etapów powstawania dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy”,
- partycypacji lokalnej ludności w dalszym rozwoju gminy.

Podczas konsultacji społecznych zostało wypełnionych 12 formularzy, dotyczących zagadnień związanych z obszarami kryzysowymi, atutami, a także możliwymi kierunkami rozwoju gminy.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Pierwszym, poruszonym w kwestionariuszu zagadnieniem, było pytanie dotyczące problemów o najwyższej skali występowania na terenie gminy. Obecni na spotkaniu mieszkańcy, uznali za najbardziej uciążliwe zjawisko niedostatecznego stanu dróg. Kwestia niskiej jakości infrastruktury drogowej uznana została przez interesariuszy za główny problem w gminie. Kolejnym, występującym zjawiskiem kryzysowym na terenie gminy jest trudność mieszkańców (głównie ludzi młodych) ze znalezieniem pracy zarobkowej.

W pytaniu dotyczącym możliwości spędzania wolnego czasu, respondenci wskazali na orlik, jako główne miejsce rozrywki na terenie gminy. Dodatkowo, mieszkańcy wymieniali takie warianty rekreacji jak:

- zajęcia zumbi,
- spacery po terenach nadwiślańskich,
- udział w koncertach orkiestry dętej.

W zagadnieniu dotyczącym skojarzeń mieszkańców z gminą, najczęściej powtarzała się odpowiedź o jej wiejskim wizerunku, z atrakcyjnymi, nadwiślańskimi terenami turystycznymi.

W kolejnym zagadnieniu, interesariusze zostali poproszeni o wytypowanie najuciążliwszych niedogodności w dowolnej sferze życia. Mieszkańcy skupili swoje odpowiedzi wokół aspektów infrastrukturalnych, na pierwszym miejscu stawiając brak utwardzonych dróg gminnych oraz ścieżek rowerowych. Brak zaplecza rekreacyjnego, takiego jak basen czy kino uznano za zjawisko o mniejszym priorytecie w stosunku do infrastruktury transportowej.

Następne trzy kwestie dotyczyły bezpośrednio procesu powstawania misji oraz wizji gminy. Na zagadnienie „Gmina Waganiec to obszar..” mieszkańcy najczęściej wskazywali na skojarzenia związane z aspektami przyrodniczymi oraz rolniczym charakterem terenów.

Zwrot „Gmina Waganiec charakteryzuje się..” powodował wśród interesariuszy skojarzenie z lokalizacją regionu wśród szlaków komunikacyjnych, w tym też bliskość ośrodków miejskich oraz łatwość przemieszczenia się do nich.

Na związek wyrazowy „Gmina Waganiec to miejsce..” respondenci odnosili się nawiązując do dogodnych warunków rekreacji oraz życia na terenie gminy. Aspekty przyrodnicze i niezanieczyszczone środowisko wpływają na wzrost atrakcyjności obszaru, jako miejsca do wypoczynku.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Ostatnia część formularza dotyczyła zagadnień, które mieszkańcy uważają za priorytetowe w sferze społecznej, gospodarczej, a także turystycznej. Według interesariuszy środki powinny zostać zaangażowane w aktywizację społeczną ludzi młodych, ich zwiększony udział w życiu publicznym gminy. Drugą, omawianą już wyżej kwestią było skupienie się władz na modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej.

W sferze gospodarczej, interesariusze wskazali na priorytet działań z zakresu zmniejszania skali zjawiska bezrobocia.

Mieszkańcy obecni na konsultacjach społecznych posiadali wiedzę z zakresu możliwości, z jakimi wiąże się rozwój branży turystycznej na terenie ich gminy. Kluczowym aspektem rozwoju tej gałęzi lokalnej gospodarki jest powstanie infrastruktury, zarówno bazy noclegowej i gastronomicznej, jak i szlaków turystycznych oraz rowerowych.

Konsultacje społeczne dotyczące uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji odbyły się w dniach od 01 grudnia 2016 r. do dnia 30 grudnia 2016 r. Projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami dostępny był na stronach www.waganiec.pl, stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://www.waganiec.biuletyn.net/> oraz w Urzędzie Gminy Waganiec.

Zrealizowano następujące formy konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

- zbieranie uwag w postaci:
  1. papierowej
  2. elektronicznej
- zbieranie uwag ustnych,
- badanie ankietowe.

Badanie ankietowe CATI przeprowadzono na próbie 50 mieszkańców gminy Waganiec. Przeprowadzona ankieta została zrealizowana w dwóch celach. Pierwszym z nich było poznanie opinii mieszkańców na temat projektu Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Drugim celem było zainteresowanie mieszkańców,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

którzy do tej pory nie posiadali wiedzy o realizowanych działaniach, procesem rewitalizacji i zachęcenie do włączenia się w działania z nim związane.

Respondentom zadano trzy pytania. Pierwsze z pytań dotyczyło przebiegu granic obszaru zdegradowanego. Blisko jedna piąta badanych (18%) zgadza się, że obszar ten został wyznaczony trafnie. Znaczna część mieszkańców nie ma zdania na ten temat (70%). Negatywną opinię na temat przebiegu granic obszaru rewitalizacji wyraziła zdecydowana mniejszość badanych (2%). Identyczny rozkład odpowiedzi wystąpił w przypadku pytania o przebieg granic obszaru rewitalizacji. W ostatnim pytaniu została poruszona kwestia tego, czy projekt uchwały Rady Gminy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji spełnia oczekiwania mieszkańców. Odpowiedź pozytywną udzieliło 14% badanych. Zdecydowana większość mieszkańców (82%) nie ma zdania w tej kwestii. Zdecydowana mniejszość badanych wskazała na odpowiedź negatywną (4%) uzasadniając to tym, że nadal nie są podejmowane żadne działania oraz brakiem wiedzy odnośnie do przebiegu obszaru rewitalizacji.

Zgłoszone uwagi

Lp.	Treść uwagi	Odpowiedź
1.	Sugestia włączenia do obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wsi Michalin.	<p>W związku z faktem, iż w wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej sołectwo Michalin uzyskało lepsze wartości wskaźników aniżeli sołectwa wybrane, jako obszary rewitalizacji (tj. Waganiec I, Waganiec II, Wólne oraz Sierzchowo), nie zostało ono włączone do obszaru rewitalizacji. Włączenie kolejnego sołectwa do obszaru rewitalizacji jest niemożliwe ze względu na określony ustawowo limit liczby ludności takiego obszaru, który nie może przekroczyć 30% liczby ludności gminy.</p> <p>Jednocześnie zachęcamy Państwa do zgłaszania projektów (np. wskazywanych w przesłanych pismach propozycji działań na obszarze wsi Michalin) z wykorzystaniem formularzy projektów dostępnych w Urzędzie Gminy Waganiec. Projekty spoza obszaru rewitalizacji mogą w uzasadnionych przypadkach być realizowane w ramach Programu Rewitalizacji, jako projekty komplementarne.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

		Informujemy także, że wskazywane przez Państwa zjawiska negatywne występujące w sołectwie Michalin zostały dostrzeżone w diagnozie, a sołectwo zostało zakwalifikowane do obszaru zdegradowanego gminy Waganiec.
--	--	--

Od dnia 09.02.2017 r. do dnia 10.03.2017 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące projektu dokumentu pn.: „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025”.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w formie:

- zbieranie uwag w postaci:
  - a. papierowej
  - b. elektronicznej
- zbieranie uwag ustnych (w Urzędzie Gminy w Wagańcu, Dworcowa 11, 87-731 Waganiec),
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej za pomocą ankiety CAWI.

W ramach konsultacji wpłynęła jedna uwaga dotycząca uwzględnienia w dokumencie projektu dotyczącego Gminnego Centrum Kultury w Wagańcu. Uwaga została uwzględniona i projekt został włączony do Programu rewitalizacji.

20.2. Konsultacje społeczne na etapie modyfikacji dokumentu

Raport z konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie
wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Wprowadzenie

Partycypacja społeczna jest istotnym elementem w trakcie tworzenia i wdrażania programów rewitalizacji. Jedną z form partycypacji społecznej jest poddanie konsultacjom społecznym projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotem niniejszego raportu jest przedstawienie pełnej informacji z przebiegu konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Przedmiot konsultacji

Przedmiotem konsultacji było poznanie opinii interesariuszy rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec na temat projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Podstawa prawna

Konsultacje społeczne przeprowadzono na podstawie art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023).

Podmioty uprawnione do uczestniczenia w konsultacjach

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Termin konsultacji

Konsultacje społeczne projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzone zostały w terminie od 27 listopada 2017r. do 27 grudnia 2017r. Projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami dostępny był na stronie <http://www.waganiec.pl>, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://waganiec.biuletyn.net/> oraz w Urzędzie Gminy Waganiec.

Forma i tryb konsultacji

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w następujących formach:

- zbieranie uwag w postaci:
  - papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Gminy Waganiec, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec, z dopiskiem: „Konsultacje projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”);
  - elektronicznej (załączony do obwieszczenia formularz można było wysłać na adres malgorzata.szatkowska@waganiec.pl lub wypełnić elektronicznie: link do formularza: <http://euconsul.pro-linuxpl.com/1/index.php?r=survey/index&sid=773462&lang=pl>).
- realizacja badania ankietowego – metoda CAWI;
- zbierania uwag ustnych do protokołu.

Przebieg konsultacji

Projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został opracowany w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777). Konsultacje społeczne projektu uchwały pozwoliły zweryfikować na ile propozycja Urzędu Gminy i Wójta odpowiada na potrzeby interesariuszy.

Uwagi złożone elektronicznie oraz w formie papierowej

Interesariusze Rewitalizacji mieli możliwość pobrania kwestionariusza rewitalizacji od 27 listopada 2017r. do 27 grudnia 2017r. Wzór formularza konsultacyjnego został przedstawiony poniżej:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 70 Wzór formularza konsultacyjnego

Imię i nazwisko			
Nazwa organizacji			
Adres do korespondencji			
E-mail			
Telefon komórkowy			
Zgłaszane uwagi do dokumentu			
Lp.	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga (numer strony dokumentu, część lub obszar)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi

Źródło: opracowanie własne.

Za pośrednictwem formularza nie zgłoszono żadnych uwag.

Uwagi złożone ustnie

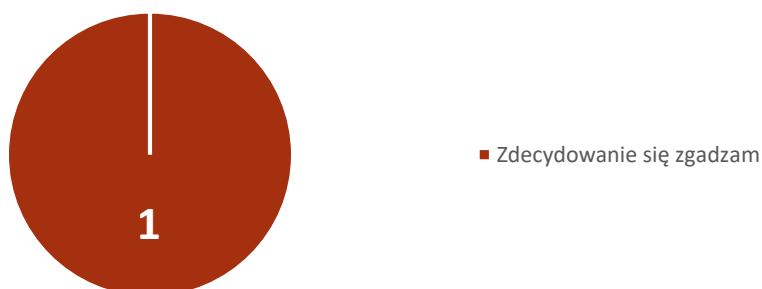
Również tym sposobem nie złożono uwag do projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Analiza wyników badania ankietowego

W badaniu udział wzięła jedna osoba. Wyniki przedstawiono poniżej.

Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?

Wykres 27 Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?

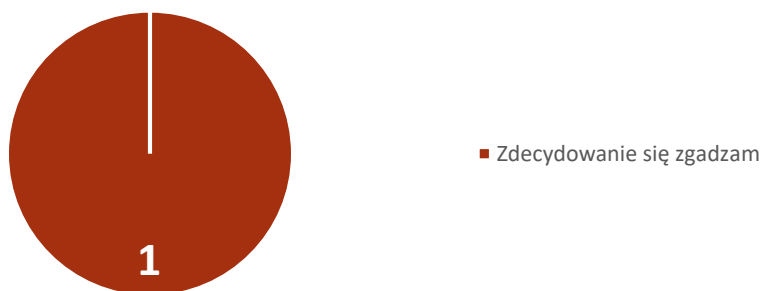

Źródło: opracowanie własne.

Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

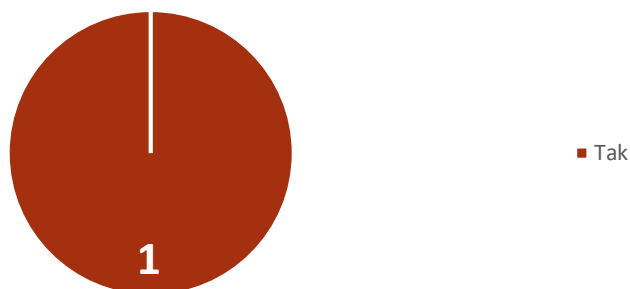
Wykres 28 Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?

Źródło: opracowanie własne.

Czy projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji spełnia Pani/ Pana oczekiwania?

Wykres 29 Czy projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji spełnia Pani/ Pana oczekiwania?

Źródło: opracowanie własne.

Co w projekcie Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podoba się Pani/ Panu najbardziej?

„Możliwość zmian na lepsze.”

Co w projekcie Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podoba się Panu/ Pani najmniej?

Nie udzielono odpowiedzi na pytanie.

Czego w projekcie Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji według Pani/ Panu brakuje?

Nie udzielono odpowiedzi na pytanie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Na co w projekcie Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji według Pana/ Pani warto dodatkowo zwrócić uwagę?

Nie udzielono odpowiedzi na pytanie.

Raport z konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wprowadzenie

Partycypacja społeczna jest istotnym elementem w trakcie tworzenia i wdrażania programów rewitalizacji. Jedną z form partycypacji społecznej jest poddanie konsultacjom społecznym projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025*. Przedmiotem niniejszego raportu jest przedstawienie pełnej informacji z przebiegu konsultacji społecznych dotyczących projektu dokumentu.

Przedmiot konsultacji

Przedmiotem konsultacji było poznanie opinii interesariuszy rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec na temat projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.

Podstawa prawna

Konsultacje społeczne przeprowadzono na podstawie art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023).

Podmioty uprawnione do uczestniczenia w konsultacjach

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzyci nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i товариства будownицтва społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Termin konsultacji

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 przeprowadzone zostały w terminie od 14 lutego 2018 r. do 15 marca 2018 r. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 wraz z załącznikami dostępny był na stronie <http://www.waganiec.pl>, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://waganiec.biuletyn.net/> oraz w Urzędzie Gminy w Wagańcu, ul. Dworcowa 11.

Forma i tryb konsultacji

Przeprowadzono następujące formy konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025:

- zbieranie uwag w postaci:
  - papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Gminy w Wagańcu, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec, z dopiskiem: konsultacje projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Waganiec na lata 2016-2025”),
  - elektronicznej (wypełniony formularz konsultacji można było przysyłać na adres: malgorzata.szatkowska@waganiec.pl lub uzupełnić poprzez link: <http://euconsul.pro-linixpl.com/1/index.php?r=survey/index&sid=289528&newtest=Y&lang=pl>),
- zbieranie uwag ustnych (w Urzędzie Gminy w Wagańcu, Dworcowa 11, 87-731 Waganiec),
- badanie ankietowe przeprowadzone w formie ankiety elektronicznej dostępnej pod linkiem: <http://euconsul.pro-linixpl.com/1/index.php?r=survey/index&sid=524688&newtest=Y&lang=pl>
(uzupełnioną ankietę można było również dostarczyć na adres: Urząd Gminy w Wagańcu, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec).

Przebieg konsultacji

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 został opracowany w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023). Konsultacje społeczne pozwoliły zweryfikować na ile propozycje rewitalizacyjne odpowiadają na potrzeby interesariuszy.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Uwagi złożone elektronicznie oraz w formie papierowej

Interesariusze Rewitalizacji mieli możliwość pobrania kwestionariusza rewitalizacji od 14 lutego 2018 r. do 15 marca 2018 r. Wzór formularza konsultacyjnego został przedstawiony poniżej:

Tabela 71 Wzór formularza konsultacyjnego

Imię i nazwisko			
Nazwa organizacji			
Adres do korespondencji			
E-mail			
Telefon komórkowy			
Zgłaszane uwagi do dokumentu			
Lp.	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga (numer strony dokumentu, część lub obszar)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi

Źródło: opracowanie własne.

W wyniku złożonych uwag wprowadzono następujące zmiany:

- Poszerzono opis komplementarności problemowej, wskazując na powiązanie pomiędzy zdiagnozowanymi problemami, celem rewitalizacji, kierunkami działań, przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz projektami rewitalizacyjnymi;
- Do komplementarności międzyokresowej dodano skrócony opis projektów *Przyszłość przed nami-aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży z terenu gminy Waganiec, Aktywizacja osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, Lepszy start oraz Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Waganiec*;
- Do dokumentu dodano raporty z konsultacji społecznych;
- Do dokumentu dodano raport z opiniowania;
- Poszerzono opis wizji o rok 2023;
- Dodano wskaźnik realizacji celu dotyczący aktywizacji osób starszych;
- Dodano opis Komitetu Rewitalizacji;
- Poszerzono opis wszystkich projektów:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 72 Wykaz zmian wprowadzonych w projektach

Projekt 1.1. Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólnem	Rozszerzenie opisu projektu i zakresu działań, usunięcie informacji o otoczeniu obiektu, usunięcie informacji o oferowanym noclegu i wyżywieniu.
1.2. Przebudowa drogi gminnej nr 160528C Waganiec – Wólne	Rozszerzono opis projektu o spadek liczby osób wykorzystujących transport samochodowy.
1.3. Bądź eko!	Rozszerzenie opisu projektu, dodanie zajęć dla dzieci i organizacji konkursów plastycznych.
1.4. Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Waganiec	Rozszerzenie opisu projektu o spadek liczby osób wykorzystujących transport samochodowy.
2.1. Gminne Centrum Kultury w Wagańcu	Rozszerzono opis projektu, nawiązano do zdiagnozowanego problemu i kierunku działań.
2.2. Klub Pracy „Kotwica” – punkt doradztwa edukacyjno-zawodowego	Rozszerzono opis projektu, dodano zajęcia z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
2.3. Aktywna Mama - Kobieta	Rozszerzono zakres działania o opiekę nad dziećmi kobiet uczestniczących w szkoleniu.
2.4. Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu	Rozszerzono opis projektu, nawiązano do zdiagnozowanego problemu.
3.1. Budowa boiska wielofunkcyjnego w Sierzchowie	Skrócono opis działań infrastrukturalnych.
3.2. Zdrowy duch	Rozszerzono opis przewidywanych rezultatów projektu.
3.3. Rozbudowa dróg polegająca na budowie ścieżek rowerowych i pieszko-rowerowych na terenie Wagańca	Rozszerzono opis przewidywanych rezultatów projektu.

Źródło: opracowanie własne.

Uwagi złożone ustnie

W toku konsultacji społecznych nie złożono uwag ustnych.

Analiza wyników badania ankietowego

W toku konsultacji społecznych nie wypełniono udostępnionej ankiety.

Raport z konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wprowadzenie

Partycypacja społeczna jest istotnym elementem w trakcie tworzenia i wdrażania programów rewitalizacji. Jedną z form partycypacji społecznej jest poddanie konsultacjom społecznym projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025. Przedmiotem niniejszego raportu jest przedstawienie pełnej informacji z przebiegu konsultacji społecznych dotyczących projektu Programu.

Przedmiot konsultacji

Przedmiotem konsultacji było poznanie opinii interesariuszy rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec na temat projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025.

Podstawa prawna

Konsultacje społeczne przeprowadzono na podstawie art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023).

Podmioty uprawnione do uczestniczenia w konsultacjach

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wiczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Termin konsultacji

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 przeprowadzone zostały w terminie od 28 sierpnia 2018 r. do 26 września 2018 r. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025 dostępny był na stronie <http://www.waganiec.pl>, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://waganiec.biuletyn.net/> oraz w Urzędzie Gminy Waganiec.

Forma i tryb konsultacji

Przewidziano następujące formy konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025:

zbieranie uwag w postaci:

papierowej (uwagi dostarczone mogły być na adres: Urząd Gminy w Wagańcu, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec, z dopiskiem: konsultacje projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Waganiec na lata 2016-2025”),

elektronicznej (wypełniony formularz konsultacji należało przesać na adres: malgorzata.szatkowska@waganiec.pl lub uzupełnić poprzez link. Link do formularza zamieszczony był na stronie internetowej: <http://www.waganiec.pl>),

zbieranie uwag ustnych (w Urzędzie Gminy w Wagańcu, Dworcowa 11, 87-731 Waganiec),

badanie ankietowe przeprowadzone w formie ankiety elektronicznej (link do formularza zamieszczony był na stronie internetowej: <http://www.waganiec.pl>), uzupełnioną ankietę można było również dostarczyć na adres: Urząd Gminy w Wagańcu, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec.

Przebieg konsultacji

Na 7 dni przed konsultacjami, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 ze zm.) dnia 20 sierpnia 2018 r. Wójt Gminy Waganiec zawiadomił o konsultacjach społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025. Konsultacje społeczne projektu Programu pozwoliły zweryfikować, na ile propozycja Urzędu Gminy i Wójta odpowiada na potrzeby interesariuszy.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Uwagi złożone elektronicznie oraz w formie papierowej

Interesariusze Rewitalizacji mieli możliwość pobrania kwestionariusza rewitalizacji od 28 sierpnia 2018 r. do 26 września 2018 r. Wzór formularza konsultacyjnego został przedstawiony poniżej:

Tabela 73 Wzór formularza konsultacyjnego

Informacje o zgłaszającym

Imię i nazwisko	
Nazwa organizacji	
Adres do korespondencji	
E-mail	
Telefon kontaktowy	

Zgłaszane uwagi do dokumentu

L.p.	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga (numer strony dokumentu, część lub obszar)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi

Źródło: opracowanie własne.

Za pośrednictwem formularza nie zgłoszono żadnych uwag.

Uwagi złożone ustnie

Zgłoszone zostały następujące uwagi:

L.p.	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga (numer strony dokumentu, część lub obszar)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Odpowiedź na uwagę
1.	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji; Cele rewitalizacji i kierunki działań	Należy uporządkować listę przestrzeni zdegradowanych.	W tabeli znajduje się zbyt duża liczba przestrzeni.	Uwzględniono uwagę.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

2.	Cele rewitalizacji i kierunki działań	Należy poprawić wartości wskaźników monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji.	Wskazane wartości dotyczące pieców na paliwa stałe oraz odsetka osób korzystających z pomocy społecznej mogą być niemożliwe do osiągnięcia, należy więc wskazać takie wartości, które zostaną osiągnięte dzięki realizacji projektów rewitalizacyjnych.	Uwzględniono uwagę.
3.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	W tabeli projektów należy wskazać, czy projekt dotyczy sołectwa czy gminy Waganiec	Z powodu tej samej nazwy gminy i jednego z obszarów rewitalizacji, zapis może być niezrozumiały.	Uwzględniono uwagę.
4.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Do projektu 1.2. należy dodać zapis, że projekt będzie kontynuowany w kolejnych latach.	Projekt będzie kontynuowany w kolejnych latach, jednak z powodu braku informacji na temat nazwy projektu, jego wytycznych, kwoty dofinansowania oraz liczby mieszkańców, którzy będą mogli skorzystać z dopłaty, nie jest możliwe umieszczenie go na liście projektów.	Uwzględniono uwagę.
5.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	W projekcie 1.3. należy zwiększyć wartość wskaźnika dotyczącego liczby uczestników szkoleń.	Wyliczono, że z projektu skorzysta większa liczba osób niż przewidziano.	Uwzględniono uwagę.
6.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	W projekcie 2.1. należy zmienić nazwę wskaźników produktu i rezultatu.	W związku ze zmianą źródła finansowania, konieczna jest zmiana wskaźników.	Uwzględniono uwagę.
7.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	W projekcie 2.6. należy zwiększyć wartość wskaźników.	Wyliczono, że z projektu skorzysta większa liczba osób niż przewidziano, zwiększy się także liczba osób, które w wyniku działania uzyskają kwalifikacje.	Uwzględniono uwagę.
8.	Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	Należy zmienić stopień dofinansowania z środków LGD projektu 1.1..	Przewidziana dla Gminy Waganiec kwota dofinansowania jest mniejsza niż ta założona w projekcie dokumentu.	Uwzględniono uwagę.
9.	Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających	Należy zmienić źródło finansowania projektu 2.1.	Brak możliwości finansowania projektu z pieniędzy LGD powoduje potrzebę zmiany źródła finansowania.	Uwzględniono uwagę.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

	projektów rewitalizacyjnych			
10.	System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	Należy poprawić wartości wskaźników monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji.	Wskazane wartości dotyczące pieców na paliwa stałe oraz odsetka osób korzystających z pomocy społecznej mogą być niemożliwe do osiągnięcia, należy więc wskazać takie wartości, które zostaną osiągnięte dzięki realizacji projektów rewitalizacyjnych.	Uwzględniono uwagę.

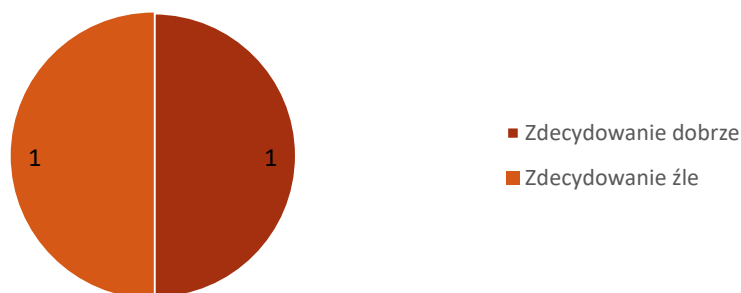
Analiza wyników badania ankietowego

Ankiety wypełnione zostały przez dwóch Interesariuszy. Wyniki badania przedstawione są poniżej.

Jak ocenia Pan/ Pani projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025?

Jeden z uczestników badania ocenił projekt Programu „zdecydowanie dobrze”, natomiast drugi – „zdecydowanie źle”.

Wykres 30 Jak ocenia Pan/ Pani projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025?

Źródło: opracowanie własne.

Jakie Pana/ Pani zdaniem należy wprowadzić zmiany w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025?

Zdaniem uczestnika badania, który przy poprzednim pytaniu zdecydował się ocenić projekt Programu negatywnie, należy więcej uwagi poświęcić rozwojowi okolicznych wsi. Należy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

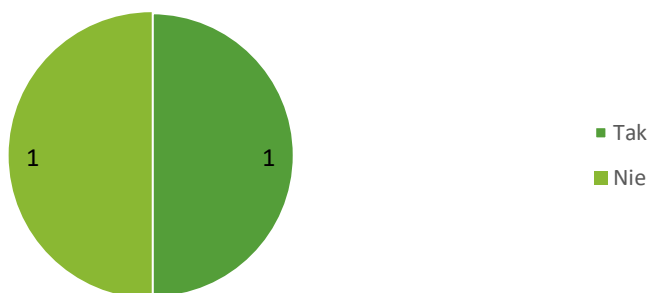
jednak zaznaczyć, że Program Rewitalizacji w pierwszej kolejności dotyczy obszarów najbardziej zdegradowanych, które wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej delimitacji.

„Należy zadbać BARDZIEJ o okoliczne wioski”.

Czy zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zdiagnozowane problemy mieszkańców obszarów rewitalizacji?

Jeden z respondentów badania uznał, że zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zdiagnozowane problemy mieszkańców obszarów rewitalizacji, drugi zaś – że nie odpowiadają.

Wykres 31 Czy zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zdiagnozowane problemy mieszkańców obszarów rewitalizacji?

Źródło: opracowanie własne.

Inne opinie i propozycje dotyczące przedmiotu konsultacji

Obu respondentów badania chciałoby większej liczby spotkań i możliwości wypowiedzenia własnych opinii oraz zgłoszenia potrzeb.

„Częstsze spotkania władzy gminy z mieszkańcami. Nie tylko sołtysi mają coś do powiedzenia. Mieszkańcy chętnie też się wypowiedzą.”

„Słuchajcie co mówią mieszkańcy, a nie urzędnicy.”

21. Spis rysunków i tabel

Rysunek 1. Mapa poglądowa – obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego Gminy Waganiec.....	40
Rysunek 2. Kryteria wyboru celu rewitalizacji.....	41
Rysunek 3. Kryteria wyboru celu rewitalizacji.....	61
Rysunek 4 Kierunki działań wynikające z obranego celu rewitalizacji	62
Rysunek 5 Mapa poglądowa - lokalizacja planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych	96
Rysunek 6. Stopień zaangażowania interesariuszy	108
Rysunek 7. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami	121
Rysunek 8. System informacji i promocji z zachowaniem partycypacji społecznej.....	122
Rysunek 9 Poglądowa mapa przedstawiająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	136
Rysunek 10 Poglądowa mapa przedstawiająca obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	137
Rysunek 11. Mocne strony gminy wg uczestników warsztatów konsultacyjnych.....	139
Rysunek 12. Problemy w gminie wg uczestników warsztatów konsultacyjnych.....	142
Wykres 1 Mieszkańcy Gminy Waganiec według ekonomicznych grup wieku.....	14
Wykres 2 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej – gmina, powiat, województwo	15
Wykres 3 Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	16
Wykres 4 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Waganiec	44
Wykres 5 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem podobszaru Waganiec.....	45
Wykres 6 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru Waganiec	47
Wykres 7 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Sierzchowo	49

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 8 Odsetek dzieci zamieszkujących podobszar Sierzchowo w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	49
Wykres 9 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru Waganiec	51
Wykres 10 Udział ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku na podobszarze Wólne	52
Podobnie jak na terenie Podobszaru Waganiec, część mieszkańców sołectwa Wólne korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie chce podejmować proponowanych działań aktywizacyjnych, szczególnie zaś w ramach aktywizacji zawodowej, dlatego też potrzebne są ogólne działania aktywizacyjne, które wspomogą walkę z uzależnieniem od pomocy. W ramach takich działań powinny powstać miejsca integracji i aktywizacji, które szczególną uwagę powinny skierować na dzieci i młodzież. Zaangażowanie ich w działania aktywizacyjne pomoże w zapobieganiu dziedziczenia niezaradności życiowej.	
Wykres 11 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem podobszaru Wólne	53
Wykres 12 Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych względem ogółu gospodarstw domowych podobszaru	54
Wykres 13. Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych sołectw:....	147
Wykres 14. Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) sołectw:	148
Wykres 15. Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) sołectwie:	149
Wykres 16. Proszę podać przykładowe działania/ inwestycje, które Pana/Pani zdaniem trzeba podjąć na terenie Pana/Pani sołectwie w celach rewitalizacyjnych (pytanie otwarte):	150
Wykres 17. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można było zaznaczyć 3 odpowiedzi).	151
Wykres 18. Proszę ocenić najważniejsze problemy społeczne występujące na wybranym przez Pana/Panią obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:.....	152

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Wykres 19. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można było zaznaczyć 3 odpowiedzi).....	153
Wykres 20. Proszę ocenić najważniejsze problemy gospodarcze występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:.....	154
Wykres 21. W jakich sołectwach gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne?.....	155
Wykres 22. Proszę ocenić najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne, występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2-raczej nieistotny, 3-trudno powiedzieć, 4-raczej istotny, 5-najbardziej istotny:.....	156
Wykres 23. Jakie najważniejsze efekty, według Pani/Pana powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji? (Pytanie wielokrotnego wyboru, można zaznaczyć maksymalnie 5 odpowiedzi):.....	157
Wykres 24. Wiek respondentów.....	158
Wykres 25. Płeć respondentów.....	158
Wykres 26. Miejsce zamieszkania respondentów.....	159
Wykres 27 Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?	166
Wykres 28 Jak Pan/ Pani ocenia przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Waganiec według projektu Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?	167
Wykres 29 Czy projekt Uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji spełnia Pani/ Pana oczekiwania?.....	167
Wykres 30 Jak ocenia Pan/ Pani projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025?.....	176
Wykres 31 Czy zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zdiagnozowane problemy mieszkańców obszarów rewitalizacji?.....	177

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 1 Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec z dokumentami regionalnymi.....	7
Tabela 2 Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Waganiec z dokumentami lokalnymi	12
Tabela 3 Wnioski płynące z uproszczonej diagnozy Gminy Waganiec	18
Tabela 4. Liczba ludności i powierzchnia w podziale na sołectwa – Gmina Waganiec.....	20
Tabela 5. Wartości bazowe dla sfery społecznej - Gmina Waganiec	21
Tabela 6. Wyniki egzaminu gimnazjalnego z ostatnich 3 lat 2013-2015	22
Tabela 7. Wartości bazowe dla sfery pozaspołecznej - Gmina Waganiec	22
Tabela 8. Wartości bazowe dla sołectwa Waganiec II	23
Tabela 9. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Waganiec II	24
Tabela 10. Wartości bazowe dla sołectwa Bertowo	24
Tabela 11. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Bertowo..	24
Tabela 12. Wartości bazowe dla sołectwa Brudnowo	25
Tabela 13. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Brudnowo	25
Tabela 14. Wartości bazowe dla sołectwa Józefowo	25
Tabela 15. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Józefowo	26
Tabela 16. Wartości bazowe dla sołectwa Kaźmierzyn.....	26
Tabela 17. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kaźmierzyn	26
Tabela 18. Wartości bazowe dla sołectwa Kolonia Święte	26
Tabela 19. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kolonia Święte	27
Tabela 20. Wartości bazowe dla sołectwa Konstantynowo.....	27
Tabela 21. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Konstantynowo	27
Tabela 22. Wartości bazowe dla sołectwa Michalin	28
Tabela 23. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Michalin..	28
Tabela 24. Wartości bazowe dla sołectwa Niszczewy.....	28
Tabela 25. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Niszczewy	29

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 26. Wartości bazowe dla sołectwa Nowy Zbrachlin	29
Tabela 27. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Nowy Zbrachlin	29
Tabela 28. Wartości bazowe dla sołectwa Plebanka	29
Tabela 29. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Plebanka.	30
Tabela 30. Wartości bazowe dla sołectwa Przypust	30
Tabela 31. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Przypust..	30
Tabela 32. Wartości bazowe dla sołectwa Sierzchowo.....	31
Tabela 33. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Sierzchowo	31
Tabela 34. Wartości bazowe dla sołectwa Siutkowo	31
Tabela 35. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Siutkowo	32
Tabela 36. Wartości bazowe dla sołectwa Stary Zbrachlin	32
Tabela 37. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Stary Zbrachlin.....	32
Tabela 38. Wartości bazowe dla sołectwa Szpitalka	32
Tabela 39. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szpitalka .	33
Tabela 40. Wartości bazowe dla sołectwa Śliwkowo	33
Tabela 41. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Śliwkowo	33
Tabela 42. Wartości bazowe dla sołectwa Waganiec I	34
Tabela 43. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Waganiec I	34
Tabela 44. Wartości bazowe dla sołectwa Wiktoryn	34
Tabela 45. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wiktoryn	35
Tabela 46. Wartości bazowe dla sołectwa Włoszyca	35
Tabela 47. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Włoszyca	35
Tabela 48. Wartości bazowe dla sołectwa Wójtówka.....	35
Tabela 49. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wójtówka	36
Tabela 50. Wartości bazowe dla sołectwa Wólne.....	36
Tabela 51. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wólne.....	36
Tabela 52. Wartości bazowe dla sołectwa Zbrachlin	37
Tabela 53. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Zbrachlin	37

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Waganiec na lata 2016-2025

Tabela 54. Zestawienie zdiagnozowanych problemów – wybór obszaru zdegradowanego Gmina Waganiec	38
Tabela 55. Obszar zdegradowany na terenie gminy	39
Tabela 56. Obszar rewitalizacji Gminy Waganiec	39
Tabela 57 Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	64
Tabela 58 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	90
Tabela 59 Powiązanie projektów infrastrukturalnych i projektów społecznych z listy projektów głównych	93
Tabela 60 Komplementarność problemowa	97
Tabela 61 Komplementarność międzyokresowa	106
Tabela 62 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	111
Tabela 63 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	117
Tabela 64 Wskaźniki monitorowania realizacji założonego celu rewitalizacji	124
Tabela 65 Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji	130
Tabela 66 Załącznik 1 – dane bezwzględne wykorzystane w delimitacji („x” oznaczono dane wrażliwe)	134
Tabela 67. Mocne strony.....	139
Tabela 68. Negatywne zjawiska	143
Tabela 69. Proponowane działania w zakresie rewitalizacji	144
Tabela 70 Wzór formularza konsultacyjnego.....	166
Tabela 71 Wzór formularza konsultacyjnego.....	170
Tabela 72 Wykaz zmian wprowadzonych w projektach	171
Tabela 73 Wzór formularza konsultacyjnego.....	174